לציונות–לסוציאליזם–לאחות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ג באייר תשמ"ח, 10 במאי 1988 / שנה מ"ח מס' 13644 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

בודפשט: פרס הגיע ביוזמתו

אריה סלגי, שליחנו בבודפשט

בודפשט. — "שמעון פרס, שר החוץ הישראלי ויו"ר מפלגת העבודה הישראלית, בדרכו למושב האינטרנציונל הסוציאליסטי במדריד, הגיע ביוזמתו לביקור בבודפשט, וניהל שיחות בלתי רשמיות עם המנהיגים ההונגרים," זהו נוסח ההודעה של הממשלה ההונגרית בכלי התקשורת בבודפשט שהתפרסמה לאחר ביקורו של שמעון פרס.

פגישה מרגשת קיימו אנשי המשלחת הישראלית, וביניהם יוסי ביילין, אורי סביר, ונוביק עם הרב הראשי שיינר, ועם מנהיגים הקהילה היהודית בבית הכנסת הגדול, אשר בירכו "שהחיינו" לכבוד ביקור אישיות רמת מעלה מישראל לאחר שנים כה רבות. כן ביקרה המשלחת בבית בו גר הרצל ולרגלי האנדרטה לזכר ראול ולנברג.

במסע דילוגים

מילנו – שר־החוץ פרס עם עמיתו האיטלקי אנדריאוטי. פרס הגיע למילנו מבודפשט ומשם הגיע למדריד למושב האינטרנציונל הסוציאליסטי (צילום: אי.פי.)

הנשיא בהשבעתו: השלום הוא הכל ● עמ' 3

צעיר נהרג בדהיישה מירי צה"ל ● עמ' 2

לשכת רה"מ מאותתת לשר־החוץ האמריקני כי אין טעם בביקורו

שמיר ייצא לארה"ב בעיצומו של ביקור שולץ בישראל ובאיזור

שולץ יבוא ב־3 ביוני וישהה עד ה־9 בו — שמיר ייצא לעצרת האו"ם ב־5 בחודש ● דובר משרד החוץ האמריקני: שולץ החליט לצאת למזה"ת כי "יש שם בעיות והסטטוס־קוו אינו יכול להימשך" ● שליח סובייטי נודד סיים אתמול ביקור ברבת־עמון

דליה שחורי, דליה רפאל (ארה"ב), רויטר

ראש הממשלה יצחק שמיר ייצא לארה"ב בעיצומו של ביקור מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ באזור. שולץ יגיע לאזור ב־3 ביוני ולחמישה ימים, וייפגש עם ראש־הממשלה יומיים לאחר מכן, ב־5 ביוני. באותו ערב ייצא שמיר לניו־יורק.

ראש הממשלה ייצא לארה"ב כדי להשתתף בעצרת האו"ם לפירוק הנשק הגרעיני, המתקיימת אחת לשש שנים ומשתתפים בה ראשי מדינה רבים. שמיר ינאם בעצרת וכן יופיע בפני ארגונים יהודיים ויתן ראיונות לתקשורת. הוא ישהה בארה"ב פחות משבוע. וושינגטון לא נכללת בתוכנית מסעו.

לאחר פיסגת מוסקווה

שולץ יגיע לאזור לאחר פיסגת רייגן־גורבצ'וב. בירושלים סבורים, כי גם אם הפיסגה תהיה מוצלחת מבחינת שתי המעצמות, לא יהיה ניתן לקדם את תהליך השלום בשל קוצר הזמן עד הבחירות בארה"ב ובישראל. יחד עם זאת, אם ירצה מזכיר המדינה לקיים מסעות־דילוגים באזור, כפי שנהג בעבר, יפגוש אותו בירושלים, אחרי ה־3 ביוני מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בלבד.

שולץ יקים את בסיסו בירושלים, כפי שנהג בביקוריו הקודמים. משקיפים מדיניים העירו, כי נסיעת שמיר לארה"ב בעוד מזכיר המדינה שוהה באזור מתפרשת כרמז לשולץ, שביקורו באזור בשעה זו אינו מועיל או חשוב דיו.

שמיר ייעדר כמו חוסיין

כזכור חוסיין מלך ירדן נעדר מעמאן בעת ביקורו הלפני־אחרון של שולץ באזור, בסוף מארס. שולץ נסע אז ללונדון, כדי לפגוש את מלך ירדן, בתום שיחותיו באזור.

"הסטטוס־קוו אינו יציב"

"שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ ישוב ב־3 ביוני למזרח התיכון, בנסיון נוסף להביא לשיחות שלום בין ישראל ומדינות ערב," מסר משרד החוץ האמריקני אמש. שולץ ישהה באיזור עד ה־8 או ה־9 ביוני.

"הסיבה מדוע אנו באים היא משום שיש שם בעיות. יש לפתור אותן. הסטאטוס־קוו איננו בר־קיימא ואינו ניתן לקיום", אמר הדובר צ'רלס רדמן לעיתונאים.

(המשך בעמוד 2)

בפני עצורי "דרך הניצוץ" הוצג אסיר ערבי מעונה כאמצעי לחץ פסיכולוגי

עו"ד לנגר עומדת להתלונן על כך בפני ראש־הממשלה ● אבי פזנר יועצו של שמיר: חקירת עורכי "דרך הניצוץ" אינה קשורה לפעילותם כעיתונאים – כיוון החקירה שונה לחלוטין וכאשר יתפרסמו תוצאותיה יידע הציבור מדוע נסגר העתון

כתבת "על המשמר", עתיים

עו"ד פליציה לנגר תפנה היום בתלונה לראש־הממשלה על שיטות החקירה המופעלות נגד העצורים בפרשת "דרך הניצוץ". בכוונת עו"ד לנגר להתלונן בפני ראש־הממשלה על כך. לדבריה, מפעילים החוקרים שיטות חקירה שהופעלו בעבר הרחוק, אך לא השתמשו בהן לאחרונה. בין היתר הציגו בפני שלושת העצורים מעורכי העתון "דרך הניצוץ", אסיר ערבי מעונה, כדי להפעיל עליהם לחץ פסיכולוגי להשיב לשאלות החוקרים.

פזנר: התוצאות בקרוב

"חקירתם של עורכי העתון "דרך הניצוץ" אינה קשורה לפעילותם כעתונאים" — אמר אתמול אבי פזנר, יועצו של רה"מ לתקשורת.

בראיון ברדיו אמר פזנר כי נגד עורכי העתון העצורים במשטרה, מתנהלת חקירה "בכיוון שונה לחלוטין", שתוצאותיה יפורסמו בימים הקרובים ואז יוכל הציבור לדעת בדיוק מדוע נסגר העתון ומדוע נעצרו האנשים.

לדברי פזנר יובאו עורכי "דרך הניצוץ" לדין רק אם יימצאו נגדם ראיות —. אך לא על פעילותם כעיתונאים". מפכ"ל המשטרה שהתבקש ע"י כתב עת"ים ערן יוגב להתייחס למרשה, השיב שאין ברעתו להגיב על כך בשלב זה.

פרס לעתונאים ישראליים במדריד: בגוש המזרחי נעשית הערכה מחדש ביחס לישראל

לאחר דילוגים בבודפשט ומילנו הגיע אמש למדריד ● סבור שההחלטה באינטרנציונל הסוציאליסטי תהיה נוחה לישראל — לא יהיה גינוי אלא קריאה להפסקה הדדית של האלימות ● אנדראוטי לאחר הפגישה עם פרס: איטליה תומכת בתוכנית שולץ

דפנה ורדי (ספרד) אהרון ניר (איטליה)

מדריד.— מ"מ ראש־הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס, אמר אמש במדריד כי כוונתו המקורית היתה שלא לפרסם כלל את ביקורו בהונגריה כלל, שכן פרסומים מיותרים בשלב זה עלולים רק להזיק. הוא שינה את דעתו לאחר שנוסעים זיהו אותו בטיסתו מציריך.

בין הנושאים שנדונו היו היחסים הדו־צדדיים הן במישור המדיני והן במישור הכלכלי שכן "כפי שהם רואים את העולם", סיפר פרס "צריך לעשות אקונומיזציה של הפוליטיקה".

הערכה מחודשת

פרס לא היה מוכן להיכנס לפרטים נוספים כאשר לשיחותיו שם, אך אמר כי לא נתקל בגישה עוינת, והוסיף כי פגישותיו עם

(סוף בעמוד 4)

סוציאליזם בעל פני אנוש

בחירתו של מיטראן לנשיאות צרפת בפעם השנייה, מהווה סימן מעודד במגמות המשתנות של החיים הפוליטיים בצרפת ובאירופה כולה. לבחירה כמה משמעויות. האחת, תגובה ברורה של הצרפתים כנגד הצלחתו של לה־פן בסיבוב הראשון. מול מיטראן עמדו שלושה מועמדים מן הימין. רבים מהם עברו בסיבוב השני להצבעה בעד מיטראן, והדבר מעיד על כך שגם תומכים רבים של הימין המסורתי בצרפת רואים בהצלחת לה־פן אור אדום, והעבירו את קולם לתשובה הברורה והחדה ביותר – למפלגה הסוציאליסטית.

המשמעות השנייה של ההצבעה היא, שצרפת לא נסחפה בגל ההצלחה־לכאורה של התאצ'ריזם, וחזרה לתת את תמיכתה למנהיג סוציאליסטי. ההצבעה הסוחפת עבור מיטראן יצרה גם מצב המאפשר לו להרכיב ממשלה סוציאליסטית, ולבטל את האיזון המשתק בין השמאל והימין בצרפת. נכון אמנם, שהמפלגה הסוציאליסטית גם בהיותה בשלטון מלא, עד לפני שנתיים, לא הצדיקה את מלוא האמון שתלו בה חסידיה, וויתרה על חלק נכבד מיעודיה. אך הישארות הסוציאליסטים בשלטון ימנע מצרפת את התהליך אותו עוברת עתה בריטניה, וודאי ישמור בה על ערכים הומניסטיים וחברתיים בסיסיים, המהווים את תעודת הזהות של הסוציאליסטים הצרפתים.

גם במדינת שלזוויג־הולשטיין בגרמניה זכתה המפלגה הסוציאליסטית בהצלחה סוחפת. לעומתה, מצוי המשטר הקומוניסטי בפולין במצוקה חריפה. "סולידריות" לא מתה, ואינה יכולה למות, מאחר שהיא מייצגת את מה שחסר באופן משווע כל־כך בגוש המזרחי – חירות הבחירה והצמיחה האישית, בתומר וברוח. אירופה חיתה ונשארה המעבדה הגדולה לנסיונות חברתיים ולמאבק על דמות החברה, וכל צעד המקרב את מדינותיה לרעיון "הסוציאליזם בעל פני־אנוש", הוא צעד מבורך.

המשמר

חידוש בדו"ח המבקר: תוקף יחסם של עובדי ציבור כלפי אזרחים

בדו"ח בן 1000 העמודים נחשפים ליקויים מרובים בכל תחומי החיים ● פרק חדש, "מוכנות צה"ל למלחמה", מתריע על מחסור במלאי תחמושת בצבא

כתבנו הכלכלי בירושלים

מבקר המדינה, השופט יעקב מלץ, אמר אתמול כי הדו"ח, בן קרוב ל־1000 עמודים, שהונח אתמול על שולחן הכנסת, מכיל שורה ארוכה של ליקויים שנחשפו על־ידי המבקר במעט בכל תחומי החיים.

בין השאר, אמר, כי התמקד הפעם בנושאים מרכזיים כגון השרות לאזרח, ופירסם, לראשונה, פרק מיוחד המוקדש לליקויים בשרות זה ומבקר התנהגות של עובדי ציבור כלפי אזרחים.

ליקויים בכל המשרדים

דו"ח מבקר המדינה חושף ליקויים חמורים במערכות הבריאות, הבטחון, המשרדים הכלכליים, בזבוז כספים ע"י רשויות ממלכתיות בארץ ובחו"ל ושורות ליקוי של מוסדות המדינה.

חוסר מלאים בצה"ל

המבקר אמר אתמול, כי הוא מתריע מפני מחסור במלאי תחמושת, במסגרת הביקורת על מערכת הבטחון. "אני רואה חובה להאיר ולהעיר על כך שיש חוסר במלאים מסויימים", אמר מבקר המדינה. הביקורת הזו כלולה בפרק

(סוף בעמוד 4)

דו"ח מבקר המדינה מס' 38

(עמודים 6 — 10)

- ● האוצר סיפק מידע כוזב לציבור ולכנסת
- ● עתיד קודר לביטוח הפנסיוני
- ● שרון העסיק פקחים בעלי עבר פלילי
- ● אי־סדרים באגף העתיקות
- ● החוק לא חל על ח"כ מיכאל איתן
- ● דלדול מלאי החירום של צה"ל

על המשמר

בשטח / קט־רגל

שאריות מהשירותרום

דקה רביעית, גיורא שפיגל, גול.
דקה חמישית, גיורא שפיגל, גול.
דקה שישית, יצחק שום, גול.
דקה שביעית ממשיך הניסיון והידע לנצח את רעננות הנעורים. נבחרת עיתונאי 88'

ישראלי, מנחה המשחק מכריז: "נבחרת מכסיקו 70' 5; נבחרת עיתונאים 88' 0.

ויסוקר, שפיגל, שום, בורכה, בלו, ורוזן בכושר מצויין. הגיל לא פוגע בתרגיל רק בצידי המתניים הנערמות. יהודה שהרבני, מאמן נבחרת

שם לו רגל (צילום: ברוטמאן)

משחקת קט־רגל באולם הספורט של אוניברסיטת תל־אביב נגד נבחרת "מכסיקו 70". עוד שלוש דקות לתום המשחק. האם תצליח נבחרת העיתונאים להבקיע גול אחד של כבוד? צבי שריר, השופט שורק. אלי העיתונאים לא נראה נרגש מהתוצאה. ניצחון בצד וספורט בצד. אחרי הכל, המשחק הנ"ל והחשניים שיבואו אחריו נתרמו לוועד למען החייל, כשארית השירותרום.

אלישבע איילון

רעל/פראנויה

מגרש השדים

מְגָרֵשׁ הַשֵּׁדִים חוֹתֵם עַל הַצַּו
וְלוֹחֵשׁ אֶת הַלַּחַשׁ: "לְאוֹר הַמַּצָּב",
הוּא יוֹדֵעַ דָּבָר, הוּא מְאֹד מְנֻסֶּה,
מַעֲשִׂים שֶׁכָּאֵלֶּה הָמוֹן הוּא עוֹשֶׂה.

אַךְ הַפַּעַם הַשֵּׁד מְאֹד מְסֻכָּן
אֵיזֶה שֵׁד? מְדֻבָּר בִּכְלָל בְּשָׂטָן
בְּמִין רוּחַ מוּזָר וְנוֹרָא וְאָיֹם
וְחָצוּף הַמְּעַז לְדַבֵּר עַל שָׁלוֹם.

מובארק עוואד בכנס יהודי־ערבי

אַךְ הַיּוֹם אֵין פְּשָׁרוֹת עִם הַשֵּׁד הַמַּקְצֶה.
יֵשׁ לוֹמַר לוֹ לִדְבּוֹק: "מוּבָּארַכּ צָא"
וְיִבְרִיא זֶה הַגּוּף מִלְּפָנַי וְלִפְנִים,
וְתִשְׁקֹט כָּל הָאָרֶץ, חָתוּם: שַׂר הַפְּנִים.

כֵּן, גֵּרוּשׁ הַשֵּׁדִים, וְעַכְשָׁו בְּלִי חָכְמוֹת
זֶה הָיָה מְקֻבָּל בְּמֵאוֹת הַקּוֹדְמוֹת,
אַךְ כְּזֹאת פָּארָנוֹיָה, כְּמוֹ בְּהִילוּת,
בְּמֵאָה הָעֶשְׂרִים דַּי שָׂוִים הַסְּתַּכְּלוּת.

קובי לוריא.

בשטח / סרטי סטודנטים

קהל מכור מראש

את הפסטיבל הבין־לאומי השני לסרטי סטודנטים הביאה חסידה, הנטועה בעשרות העתקים זהים מדיקט בצבעי אדום לבן תינוקי, בלב הקמפוס התל־אביבי. הדקורציה במדשאה כוללת גם מיזרקת ענק תלויה המשפריצה את קילוחיה השבריריים בעליצות לתעלת קרטון מחופה פוליאטלן הקולטת את הטיפות למאגן קריר, נערות להוטות במיני שחור המוטלות בחיק נערים אדישי מבט במראה רורקי, ודוכני הפצה של עתון "דבר" ו"משקפיים" אשר קפצו על הארוע לקדם את תפוצת גיליונותיהם.

אוניברסיטת ת"א – דקורציה מיוחדת לפסטיבל

כשתם להם, הכוונה לרורקים ולנערותיהם, הם בורחים לאפלולית הקריה של בניין מקסיקו. שם, בקפטריה שהפכה פאב לשעה, מתכנסים בחבורות אינטימיות, דברניות, צוהלות, נושאים עין תורנית לוידיאו קליפים המתחלפים על ארבעה מסכים ניידים. בתוכנית הערב הבטיחו הופעה של כריס הקוסם באכסדרת, ומחווה לדיוויו תנוח נשמתו עתירת השומן על משכבה.

ביומו הראשון של הפסטיבל נראה שלמרות יחסי הציבור האגרסיביים, למרות התוכנייה והפוסטר הציבעוניים והתאומים שעוצבו במיוחד — הגיע להקרנות רק קהל מכור מראש. קהל הומוגני של סטודנטים לקולנוע ועכברי סינמטקים. האולם, מלא למחצה, יורק החוצה מדי שעה וחצי, קומץ של צופים מתעניינים, אותם מכורים שרצים מפסטיבל לפסטיבל. "הפוסטר שלהם נורא מזכיר את זה של פסטיבל חיפה, לא?" — מציינת צופה נאמנה שישבה לצידי.

סרטי המתחרים — דוקומנט על צבאים מיפאן, או איזו יומרה נפוכה על סופר שלא מצליח לכתוב מאוניברסיטת סידקוז — מותירים את קהל הצופים במצב שלו של אדישות. מחכים לאקשן. העניין האמיתי התרחש באותה עת בסדנת התסריט, שם צבאו תלמידי קולנוע צמאי־דעת כדי לשמוע את מה שיש לוותיקים ולמקצוענים לומר על דיאלוגים ומבנה תסריט.

שאלת תם: מי ישלם את חשבון מי המיזרקה? תשובת תם: כנראה שעודפי מיסי הארנונה, שצ'יץ מסרב להחזיר לתושבי ת"א.

יעל ישראל

מדף / הנרי מילר

גילה את אמריקה

הנרי מילר, "ימים שקטים בקלישיי" מאנגלית: משה זינגר; צילום עטיפה: בראסאי; עיצוב עטיפה: רות חנני; הוצאת ביתן, מוציאים לאור; אפריל 1988; 126 עמודים.

בסקרנות משהו, נתפניתי לקריאת ספרו של הנרי מילר "הילד הנורא של הספרות האמריקנית". למקרא ספרו, נתמוטטתי מאיגרא רמה לבירא עמיקתא.

ובמה דברים אמורים? עניינו העיקרי של הספר דן בפרק קצרצר בחייו של סופר אמריקני המתגורר בפאריס. ברהיטות רבה, ובעזרת טכניקה של אסוציאציות ומעברים חופשיים, מצייר לנו הסופר את חיי השתייה וההוללות שלו ושל חברו בתקופה זו. יחסיו, ולמען הדיוק, יחסי המין שלו עם נשים, מהווים את הציר היחיד עליו סובבת עלילת הספר. אלה מתוארים בפורט, בהרחבה, ברייק רב, כך שנקל על הקורא להתגלגל עם הסופר למיטתו. נקל עליו גם לבקר, או להסכים עם טעמו המיוחד בנשים — זונות ברובן — ו/או עם העדפותיו תנוחות מיניות אלה או אחרות.

"הילד הנורא" מתגלה כנער אגוצנטרי מתבגר שגילה זה עתה את מיניותו. הוא כותב ועוסק במין מתוך התרסה ופרובוקציה, כמי שמאשים את החברה בצביעות ושמרנות מינית ובאי הכרה בחשיבות האמיתית של המין בחיינו. התרסה זו בתקופתנו, עידן המתירנות המינית, אחר שנתפרסמו נתיישנו כבר ספריו השערוריתיים בזמנם של ד.ה. לורנס, וכאשר תעשיית הפורנוגרפיה כה נגישה, אינה במקום ואף מגוחכת.

במילים אחרות: ככל שנתייגעתי בקריאתו, לא מצאתי בספר שאר רוח, עמקות ו/או כל סגולה מתבקשת אחרת. ולגבי המלצתי — נדמה כי המבין יבין.

ענת גורן־פלח

אזמל / מדען בכיר

מי כאן המשוגע?

החיים ממציאים לנו סיפורים שהסופר הבדיוני מהסס לגעת בהם.

"מדען בכיר ברפא"ל (רשות לפיתוח אמצעי לחימה) תקף את אשתו במקרחה חשמלית. הוא נשלח להסתכלות והשופט קבע שאינו מסוגל לעמוד למשפט. האיש מאושפז בבית חולים לחולי־נפש." זו היתה הידיעה. והנה זה פלא — כל עוד עסק האיש בפיתוח אמצעי לחימה שיש בהם כדי להרוג אלפים, ואולי רבבות בני־אדם, היה ברור שהוא שפוי לחלוטין. אבל ברגע שתקף אשה אחת ויחידה בשיטה פשוטה ולא יעילה שכזו, התברר מעל לכל ספק שהוא משוגע!

זו אינה בעיה שלנו, הישראלים. זו בעיה בין־לאומית, כלל־אנושית. המין האנושי משוגע, מטורף וחסר־תקנה. וכבר אמר מסייה ורדו, כשהופיע כצ'רלי צ'אפלין: "מי שהורג מליונים הוא גיבור לאומי. מי שהורג אדם אחד או שניים אינו אלא רוצח שפל."

יעל לוטן

עורך "עמודאחורי": אפי לנדאו

בשביתה כללית בשטחים צוינו 5 חודשים להתקוממות; צעיר מדהיישה נהרג מאש צה"ל

לפי מקורות ישראליים רשמיים נהרגו בחמשת החודשים 150 פלשתינים ו־110 נפצעו ● תושבי דהיישה: הצעיר שנהרג אתמול, אברהים אחמד, נורה בביתו ● צה"ל: המקרה נבדק

פנחס ענברי, עזרא אבירן, אורי הורביץ, שלי יחימוביץ'

הגדה המערבית ציינה אתמול מלאת חמישה חודשים להתקוממות בשטחים בשביתה כללית, מלווה בהפגנות. 150 בני־אדם נהרגו עד כה מתחילת ההתקוממות, ו־110 נפצעו, לפי מקורות ישראליים רשמיים.

בהפגנות שהיו אתמול נהרג צעיר ממחנה דהיישה, אבראהים אחמד בן 35, ונפצעו 5 בתקריות שהיו במחנה הפליטים ובכפר ארטאס הסמוך למחנה. התקרית החלה בשעות הבוקר כאשר אוטובוס אגד שהיה בדרכו מחברון לירושלים ומכוניות נוספות נרגמו באבנים. כוח צה"ל שנכנס למחנה ניסה לפזר את המפגינים, ופתח באש ממנה נפצעו שני תושבים מקומיים, אחד מהם מת מפצעיו בבית־חולים במזרח ירושלים. לדברי תושבי המחנה לא השתתף הצעיר בהפגנה אלא נורה כאשר היה בביתו. מקורות צבאיים מסרו כי עדיין לא הסתיימה חקירת נסיבות מותו.

בשעות הצהרים התקיימה הלווייתו של אבראהים אחמד בבית קברות שליד קבר רחל, ואחריה התקיימה הפגנה במחנה, בה יידו תושבים אבנים על כלי־רכב שנסעו בכביש הראשי. צה"ל הטיל עוצר על המחנה ותגבר כוחותיו בשעות הערב.

הפגנות היו אתמול גם בג'נין, בעיר העתיקה של שכם ובמחנות הפליטים אמערי וג'לזון שליד רמאללה, וכן בכפר ארטאס הסמוך לדהיישה בו נפצעו כמה צעירים.

שביתת מסחר מלאה

כל החנויות, בתי העסק ושרותי התחבורה הציבורית היו סגורים אתמול במזרח ירושלים, בה התקיימה שביתת־מסחר כללית. ממקורות ערביים בעיר נודע, כי אתמול הופץ במזרח העיר כרוז מס' 16 הקורא לבעלי העסקים, שלא לפתוח את עסקיהם בשלושת הימים הקרובים.

נפצעו ממכות בעזה

שני צעירים נחבלו אתמול בצהריים ממכות של חיילי צה"ל, לאחר שסירבו לסלק מחסום ונזקקו לטיפול במרפאה בעזה, כך נמסר מפי הצעירים עצמם. דובר צה"ל ברצועה מכחיש כל מקרה של פציעה או חבלה בבני אדם אתמול.

סדר יחסי נשמר אתמול בערי הרצועה, ביום שציין חמישה חודשים לתחילת ההתקוממות ברצועה. במספר שכונות בעזה ובמחנות הפליטים שאטי ואל־בורייג' היו מספר מקרים של יידוי אבנים והבערת צמיגים. הממשל הצבאי הטיל עוצר על שכונת שיך רדואן בעזה, נוסף לעוצר המתקיים זה שבוע במחנה הפליטים ג'בליה.

בשכונת שיך אגלין במערב עזה, נפתחת הבוקר התחנה הראשונה להחלפת תעודות הזהות לפי צו שפירסם המנהל האזרחי. לפי הצו חייבות גם נשים מעל גיל 16 לשאת תעודת זהות בתחומי הרצועה.

טיפול בבית־חולים מאיר

כ־300 ערבים שנפצעו באיזור שומרון מאז החלה ההתקוממות בשטחים, הועברו לטיפול בבית־החולים מאיר בכפר־סבא, כ־60 פצועים בחודש. לדברי מנהל בית־החולים הגיעו חלק מהפצועים עקב סיבות בטחוניות, וחלקם משום שנזקקו לטיפול ברמה גבוהה. הוא אמר כי הטיפול בפצועים בבי"ח אינו מחייב היערכות מיוחדת, וכי רוב הפצועים שהגיעו לבית־החולים סבלו מפגיעות מנשק חם ולא מפגיעה של גז.

כתבי אישום

הפרקליטות הצבאית בעזה הגישה אתמול כתבי אישום נגד שמונה מתושבי הרצועה, להם מיוחסות עבירות של הסתה להפרות סדר. ארבעה מן הנאשמים מואשמים בהיותם אנשי „המפקדה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות בשטחים", נאשם אחר כיועץ לוועדת, ועוד שלושה כראשי ה„שאביבא", וכמפיצי הכרוזים.

שוטרים חזרו לשורה

מפכ"ל המשטרה דוד קראוס, אמר אתמול, כי יותר ממאה שוטרים מן השטחים חזרו לשורות המשטרה. קראוס דיבר בטקס חנוכת אבן הפינה למיכנה החדש של משטרת מרחב הנגב בבאר־שבע. הוא אמר כי יש לברך על חזרתם של השוטרים לשורה, וכי המשטרה תעשה את המירב כדי להגן עליהם.

ועידת תמיכה בהתקוממות

אתמול נפתחה, בקהיר ועידה שמטרתה הבעת תמיכה בהתקוממות תושבי השטחים. בוועידה נוטלים חלק נציגים מאיגודים מקצועיים ממדינות ערביות וממדינות באפריקה. אתמול נאם בפני באי הוועידה שר־החוץ המצרי עבדל מאג'יד שהביע את תמיכת ארצו בתושבי השטחים. כן נשא נאום היועץ המדיני של ערפאת, האני חסן, שהקריא מיברק ברכה מערפאת לבאי הוועידה.

שמיר „יצא לארה"ב

(סוף מעמוד ראשון)

יפגש עם פלשתינים

הדובר אמר כי „הנשיא רייגן ביקש ממזכיר המדינה לשוב למזרח התיכון כדי להמשיך במאמציו שנועדו להביא למו"מ על שלום גלובאלי בין ישראל לבין שכנותיה הערביות". הדובר רדמן הוסיף כי שולץ עשוי להיפגש הפעם עם נציגים פלשתינים.

סיורו החדש של שולץ במזרח התיכון אמור להסתיים בעוד מועד כדי ששולץ יוכל להשתתף ב־9 ביוני בכנס שרי החוץ של נאט"ו, במדריד.

תוכנית שולץ קיימת

רדמן אמר עוד כי תוכנית השלום של שולץ „ממשיכה להתקיים" וכי כיום אין „שום חלופה ממשית" לתוכנית זו.

הדובר הודה כי שולץ חוזר לאזור משום ש„במצב הנוכחי עדיין לא הצלחנו להביא למו"מ". עם זאת הדגיש כי כל הצדדים באזור „עמדו על כך ששולץ ימשיך במאמציו".

תוכניתו של שולץ כוללת כינוס ועידה בינלאומית, שתשמש מבוא טקסי בעיקר למו"מ בשני שלבים, על מעמד השטחים הכבושים. שולץ כבר ביקר מאז פברואר שלוש פעמים במזרח התיכון, אך לא הצליח להשיג את הסכמתם של יצחק שמיר והמלך חוסיין לתוכניתו.

חוסיין מלך ירדן, הנחשב ע"י ארה"ב כגורם מרכזי בשיחות ה„ג'ות־ישראליות ישירות, אמר בסוף השבוע כי אש"ף חייב להשתתף בוועידת שלום בינלאומית, במשלחת נפרדת.

ארה"ב הכריזה מצידה, כי אש"ף חייב לוותר על מדיניות הטרור שלו ולהסכים לזכותה של ישראל להתקיים בתוך גבולות בטוחים.

שגריר סובייטי נודד

השגריר הסובייטי הנודד למזה"ת, מיכאל סיטנקו סיים אתמול ביקור של יומיים בירדן, במהלכו נועד עם המלך חוסיין ודן עימו על המאמצים שנעשים בכינוס ועידה בינ"ל לפיתרון הסיכסוך במזה"ת. כן הביע סיטנקו את תודת בריה"מ לסיוע של חוסיין לקדם פתרון לנושא אפגניסטן, שבא לידי ביטוי בוועידה בג'נבה, שבה נחתם הסכם בין הצדדים. סיטנקו יצא אתמול מירדן בדרכו לכווית.

איגרת לערפאת

מנהיג אש"ף קיבל איגרת ממנהיג בריה"מ, שעסקה במאמצים לכינוס ועידה בי"ל בהשתתפות אש"ף.

עמותת רופאים ישראלים למען עמיתיהם הפלשתינים הפגינה אתמול בת"א. הרופאים תובעים להעמיד לדין או לשחרר את ד"ר זכאריה אל־עורה מעזה, הנתון במעצר מינהלי

(צילום: ישראל סאן)

יומולדת 40 לחטיבת הראל

בצלאל עמיקם

„אני רואה את הלוחמים הצעירים שבאים היום לצה"ל והם מזכירים לי ברוח שלהם את רוח־הקרב שפיעמה בלוחמי חטיבת הראל במלחמת העצמאות" — דברים אלה אמר אמש שר־הבטחון יצחק רבין, מפקדה הראשון של חטיבת הראל בכנס לוחמים שנערך בירושלים במלאות 40 שנה להקמתה של החטיבה. שר הבטחון הדגיש כי התקופה הקשה ביותר שהיתה לו בשנות שירותו הארוכות בצה"ל, היתה המלחמה על הדרך לירושלים ובעיר הנצורה עצמה. רבין הוסיף כי שלושה רמטכ"לים צמחו מבין אנשי החטיבה — דוד אלעזר המנוח, רפאל איתן, והוא עצמו.

מפקד אחר של החטיבה, שהוביל אותה גם במלחמת ששת הימים, אורי בן־ארי עמד בדבריו על המחיר הכבד ששילמה החטיבה — נפילת 418 מלוחמיה. נציג פיקוד מרכז תא"ל תגי אמר: ספק אם לפני ארבעים שנה העלה מישהו מאנשי הראל על דעתו שילדיו ונכדיו יצטרכו גם הם להלחם. הוא הבטיח באמנה כי אותה רוח ממשיכה לפעם בקרב חיילי צה"ל היום.

בערב החגיגי נכחו שרים, חברי כנסת, לוחמי החטיבה, בני משפחותיהם ובני המשפחות השכולות.

ראש הממשלה יצחק שמיר שהצטרף באיחור לחוגגים, אמר בדבריו הקצרים כי הפרק שרשמה הראל הוא מהמזהירים במלחמה. „זכיתם להיות דוגמה ומופת", אמר שמיר.

טקס הסרת הלוט לזכר „הפורמנים", מלווי השיירות מחטיבת הראל נערך אתמול בחצר בנייני הסוכנות בירושלים. בתמונה: גדי, הנשק של החטיבה, מסיר את הלוט

(צילום: השכל/סקופ 80)

יהודה בן מאיר: „בשורתו" של שאקי מובילה לעבר כהנא

שלמה סלוצקי

חוגים במפד"ל מנסים לטשטש את חילוקי־הדיעות בתוך המפלגה, ואת התפיסה שעשוייה לגרום קרע והקמת מפלגה דתית־יונית חדשה, שהוגה רעיון הקמתה הוא הרב עמיטל.

בעוד יצחק יגר, יו"ר בנק המזרחי ובנק המשכנתאות, שב והודיע עם שובו לארץ שאין ממש בייחוסו ל„מתלבטים". עדיין מצלצלת במסדרונות המפד"ל טריקת הדלת של ד"ר יהודה בן־מאיר, מי שהיה עד לבחירות הפנימיות יו"ר ועדת הבחירות שהוצב רק במקום השביעי לכנסת.

מקורות במפד"ל אמרו לכתבנו שבאחרונה דאגו „קולות אחראיים" בלשכת המפד"ל להעיר לח"כ אבנר שאקי ש„הצהרות חדות וקיצוניות מתאימות לאופוזיציונר, ורק מזיקות כאשר הן מושמעות מפי מי שעומד בראשות המפלגה". כך יש להבין לדבריהם את המנעותו של שאקי מלחזור בראיונות לתקשורת על הכרזותיו בדבר שלילה מוחלטת של האפשרות להקמת קואליציה עם המערך, גם אם לא שינה את דעתו בעניין זה. יהודה בן־מאיר, אשר ממשיך להשתתף בישיבות לשכת המפד"ל, והן בישיבות ההתייעצות שנערכות בביתו של הרב עמיטל, לא מסתיר את סלידתו מדרכו של שאקי כמעצב דמותה של מפלגתו, ואת התלבטויותיו על המשך דרכו במפלגה, שהקו המדיני שלה נוגד היום את מצפונו. „ביקשתי מהרב עמיטל וחבריו להכריז על הקמת המפלגה, בתקווה שהבחירות הפנימיות במפד"ל יניבו רשימה מתונה שתחסוך מהם הקמת מפלגה. המפד"ל כיום לא יכלה להיות קיצונית יותר, ואינני יודע אם אוכל להמשיך ולהיות שותף בה". בן־מאיר אמר עוד: „קץ הגימגום שעליו הכריז שאקי עלול להפוך לקץ לשיקול הדעת ולערעור, ומכאן קרובה הדרך לכהנא ותרונותיו על סילוק הערבים בלי ערעור וגמגום כלשהו".

בן־מאיר אמר לכתבנו שבשבועות הבאים תתברר התמונה ועם ההכרזה הרישמית על מפלגת המרכז הדתית שבה הוא תומך, יצטרכו הוא ואחרים במפד"ל להחליט סופית על דרכם.

● פצוע נוסף שנפגע במבצע שבכפר מידון בלבנון שוחרר אתמול מבית־החולים רמב"ם בחיפה, שם מאושפזים עדיין 14 מפצועי הפעולה.

אנשי מחתרות מהעולם מתאמנים לבצע פיגועים בישראל — גילה מחבל שנשבה

יהודה צור

מחבל מארגונו של ג'ורג' חבש שנלכד על־ידי צה"ל ב־18 בפברואר, סיפר לחוקריו הישראלים כי במחנה אימונים של ארגונו בסוריה מתאמנים אנשי ארגוני חבלה זרים.

על המחבל ואנשי חולייתו הוטל לבצע פיגועים בכלי־רכב ישראלים סמוך לכפר כילא כשני ק"מ מערבית למטולה אולם לדבריו, הם לא ביצעו את משימתם בגלל התנאים שפעלו לרעתם ומתוך פחד, ובדרך נסיגתם, נתפשו בידי אנשי צה"ל.

בילאל מחמוד אלאסמר, סיפר כי גוייס על־ידי אנשי ג'ורג' חבש כשלמד רפואת שיניים בבריה"מ. הוא שב לסוריה והתאמן במחנה אמונים בבראע, סמוך לגבול סוריה־ירדן.

לדבריו מתאמנים במקום גם אנשים מהמחתרת הקומוניסטית בסרי־לנקה וכן אנשי אירגון פוליסאריו הלוחם נגד מארוקו, העוברים הכשרה כדי לבצע פיגועים בישראל מתוך שטח ירדן.

עוד סיפר המחבל כי האיש שרצח את ראש עיריית שכם ז"ר מצרי, התאמן אף הוא במחנה זה.

עם המשפחה וקיבוץ מלכיה

משתתפים בצערכם במות

אמיר מורנו ז"ל

חברים בברעם

„המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור תדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' מבגור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הנשיא בהכנסו לכהונה שנייה: „...אם אין שלום אין כלום"

הנשיא הרצוג נשבע אמונים לכנסת ואת עיקר נאומו ייחד לסכנות הפנימיות. שנאה, אלימות, גזענות וחוסר סובלנות בחברה הישראלית

יורם בר

נשיא המדינה חיים הרצוג הצהיר אתמול אמונים לכנסת ונכנס לתקופת כהונה שניה של חמש שנים. הטקס נפתח בקול תקיעת שופרות, בפני אולם מליאה כמעט מלא ויציעים גדושים נכבדים, ביניהם משפחת הנשיא, שופטי בית המשפט העליון, הרמטכ"ל, מפכ"ל המשטרה, הרבנים הראשיים ראשי העדות הדתיות האחרות, נציגי הסגל הדיפלומטי, מבקר המדינה והנשיא לשעבר אפרים קציר ואחרים.

לאחר שירת המקהלה, במהלכה יצאו חברי הכנסת החרדיים מן האולם מפאת „קול באשה ערווה", פתח יו"ר הכנסת בדברי ברכה שבסופם נערכה ההשבעה. אחריה קרא יו"ר הכנסת „יחי נשיא מדינת ישראל" והנוכחים השיבו בשלוש קריאות יחי חלושות.

בהמשך בא תור נאום הנשיא, בו גינה את גילויי השנאה בין יהודים ליהודים ובין יהודים לערבים, ואת השימוש באלימות בידי קבוצות אידיאולוגיות קנאיות, הזוכות לעיתים להבנה ולהסכמה שבשתיקה בחברה הישראלית.

הנשיא הבטיח להוסיף ולפעול למילוי התחייבותה של מדינת ישראל במגילת העצמאות להבטיח שוויון מלא לכל אזרחיה. הנשיא ציין שראה מחובתו להאבק נגד כל תופעה של גזענות ופגיעה באדם כלשהו, יהא הרקע לכך אשר יהיה.

בהתייחסו לארועים בשטחים קבע הנשיא שדווקא בעת הזאת יכולים ערביי ישראל למלא תפקיד פעיל וחיובי כ„גשר לשלום" כאזרחים נאמנים למדינה וכערבים פלסטיניים.

הנשיא הרחיב בדבריו על השאיפה לשלום של העם היהודי לדורותיו, ציטט לשם כך את אלתרמן, את פרשת השבוע ואת רש"י שכתב: „אם אין שלום אין כלום... שהשלום שקול כנגד הכל". לקול תרועת חצוצרות עזב הנשיא את אולם המליאה והטקס תם. היה זה העניין היחיד שעלה על סדר יומה של המליאה אתמול.

הנשיא נשבע אמונים לכנסת, אתמול באולם המליאה (תצלום: רחמים ישראלי)

מועמד השמאל רודריגו בורחה נבחר לנשיא אקוודור

עתי"ם, רויטר, סי"צ

קיטו. — רודריגו בורחה, מייסד ומנהיג השמאל הדמוקרטי, נבחר ביום א' לנשיא אקוואדור לאחר שגבר על יריבו עבדאללה בוכאראם, איש המפלגה הסוציאל דמוקרטית בבחירות לנשיאות.

הנשיא החדש הודה לבוחריו בנאום לאומה ששודר בטלוויזיה. הוא ציין כי על אקוואדור עובר משבר חברתי וכלכלי ללא תקדים, שעליו יש להתגבר.

הנשיא החדש יושבע ב־10 באוגוסט.

ראה רשימה ב„עמוד אחורי".

הליכוד דחה הצעתו של לנדאו לדון „בעוינותו של פיקרינג"

יורם בר

הנהלת הליכוד דחתה אתמול את הצעתו של ח"כ עוזי לנדאו לדון בכנסת בדחיפות בתביעתו להחליף את שגריר ארה"ב בישראל.

לנדאו טוען, שפיקרינג הינו שגריר עויין אף כי הוא מייצג מעצמה ידידותית. לדברי לנדאו, התנהגות פיקרינג היא דו־פרצופית: „אי־אפשר לתבוע מישראל להלחם בטרור עד חורמה. ובאותה עת לתבוע מישראל „לארח" את מובראק עוואד — סוכן אש"ף", אמר לנדאו.

ח"כ אהרן הראל פינה מקומו לאברהם שוחט

יורם בר

ח"כ אהרון הראל הגיש אתמול ליו"ר הכנסת מכתב התפטרות. במקומו ייכנס לכנסת ראש עיריית ערד אברהם (בייגה) שוחט. ההתפטרות תיכנס לתוקפה מחר בבוקר.

ח"כ הראל שנבחר ליו"ר מליאת רשות השידור הבטיח עם הבחרו, כי יקדיש את כל זמנו לתפקידו החדש.

ח"כ יהושע מצא מנע אישור הנפקה ל„תכן" בוועדת הכספים

זהו מעשה התגמול שהבטיחו הח"כים מצא ווינשטיין על עתירתו של ח"כ יאיר צבן בפרשת ה„כספים הייחודיים" ■ אהרן פוגל: כפיות טובה חמורה כלפי הקבה"א שנמנע מקבלת סיוע ממשלתי

יצחק שור

ח"כ יהושע מצא (ליכוד) מנע אתמול בוועדת הכספים אישור הנפקה ל„תכן", ארגון הגג של מפעלי התעשייה בקיבוץ הארצי. הוא תבע מן הוועדה לערוך תחקיר מקיף ומעמיק של ההנפקות והתשקיף.

כזכור, החליטו ח"כי הליכוד ויינשטיין ומצא לפני כחודשיים להכשיל את הנפקת „תכן" כפעולת גמול פוליטית בשל עתירתו של יאיר צבן (מפ"ם) לבג"צ בפרשת הכספים הייחודיים. ח"כי הליכוד הודו אז, כי מדובר בצעד פוליטי מובהק. לאחר שהתקשורת מתחה עליהם ביקורת הם ניסו להסוות את פעולתם בנימוקים „ענייניים".

אתמול שוב יצא המרצע מן השק: ח"כ רן תיכון תבע, כי „תכן" יתן ערובות לכך שכספי ההנפקה לא ישמשו למימון פעילות פוליטית של צעירי מפ"ם נגד ההתנחלויות. יהושע מצא טען, כי הקיבוץ הארצי מממן פעולות של תנועת „שלום עכשיו" ולכן אין הוא מוכן לאשר הנפקה ל„תכן".

מזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון (ג'ומס) הבהיר לחברי ועדת הכספים כי הקיבוץ הארצי הינו תנועה רעיונית־פוליטית עצמאית ולא יקבל שום תכתיב מאף גורם בכל הנוגע לעמדותיו ופעולותיו הפוליטיות. הוא הביע תדהמתו נוכח נסיון ח"כי הליכוד לערב שיקולים מפלגתיים בנושא כלכלי.

כפיות טובה

בדיון נכח גם אהרן פוגל, מי שכיהן עד לפני זמן קצר כממונה על התקציבים באוצר. פוגל אמר ליו"ר הוועדה, אברהם שפירא, כי תהיה זו כפיות טובה חמורה אם דווקא הקיבוץ הארצי, אשר ויתר מרצונו על סיוע ממשלתי והעדיף לגייס הון בשוק ההון, יסבול מן הצעד שבו נקט.

יאיר צבן הזהיר את ח"כי הליכוד, כי הם יוצרים תקדים חדש בדיון על הנפקות. עליהם לקחת בחשבון כי, גם בעת הדיון על הנפקות אחרות תהיה לח"כים שמורה הזכות להוציא למנפיקים את הנשמה ולגרום להם נזק שאינו ניתן לתיקון, על ידי פעולות השהיה מכוונות.

רשימה נפרדת למחנה השלום — בראשונה באוני' בר־אילן

שלמה סלוצקי

התארגנות נחשונית בקרב סטודנטים באוניברסיטת תל־אביב השלום תבחן את כוחה בראשונה בבחירות הקרובות לאגודת הסטודנטים, בבר אילן. קבוצת סל"ה (סטודנטים למען השלום) אשר תומכים בה יוני המפד"ל, אנשי מפלגת העבודה, מפ"ם, ר"צ, שינוי ואחרים יציבו מועמדים משלהם בבחירות שיתקיימו בשבוע הבא. אגודת הסטודנטים בבר־אילן, וכן מועצת אגודת הסטודנטים, היו מאז ומתמיד מעוז של הימין והדתיים.

בבחירות האחרונות הצביעו רק כאלפיים מתוך עשרת אלפים הסטודנטים, ותומכי השמאל והמרכז כלל לא הציבו בהם מועמדים, ומכאן שגם לא אלטרנטיבה למצביעים חילוניים או שוחרי שלום.

סל"ה, החלה להתארגן לפני כחודשיים וחצי, כאשר קבוצה של סטודנטים אירגנו עצומה שקראה לשים קץ לכיבוש ולפתוח במו"מ לשלום, ועליה חתמו כשבע מאות סטודנטים ומרצים, והיא הסבה לעצומת נגד של אגודת הסטודנטים של בר־אילן. שתי העצומות הוגשו, לרה"מ יצחק שמיר.

לאחר ההחתמה המוצלחת החליטו יוזמיה לתת ביטוי למחנה השלום באגודה בהשתתפותם — בשלב זה בצורה מצומצמת — בבחירות הקרובות לאגודת הסטודנטים. התארגנותם של חברי סל"ה נתקלה בהתנגדות הן מצד הנהלת האוניברסיטה והן מצד פעילי האגודה המזוהים עם הימין.

הרצאה שאירגנה קבוצת סל"ה ושבמרכזה היה אמור לשאת דברים פרופ' אוריאל סימון בוטלה ע"י הרקטור והריקאן בטענה „שלא ניתן אישור להתארגנות פוליטית בתוך הקאמפוס". כן דרשו שלטונות האוניברסיטה מחברי הקבוצה, להפקיד סכום של ארבעת אלפים שקל כערבות והתחייבות בכתב להימנע ממהומות וכיוצ"ב, לאחר שהחלו לתלות מודעות בחירות בקמפוס.

אגודת הסטודנטים גם דחתה פנייה של סטודנטים ערבים הלומדים בבר אילן לשנות את תאריך הבחירות או להצביע בנפרד, משום שהבחירות מתקיימות בחג עיד אל פיטר, (סוף הרמאדן).

רונן בן יהודה, יו"ר אגודת הסטודנטים הנוכחית וחבר קבוצת אורגר, המזוהה ומתומכת ע"י הליכוד, מסר אמש לכתבנו שהתשובה השלילית לפניית הסטודנטים הערבים ניתנה ע"י ועדת בחירות בלתי תלויה, שאין לאגודת הסטודנטים חלק בה, ושבוע לפני הבחירות קשה עד בלתי אפשרי לשנות את נוהל הבחירות.

צבן: הדחף האידיאולוגי של ניסים הביא להסתבכות בפרשת חברת „פז"

יורם בר

„רק דחף אידאולוגי שלא ניתן לריסון, ושיקול פוליטי להצביע על „הישג דרמאטי" במכירת חברות ממשלתיות, גרמו לשר ניסים להסתבך במו"מ עם ג'ק ליברמן, בטרם הוכרע עניין הרפורמה בשוק הדלק ובטרם בוטלה הקפאת המחירים" — אמר אתמול ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) בוועדת הכספים שהתכנסה ביוזמת צבן, לדון במכירת חברת „פז".

בישיבה השתתף שר האוצר משה ניסים. הוא טען כי ישראל היא בעלת החוב הלאומי לנפש הגדול בעולם: 115 מיליארד שקל, מהם 75 מיליארד חוב פנימי ו־40 מיליארד חוב חיצוני. לטענת ניסים, זוהי חובתה המוסרית של המדינה שישעבדה את עתיד בניה, להקטין את החוב על ידי מכירת חברות ממשלתיות.

ח"כ וייס ביקש מברעם לדחות יוזמת הליכוד להעלות אחוז החסימה

ח"כ שבח וייס פנה למזכ"ל העבודה עוזי ברעם בבקשה לדחות את יוזמת הליכוד להעלות את אחוז החסימה. לדברי ח"כ וייס, העלאת אחוז החסימה עלולה לפגוע בכוחות המתונים בפוליטיקה הישראלית. מי שעלול להיפגע קשות הן מפ"ם, מפלגת המרכז ומפלגה דתית מתונה, אם תקום. כהנא ושכמותו, לפי וייס עלולים לעבור את אחוז החסימה החדש.

עוד טוען וייס, ששינוי בחוקי הבחירות ערב בחירות, ייחשב בצדק, כמניפולציה, ואל לה ל„עבודה" להשתתף בה.

שני ישראלים נעצרו בפאריס בחשד שעמדו בראש רשת לסחר בהרואין

עתי"ם, סי"צ

פאריס. — שני אזרחים ישראלים, החשודים כי עמדו במשך שנים בראש רשת גדולה לסחר בהרואין, נעצרו בשבוע שעבר באזור פאריס. רפאל אשרף, 41, בעל אזרחות כפולה של ישראל ומרוקו, ורחמים מחל עמדו בראש רשת בת 20 איש, רובם צרפתיים, שכולם נעצרו. במהלך הפעולה נתפס רבע קילו של הרואין.

PRINCESS HOTEL
מלון הנסיכה
מבצע שבועות 20 — 23/5/88
במלון הנסיכה נתניה
על חוף ימה של נתניה
קרוב למידרחוב התוסס,
אווירה ביתית מיוחדת,
אוכל ושירות מעולים.
לפרטים — טלפון: 053-622666

דרושים
בני משקים לעבודה בתעשיה
נא להתקשר לטלפון: 051-872701
או בערב: 051-872628

לחברינו בסניף מפ"ם כרמיאל
רות וולטר ומנחם זלוטובר
עם קבלכם תואר „יקיר הסתדרות"
יישר כח
סניף מפ"ם בכרמיאל
מרכז מפ"ם

המשכים

פרס לעתונאים במדריד

(סוף מעמוד ראשון)

המנהיגים ההונגריים היו חלק מההערכה המחודשת בגוש המזרחי בעניין היחסים עם ישראל. ההחלטה על ניתוק היחסים, אמר, היתה משותפת לכל המדינות הסוציאליסטיות בעוד שההחלטה על חידוש היחסים היא אינדיווידואלית לכל מדינה, כולל הקצב והשיטה.

בדרכו ממילנו למדריד נפגש פרס גם עם שר־החוץ האיטלקי אנדריאוטי, איתו דן בנושאים הקשורים לקשריה של ישראל עם השוק המשותף; קשרים אלה והבעיות העומדות בפני ישראל לאחר שההסכמים החדשים לא אושררו, יעלו לשיחה גם במפגשיו של פרס עם הספרדים. הנקודה העיקרית שפרס מנסה להרגיש הן לאיטלקים והן לספרדים היא כי „בלחץ לא תשיגו דבר". הוא הוסיף כי כולם כל כך מתחשבים בדרישות הערביות עד „ששכחו שגם לישראל צרכים בטחוניים".

הצעת החלטה נוחה

היום ישתתף פרס בוועידת המזרח התיכון של האינטרנציונל הסוציאליסטי. הצעת ההחלטה העומדת בפני הוועדה הוגדרה ע"י גורמים בשגרירות ישראל בספרד כהצעה מאד נוחה. „האינטרנציונל הסוציאליסטי נותן תמיכה מלאה לשתי המפלגות הישראליות החברות, מפלגת העבודה הישראלית, ומפלגת הפועלים המאוחדת — מפ"ם, במאמציהן להביא למשא־ומתן ולפתרון פוליטי. אנחנו גם נותנים תמיכה מלאה לאותם פלשתינים המתאמצים למצוא פתרון באמצעות משא ומתן לשלום." עוד נאמר בהצעת ההחלטה כי אש"ף יכול לתרום תרומה חשובה לתהליך השלום בכך שיכיר ללא שהות במדינת ישראל ויגנה את הטרור בדרך להשגת פתרון בסכסוך." הצעת ההחלטה גם קוראת לקהיליה הבינלאומית לתת סיוע כלכלי והומניטרי לפלשתינים במטרה לשפר את תנאי חייהם.

הפגישה עם אנדריאוטי

ממשלת איטליה היקצתה מטוס מיוחד שהטיס את שר החוץ שמעון פרס מבודאפשט למילנו, בדרכו למדריד, שם ישתתף במושב האינטרנציונל הסוציאליסטי.

שר החוץ האיטלקי, אנדריאוטי הגיע במיוחד מרומא למילנו על מנת להיפגש לשיחה ארוכה עם שר החוץ הישראלי, בחדר האורחים של שדה התעופה.

בשיחה עם עיתונאים לאחר הפגישה, שלל אנדריאוטי את תוכנית קראקסי למינהל אדמיניסטרטיבי של ארצות הקהיליה האירופית בשטחים, והגדירה כבלתי ניתנת לביצוע ברגע זה. הוא הדגיש כי איטליה תומכת בתוכנית שולץ.

לשאלת עיתונאים על סיכויי השלום במזרח התיכון, השיב שמעון פרס כי אפשר יהיה לדבר על שלום רק לאחר שיירגע המצב בשטחים, וכי ישראל תנהל מו"מ עם הפלשתינים, אך לא עם אש"ף.

קריאה להפסקת האלימות

שר־החוץ פרס ישתתף היום בדיוני האינטרנציונל הסוציאליסטי במדריד.

האינטרנציונל הסוציאליסטי ייצא ככל הנראה בהחלטה התובעת מהישראלים ומהפלשתינים לשים קץ לאלימות בשטחים, אולם לא יאשים את ישראל בדיכוי ההתקוממות, כך מסר דיפלומט ישראלי ממדריד. „טיוטת ההחלטה בנושא המזרח התיכון, אינה פיתרון גרוע מבחינתה של ישראל" אמר מרדכי עמיחי, המזכיר הראשון של שגרירות ישראל בספרד.

„עצם הפגישה היא העלאת דרג היחסים"

דליה שחורי

בשיחות שקיים שר־החוץ שמעון פרס עם ראש ממשלת הונגריה קארול גרוס, עלה גם נושא העלאת דרג היחסים בין שתי המדינות לכלל שגרירויות. לדברי ראש ממשלת הונגריה, בתום הפגישה, לא יועלה דרג היחסים בחודשים הקרובים, למרות שהונגריה שוקלת אפשרות זו ברצינות. בפמליית פרס מעריכים כי הזמנת פרס לבודאפשט נועדה להכשיר את הקרקע להעלאת דרגת היחסים.

גורמים מדיניים בירושלים סבורים כי הזמנת פרס להונגריה הינה סמן המבשר את החזרה ליחסים עם ארצות מזרח אירופה, ואולי אף חידוש היחסים בשלב כלשהו עם בריה"מ. פגישת פרס עם ראש ממשלת הונגריה ביום א' ארכה חמש שעות, והתקיימה בנוכחות שר החוץ ההונגרי. בשיחה נדון תהליך השלום במזרח התיכון וכן הידוק הקשרים בין שתי המדינות בתחומי החקלאות התיירות והתעשייה. ראש ממשלת הונגריה לא היתנה את אפשרות העלאת דרג היחסים, באי אלו תנאים הקשורים בתהליך השלום, לרבות משא ומתן עם אש"ף.

הוחלט להקים ועדות משותפות ולקיים מיפגשים לבדיקת תחומי הסחר והסיוע. ביום ב' בבוקר נפגש פרס עם סגן שר החוץ ההונגרי לשם עיבוד שיתוף הפעולה בתחום הכלכלי. ראש ממשלת הונגריה ציין בשיחות, כי אין עוד מדינה בעולם בה יוצא לאור עיתון בהונגרית, ומתגוררים בה מאתיים אלף יוצאי הונגריה.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין שנילווה אל פרס בהונגריה, אמר אתמול בראיון ל„מבט", כי עצם ביקורו של פרס בבודאפשט, ביוזמת ההונגרים מעלה את רמת היחסים בין שתי המדינות. עם זאת הוסיף כי לא צפויה בינתיים העלאת דרג היחסים מעבר למשרדי האינטרסים הקיימים.

ד"ר ביילין לא דחה את האפשרות כי הונגריה מעוניינת, באמצעות שמעון פרס, לשפר את תדמיתה בארצות הברית על־מנת להשיג סיוע נוח כמדינה מועדפת, עקב קשייה הכלכליים.

מלשכת ראש הממשלה ושר החוץ הכחישו אמש כי המתווך בביקור פרס בהונגריה היה ח"כ דן מרידור. נמסר כי אפשרות צאתו של פרס להונגריה, בעקבות הזמנת ראש ממשלתה, עלתה לפני שלושה שבועות, וכי נסיעת פרס היתה בידיעת שמיר, והוחלט להטיל איפול על הביקור עפ"י בקשת ההונגרים.

חידוש

(סוף מעמוד ראשון)

חרש בדו"ח המבקר הנקרא „מוכנות צה"ל למלחמה".

מיד לאחר מסיבת העתונאים עם מבקר המדינה אתמול כינסו גם ראשי משרד הכלכלה מסיבת עתונאים, כממונים על הקשר שבין מבקר המדינה למשרדי הממשלה.

תיקון ליקויים

אגף הפיתוח הכללי במשרד הכלכלה אבחן בדו"ח המבקר 2300 ליקויים לעומת 2700 ליקויים בדו"ח אשתקד. ראשי האגף ציינו, כי לא הוחל בתיקונם של 71% מהליקויים שנחשפו השנה. לעומת זאת, מצאו לנכון במשרד הכלכלה לשבח את משטרת ישראל ש־86% מהליקויים שנתגלו בה השנה על־ידי המבקר תוקנו כבר או מצויים בשלבי תקון מתקדמים.

„שער" פירסם הדו"ח יום אחד לפני המועד המותר

כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד מבקר המדינה יבדוק את נסיבות פירסומו כבר אתמול, של דו"ח המבקר בעתון הכלכלי „שער". אתמול בבוקר הופתעו במשרד מבקר המדינה לגלות שבעתון היומי „שער" מתפרסם כיסוי נרחב לדו"ח המבקר. פירסום של דו"ח המבקר טרם הזמן, הוא עבירה על סעיף 28 לחוק מבקר המדינה, הקובע מאסר שנה אחת או קנס של 600 לירות למפרסם את פרטי הדו"ח לפני המועד. אתמול, משהתברר שהעתון פירסם את דו"ח המבקר טרם הזמן, הוחלט לברר את נסיבות האירוע, אף כי יש הסבורים שהדבר נעשה בטעות ובתום לב.

בג"ץ דחה גירושו של מובארק עוואד — יישב במעצר עד בירור עניינו

הדיון יחודש ב־23 במאי ● עוואד ביקש מעצר־בית, ואפילו מוכן לממן שוטר שישמור עליו, אך התביעה טענה, שאם ישוחרר יגרום לתסיסה ● הסנגוריה: החוק מדבר על מי שנכנס לארץ, אך הוא כבר היה כאן כשנכבשה עירו

בצלאל עמיקם, עתים

גירושו של מובארק עוואד, נמנע אתמול. בית המשפט העליון קבע, כי עוואד יישאר בתא המעצר במגרש הרוסים עד שיתברר עניינו בבג"ץ ב־23 במאי.

פרקליטות המדינה טענה אתמול בדיון בבית המשפט, כי מובארק עוואד יושב בארץ שלא כדין. הוא נסע לארצות הברית ב־1970 והתאזרח שם בלי שטרח למלא את דרישות החוק הישראלי ולהגיש מסמכים כל שהם. בפעמים שביקר בארץ הוא נכנס במעמד של תייר.

פרקליטיו של עוואד, עורכי הדין אברהם גל וג'ונתן קוטב העלו נימוק עקרוני, לפיו אין עוואד זקוק לאישור, כי הוא חי בעירו שנכבשה על ידי צה"ל, והחוק הישראלי, המדבר על מי שנכנס לישראל, איננו חל עליו. התביעה דרשה לבטל את צו הביניים המעכב את גירושו מהארץ, והציע שעורכי הדין שלו ינהלו את המשפט כאשר הוא עצמו נמצא מחוץ למדינה, שכן נוצר מצב בלתי נסבל בכך שהוא שוהה כאן שמונה חודשים ללא אשרה.

בהפסקת הדיון נערכה התייעצות דחופה בלשכתו של ראש הממשלה בתוקף תפקידו כשר הפנים. בתום התייעצות חזרו נציגי התביעה ועימם הצהרה עליה חתום יוסף טוב, סגן מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים. בהצהרה נאמר, כי כל אדם הרוצה להימצא בארץ, חייב ברשיון ישיבה, לרבות תושב נכבש. חוק הכניסה לארץ חל גם על ערביי מזרח ירושלים, בתוקף החלת המשפט והחוק הישראלי שם.

למובארק עוואד יש דרכון זר, הוא השתקע תקופה ארוכה בארצות הברית, ובינתיים פג תוקפו החוקי של רשיון הישיבה שלו. עוואד אמר, כי אין הוא צריך להביא הוכחות שהוא בן ירושלים ותושב העיר הזו. בעבר הגיע לכאן עם מסמך נסיעה אמריקאי עד אשר קיבל דרכון. עוואד ביקש מבית המשפט לשחרר אותו מבית הכלא, והביע נכונות להתחייב להפסיק את פעילותו המדינית אם בית המשפט יראה לנכון לצוות זאת עליו.

פרקליטו, עורך דין אברהם גל, שאל מדוע סבורה התביעה כי מעצרו בבית הכלא יביא פחות נזק מאשר אם ייאסר במעצר בית בביתו. עוואד אף הוסיף כי הוא מוכן לממן מכיסו שוטר שיפקח על תנועותיו.

נציגי התביעה ביקשו מבית המשפט לדחות את הבקשה, בטענה שאם ישוחרר הוא עלול לגרום לתסיסה ולהפרות סדר.

דיון נוסף בעתירה ובתצהיר פרקליטות המדינה ייערך בעוד שבועיים. עד אז ימשיך עוואד לשבת בבית המעצר הירושלמי.

עוואד הגיע בבוקר לדיון ללא אזיקים, לאחר בקשה מפורשת של פרקליטו. הוא הוכנס לאולם מלווה בכוח גדול של שוטרים שבדקו קודם לכן את תיקיהם של כל היושבים באולם. עוואד, הממשיך לשבות רעב מתחילת מעצרו, אמר לעתונאים לפני תחילת הדיון, שהוא חש בטוב. הוא אמר שעבורו כתושב פלשתיני במזרח ירושלים לא היתה זו החלטה קלה לפנות לבג"ץ אך הוא החליט לעשות זאת משום שאיננו מוכן להשאיר את ההחלטה על גורלו בידי ראש הממשלה שמיר.

עוואד הוסיף כי לא רבים מבין הפלשתינאים היו מוכנים לפנות לבג"ץ, אך הוא חריג בקרב בני עמו. כפי שבעבר התפלל בבית כנסת יהודי וביקר במשכן הכנסת.

מובארק עוואד מוצא מבית המשפט (צילום: רחמים ישראלי)

רבין: מוכן לשקול בקשות פלשתיניות להפגנות לא־אלימות, אך טרם היו כאלה

משלחת של שלום עכשיו יצאה מאוכזבת מפגישה עם שר הביטחון: אין לו קו ארוך־טווח לטיפול בבעיית השטחים ● רבין הבטיח לבדוק פרשת מעצרו של ד"ר אל־ערה מעזה

בצלאל עמיקם

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אתמול לחברי משלחת תנועת „שלום עכשיו" כי הוא יהיה מוכן לשקול פניות של תושבים פלשתינים לקיים הפגנות בלתי אלימות. עם זאת, הדגיש רבין, כי עד כה, טרם הגיעו ללשכתו פניות מגורמים כאלה.

בפגישה שנמשכה שעה בלשכתו של רבין בתל־אביב העלו אנשי שלום עכשיו, אבשלום וילן, צלי רשף, אבישי מרגלית ועמירם גולדבלום את טענותיהם נגד מדיניות הדיכוי והיד הקשוחה שמפעיל הצבא, בהנחייתו של רבין, המסכלת כל סיכוי לדיון עם הפלשתינים. רבין הבהיר הפרדה ברורה בין המדיניות הכללית בשטחים, לבין הצורך הקיים, לדעתו, לחסל את ההתקוממות ולפזר את מוקדיה.

בשיחה העירו אנשי שלום עכשיו כי צה"ל פוגע גם בפלשתינים מתונים, וכי אין כל ניסיון להידברות עימם. הם ציינו דוגמאות כגון התארגנות מקומית נגד האלימות בעיירה סלפית, אולם רבין אמר כי לא נתקל בפניות במישור זה. הוא הודיע, כי יהיה מוכן לשאת ולתת עם מנהיגות פלשתינית, ואף להרחיק לכת ולקיים בחירות שיצמיחו מנהיגות כזאת. עם זאת הוא שולל כל התארגנות פוליטית המלבה מהומות.

אנשי שלום עכשיו התלוננו גם על הסלחנות והלגיטימציה לגילויי אלימות מצידם של המתנחלים. והתפרצויות אלה סותרות את ההכרזה של שר הביטחון עצמו שאין להכנע לאלימות מכל צד שהוא, אמרו. רבין השיב בקצרות, כי כל מי שינסה להפר סדר — ייעצר. בתשובה לשאלה הבטיח שר הביטחון לבדוק את מעצרו המינהלי של ד"ר זכריה אל־ערה מעזה שהשתתף בעצרת שלום עכשיו והצהיר הצהרות מתונות.

דובר התנועה, עמירם גולדבלום אמר לאחר הפגישה, כי אנשי המשלחת יצאו מהפגישה מאוכזבים, והתרשמו שלשר הביטחון אין קו מדיני ארוך־טווח לטיפול בבעיה.

הצעת חוק של חד"ש: לא לסגור עיתון ללא תלונה

יורם בר

ארבעת הח"כים החדשים של חד"ש הניחו אתמול על שולחן הכנסת הצעת תיקון לחוק פקודת העיתונות, לפיה צריכה המשטרה להגיש תלונה נגד עיתון שמפרסם חומר הפוגע בבירור ובאופן מוחשי בשלום הציבור, או חומר הסתה גזעני.

הצעת חוק זו באה למנוע את המצב שנוצר לאחרונה, עם סגירת „דרך הניצוץ" מבלי שהוגשה נגדו כל תלונה על פרסום מסוים.

● מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, לומד בימים אלה בארה"ב מהם השינויים המתחוללים כעת במערכת החינוך האמריקנית בעקבות הדו"ח המפורסם הנושא את השם „אומה בסכנה" שהוגש לנשיא ארה"ב ב־1983.

בפאריס חגגו כל הלילה

מימין מיטראן מוקף מעריצים לאחר היוודע התוצאות הסופיות. משמאל זוג חוגג את נצחונו של מיטראן בנשיקה, אתמול בלילה (תצלומים: אי.פי)

שיראק מגיש התפטרותו; הסוציאליסטים לוחצים לפזר את האסיפה הלאומית

מיטראן ינסה לכונן ממשלת מרכז־שמאל שבראשותה מועמד הסר למרותו ◻ האלטרנטיבה השנייה — פיזור האסיפה הלאומית ונסיון לנצל נצחונו של מיטראן בבחירות חדשות

ארנון יפה (צרפת)

פאריס.— הנשיא מיטראן, מתחזק בניצחון המוחץ (54.02 אחוז — שיראק 45.97 אחוז) עדיין מתלבט את מי למנות לראש הממשלה שלו, ואיך לפתות אישי מרכז להצטרף אליו. שיראק הובס, הימין המסורתי מתפורר, אך לה־פן נשאר חזק. ראש הממשלה יגיש הבוקר את התפטרותו לנשיא. מיטראן מחכה לו באליזה. משאיות מפנות חפצים ותיקים מארמון מתיניון... שיראק הולך הביתה.

מישל רוקאר, המועמד העיקרי, אך באליזה הציגו עוד כמה מועמדים בתוכם פייר ברגובוי, נאמן הנשיא, מזכיר האליזה ז'אן לואיס ביאנקו, וז'אק דלור, נשיא מועצת השוק המשותף.

מיטראן חושש למנות את רוקאר, שמתימר להופיע כיורשו, מחשש שיגלה עצמאות רבה מדי ולא יסור למרותו. היחסים בין הנשיא לראש הממשלה תמיד מתוחים בצרפת. כל אחד מטיל על משנהו את האחריות לכישלונות. מיטראן זקוק לרוקאר ליישום מדיניות הפתיחות כלפי המרכז. רוקאר מקורב לאישי מרכז. המפלגה הסוציאליסטית לוחצת למינוי ברגובוי. מיטראן אמר, כי ימנה לממשלה אישים לא סוציאליסטים, מדענים, אנשי רוח ותעשייה.

סימון וייל מסרה כי תדחה כל הצעה לכהן כשר בממשלה זו. הסוציאליסטים לא רוצים אותה. גם איש ממנהיגי הימין לא מוכן לפי שעה לשתף פעולה. אך איחוד מפלגות המרכז, יו.די.אף, הודיע, כי לא יצביע אי אמון בממשלה החדשה. הוא ישפוט אותה עפ"י פעולותיה. הסוציאליסטים לוחצים לפיזור מיידי של האסיפה הלאומית על מנת להפיק רווח מנצחונו של מיטראן ולהשיג בה רוב.

מקורות סוציאליסטיים מסרו, כי מזכיר המפלגה ליונל ג'וספן ימונה כפי הנראה לשר החוץ. ג'וספן מקורב מאוד לנשיא מיטראן. המינוי מיועד לאפשר לנשיא לשמור על שליטה מוחלטת על מדיניות החוץ, שאבדה לו בממשלה הימנית. אין צופים שיהיו שינויים במדיניות החוץ.

בימין המוכה ניפתח מאבק על ההנהגה בין תומכי שיתוף הפעולה עם מיטראן למתנגדיו. הנצחון שהשיג מיטראן מתואר כחסר תקדים. מיטראן זכה לתמיכה מעל ומעבר לכוחות השמאל. הוא שבר את הקיטוב בין שמאל לימין. העיתונים כתבו שהוא לא ניצח כסוציאליסט אלא כמנהיג צרפת. נצחונו השיב לו את כל הסמכויות שנשללו ממנו. נהרו אליו בוחרי ימין מתוך פחד מלה־פן. היהודים בחרו בו בהמוניהם. בכיכר הרפובליקה רקדו בשמחה יהודים ומהגרים ערבים. האצולה הסוציאליסטית התכנסה לחגוג בגן ארמון גדול. החגיגות ברחובות פאריס נמשכו כל הלילה. הצרפתים רואים בו עתה אב שמשרה עליהם בטחון, לעומת הימין הברוטאלי.

רוב מוחלט במשאלים

מישאלים מורים שהמפלגה הסוציאליסטית תשיג רוב מוחלט באסיפה הלאומית, אם ייערכו בחירות בחודש הבא, כפי שצופים. אך מיטראן לא רוצה מפלגה סוציאליסטית חזקה מידי, שתבריח ממנו את תומכיו מהימין.

בפאריס מעריכים שלה־פן ימשיך לצעוד על הריסות הימין המסורתי. אם מיטראן יצליח, צופים כי לה־פן יחזור לשוליים. שיראק בראשות המפלגה הגוליסטית יוצא בשן ועין. ז'יסקאר וריימון בר פורשים מהברית אתו, ומתחרים על הנהגת מפלגה עצמאית.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 6.5.1988

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7118	1.7331	1.7185
דולר אמריקאי	1	1.53	1.60	1.5623	1.5817	1.5698
מרק גרמני	1	0.91	0.96	0.9302	0.9418	0.9333
לירה שטרלינג	1	2.88	3.02	2.9323	2.9689	2.9365
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2741	0.2775	0.2747
ין יפאני	100	1.23	1.29	1.2523	1.2679	1.2579
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8281	0.8385	0.8321
פרנק שוויצרי	1	1.10	1.15	1.1157	1.1297	1.1211
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2660	0.2693	0.2667
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2532	0.2563	0.2544
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2412	0.2442	0.2424
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3894	0.3942	0.3912
דולר קנדי	1	1.24	1.30	1.2633	1.2791	1.2696
דולר אוסטרלי	1	1.16	1.25	1.2021	1.2171	1.2077
ראנד דר' אפריקני	1	0.43	0.85	0.7087	0.7175	0.7107
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4440	0.4495	0.4461
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3236	1.3401	1.3207
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.30	1.2485	1.2641	1.2536

קופת הפיצויים שליד „מנורה" חברה לביטוח בע"מ

ניתנת בזאת הודעה שהאסיפה הכללית השנתית של הקופה תתכנס ביום שלישי 31.5.88 בשעה 8.00 במשרדה הרשום של החברה, בשדרות רוטשילד 73 ת"א.

על סדר היום:

1. דו"ח ההנהלה.
2. אשור הדו"חות הכספיים ליום 31.12.87
3. בחירת חברי ההנהלה.
4. מנוי רואה חשבון.
5. שונות.

ההנהלה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 93 בגוש 8276 רח' הדליות 13 בחדריגה, כהקלה: 6% בניה וקומת ת.ב. 5746. את התכנית מס' 57/88 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלויאר, יו"ר הוועדה המקומית

מפלגת אופוזיציה קיימה כינוס במוסקווה למרות גל מעצרים

מוסקווה. — מפלגת אופוזיציה סובייטית חדשה שנוסדה בסבוע שעבר, „האיחוד הדמוקרטי", הצליחה לשוב ולהתכנס אתמול, למרות פשיטה של המשטרה על מקום הכינוס, מערכת ה„גלאסנוסט", שבמהלכה נעצרו 6 אנשים, מסר דובר המפלגה.

הדובר, יורי מיטיונוב מסר כי קבוצה של שוטרים ושוטרי־חרש מנעה מ־70 איש להתכנס במשרדי הבטאון הבלתי תלוי „גלאסנוסט", ועצרה את עורך „גלאסנוסט", סרגיי גריגוריאנטס, וחמישה מאנשי הסגל שהיו בתוך הבנין.

חברי־המפלגה שנותרו מחוץ לבניין קיימו דיונים במועדון תרבות סמוך, במשך כמחצית השעה, בהם אישרו את מצע המפלגה וההחלטה על קבלת חברים, בטרם הורתה להם המשטרה לפנות את המקום.

בשעה שגריגוריאנטס ועמיתיו נעצרו, העלתה המשטרה ביום א' 11 ממשתתפי הכנס על מטוס ללנינגראד, שהסיב אותם לבתיהם.

המשטרה הסובייטית עצרה עד כה עשרות מאנשי מפלגת האופוזיציה החדשה.

הסורים מאיימים להתערב אם לא תישמר הפסקת האש בביירות

אורי הורוביץ

אתמול אחר הצהרים הושגה הפסקת אש בין אמל לחיזבאללה בביירות, לאחר מאמצים רבים שהשקיעו סגן שר החוץ האיראני ולאיתי, העושה בביירות וראש המודיעין הצבאי הסורי בלבנון רמזי כנען, וכן ראשי העדות המוסלמיות בלבנון, הושגה הפסקת אש בקרבות שבין אמל לחיזבאללה.

רמזי כנען, שנועד אתמול בין היתר עם ראש ממשלת לבנון בפועל סאלים אלחוס, הבריז שסוריה לא תמשיך לשבת עוד כחיבוק ידיים אם יימשך מרחץ הדמים בביירות. אתמול גברו הלחצים על סוריה מצד גורמים שונים בלבנון להתערב באמצעות צבאם ולהיכנס לרבעים הדרומיים, שם התנהלו הקרבות הכבדים בין אמל לחיזבאללה מאז יום שישי. גם עיתונים בביירות וכהם "א — ליוא" ו„אל־ספיר" האיצו אתמול בסורים שיתערבו בכוח על מנת להפסיק את הקרבות. גם אש"ף רוחק בסורים להתערב בקרבות, הנמשכים במחנות הפליטים סברה שאתילה וברג' אל בראג'נה. אנשי פת"ח מטלג ערפאת שהשתלטו למעשה על מחנות אלה, טענו שיורים עליהם מעמדות הנמצאות באזורי שליטה של הצבא הסורי.

עד אתמול נהרגו בקרבות שבין אמל וחיזבאללה למעלה ממאה איש ונפצעו שלוש מאות. שני הצדדים המשיכו לגלות מעשי זוועה שביצעו יריביהם: התעללות בפצועים, הריגה בתוככי בתי חולים, וירי על אמבולנסים. הסורים והאיראנים הקימו שלוש קבוצות שעוסקות בפיקות על הפסקת האש, כשכל קבוצה כוללת גם קצינים סוריים.

יצויין כי לפני שהושג ההסכם על הפסקת האש, הספיקו לוחמי החיזבאללה לכבוש כמה מוצבים אסטרטגיים מידי כוחות אמל. אמל דרש אתמול בתוקף שחיזבאללה יחזיר לו את המאחזים שכבש. אי לכך, יש חשש בביירות שהקרבות יתחדשו בכל רגע, למרות הפסקת האש.

ועכשיו — תולעים באדגזי אשכוליות מישראל

אהרון ניר (באיטליה)

בסופרמרקט בעיר מסטרה לא הרחק מונציה, בו הורשה מכירת האשכוליות הישראליות, לאחר ביטול החרם הרשמי, נמצאו תולעים רבות על המרפים בהם מונח הפרי הישראלי. בכניסה לסופרמרקט הופצו בין הקונים עלונים עם הסיסמה: „פלשתינה חופשית, פלשתינה אדומה".

שיווק ההדרים הישראלים באיטליה חזר לאט להיקפו שלפני החרם, אולם לדברי מומחי־שיווק הוא עדיין מהווה 20 אחוז פחות משיווקו לפני החרם.

העיתונים מפרסמים בתשלום את אשכוליות „יפו", המלוות קריאה באותיות גדולות „ברוכה הבאה אשכולית".

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה — מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה 31000 טל: 04-646475

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
14109	ציוד אלקטרוני לחיזוקת תערו"ג מתח נמוך
	המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז הנ"ל הינו: 30.06.88
14234	תיל נחושת רכה עם מעטה P.V.C. (28 ממ"ר)
14235	סולמות עלה מתארכים
14236	ברגי מכונה
14238	מכסת תיבת חוזקים למתנה
14241	תומכות עין לתילים מבודדים
14242	תיל נחושת רכה עם מעטה P.V.C. (150 ממ"ר)
14243	טבעות מתלה — עינמלים 400
	המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 10.05.88

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00—13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. — הצעה ללא אישורים ברי תוקף — לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

על היום
10.5.88

■ תקציב המדינה 86

האוצר מסר מידע כוזב

כאשר פורסם בעיתון זה שבשנת התקציב 86/7 נוצר עודף תקציבי, רבים זקפו גבה. מידע זה התפרסם לקראת אישור התקציב לשנת 87/8.

חה"כ יאיר צבן פנה בכתב למבקר המדינה והעלה תמיהה על כך, שבדברי ההסבר להצעת תקציב 87 הוצג אומדן, לפיו תסתיים שנת הכספים 86 בגרעון מקומי של 553 מיליון ש"ח, ואילו בפועל (על סמך הידיעה ב„על המשמר") תסתיים השנה בעודף מקומי של 2.8 מיליארד ש"ח.

מבקר המדינה, בדו"ח מס' 38, דן עם אגף התקציבים ועם אגף החשב הכללי בצורך להציג לפני הכנסת והציבור נתונים מעודכנים ובני־השוואה ככל האפשר, בדבר ביצוע התקציב. הביקורת מצאה, שאגף התקציבים לא נהג לכלול בדברי ההסבר להצעת תקציב המדינה (לרבות הצעות לתקציב נוסף) את נתוני הביצוע המעודכנים שהיו בידי מחלקה זו לספק. לדעת הביקורת, מן הראוי לכלול בדברי ההסבר נתונים כאלה.

המבקר ממליץ, שאגף התקציבים ישקול שינוי הכותרת „אומדן ביצוע 86" בטבלה שהוצגה בדברי ההסבר להצעת התקציב, כיוון שהיא היתה מטעה, וזאת כדי למנוע אי־הבנה. לדעת הביקורת, מן הראוי שאגף התקציבים ישקול גם הבאת נתוני התקציב המתוקן עד מועד עריכת הטבלה, לרבות השינויים שנעשו על־פי אישורים תקציביים.

לוי מורב

■ משרד האוצר

עתיד שחור לפנסיה

צוות בין־אגפי הגיש בינואר 88 למנכ"ל משרד האוצר דו"ח קודר ביותר בנושא הביטוח הפנסיוני במשק, שצפה כי בעתיד לא יהיה ניתן לממש את מלוא ההתחייבויות של הקופות הפנסיוניות לפי הסטנדרטים הקיימים לגבי שיעורי הקיצבאות, הטבות המס, גיל הפרישה וכו'.

כדי למנוע את המשבר, הציע הצוות להפחית את רמת המחוייבות הפנסיונית, להחיל חובה של צבירת זכויות פנסיה על כל האוכלוסייה. העברות וליצור האחדה של זכויות פנסיה, כדי לצמצם את זכויות היתר שהצטברו במערכת.

המבקר מציין, כי מאז פרסום הדו"ח התקיימו לגביו כמה דיונים, אולם לא הוחלט על אימוץ המסקנות, כולן או מקצתן. לדעתו, יש להקים פורום של מומחים, שידון בכל ההיבטים של הביטוח הפנסיוני ויציע לממשלה תוכנית. „רק אם תחל הממשלה לתכנן ולהנהיג את הרפורמה הדרושה תוך זמן סביר, יהיה אפשר למנוע את המשבר באמצעות צעדים מתונים יחסית שיופעלו בהדרגה, בלי לגרום עוול למבוטחים", כותב המבקר.

מבקר המדינה מזכיר, כי לפי הנתונים במאזנים האקטואריים שהגישו קרנות הפנסיה של ההסתדרות, היקף ההתחייבויות לתשלום פנסיה הגיע ל־23.7 מיליארד דולר, לעומת היקף נכסים של 16.2 מיליארד דולר. כלומר, לכלל הקרנות יש גרעון אקטוארי בשיעור ממוצע של 32 אחוז מהתחייבויותיהן, וחישוב זה מתייחס רק לגרעון בין החברים הקיימים.

לאגף שוק ההון באוצר לא היה פיקוח על ההסכמים התחומים בידי הקרנות עם קבוצות עובדים שונות. המבקר מזהיר, כי התחרות בין קרנות הפנסיה על צירוף מועסקים במקומות עבודה נוספים, עלולה לפעול בכיוון של עריכת הסכמים המעניקים זכויות שאינן מבוססות על חישובים אקטואריים. המבקר גם מותח ביקורת על ההחלטה להגדיל את השיעור הבסיסי של דמי הביטוח בקרנות ההסתדרותיות מ־16 ל־17 אחוז, לצורך שיפור מצבן האקטוארי. הוא קובע, כי החלטה זו התקבלה בניגוד להחלטה קודמת, ובניגוד לדעה שהועלתה בדו"ח הצוות המיוחד, לפיה אי־אפשר למנוע את המשבר בקרנות על־ידי הגדלת דמי הביטוח. בביקורת נמצא, כי בתיקי אגף שוק ההון לא היו הרשומות או מסמכים המעידים על המשך הטיפול בליקויים שנתגלו בקרנות.

המבקר קבע כבר בדו"ח שהוגש ב־86, כי לגבי תוכניות ביטוח מנהלים ותוכניות ביטוח חיים אחרות נוצרו הטבות מס מיוחדות וחריגות, המעניקות להן יתרונות במס, אף בהשוואה לקופות גמל בנקאיות. כבר לפני שנתיים טען המבקר, כי יש לבטל את ההטבות החריגות, ובדו"ח הזה הוא מציין כי עד כה לא תוקנו הליקויים.

אודי נחשון

■ מש' התעשייה והמסחר

פקחים עם עבר פלילי

עם הנהגת התוכנית הכלכלית לייצוב המשק, הורחבה מסגרת הפיקוח על המחירים ומרביתו הופקד בידי משרד התעשייה והמסחר. לצורך הגברת הפיקוח גייס משרד התמ"ס עשרות פקחים ובזמנו פורסם שמרביתם גויסו על־ידי לשכת השר אריאל שרון, מקרב צעירי „חירות".

מבדיקת המבקר עולה, כי גיוס המפקחים לא תאם את הוראות התקשי"ר, המשרד לא נקט אמצעים נגד פקחים שלא נמצאו מתאימים והתמ"ס הוסיף להעסיק את הפקחים גם לאחר שתם התקציב שייעד האוצר למטרה זו.

התברר, כי התמ"ס לא פרסם הודעה בכלי התקשורת על כוונתו לגייס פקחים לעבודה זמנית ואף לא פנה ללשכות שירות התעסוקה. גיוס המועמדים נעשה בידי לשכת שרון, החוזים עם הפקחים נחתמו רק החל במאי 85 — 7 חודשים לאחר התחלת העסקתם.

המבקר בדק את תיקיהם האישיים של 39 מבין 56 הפקחים שהועסקו בתחילת שנת הכספים 1985. זמן קצר לאחר תחילת העסקתם נמצא בבדיקה, כי ל־12 מבין 39 הפקחים שנבדקו היה עבר פלילי ול־5 מהם יותר מעבירה אחת. אולם בתמ"ס לא דנו מחדש בהעסקת פקחים אלה, למרות המידע על עברם, והם הועסקו עד סוף אוקטובר 87. גם פסילת מספר פקחים על־ידי מנהלי מחוזות במשרד לא הביאה להפסקת העסקתם. כן העלתה הביקורת, כי שניים מהפקחים הועסקו במשרד הראשי בתפקידים שאינם קשורים כלל בפיקוח על המחירים.

קפה או אוכל לציפורים

משרד המבקר בדק גם את המנגנונים לקביעת מחירי המוצרים שהיו בפיקוח, ומצא ליקויים רבים בתחשיבים שעליהם ביסס את האישורים לייקור מוצרים שונים. פרק מיוחד בנושא זה מוקדש לפיקוח על מוצרים המיוצרים על־ידי מונופולים, וכן שתי פרשיות שהיו בכותרות חודשים רבים — מחירי השוקולד והקפה של „עלית".

בספטמבר 86 פנה „עלית" לתמ"ס בבקשה לתקן את המחיר של שתי קבוצות מצרכים שהוא מייצר — שוקולד וקפה. רואה החשבון מטעם המשרד המליץ, כי במקום העלאה של 17.6 אחוז כמבוקש לקבוצת המוצרים הראשונה, יועלה המחיר ב־4.4 אחוזים, בגלל אי־התאמות שנמצאו בנתונים שהגיש „עלית". מסקנות הבודק הוגשו לתמ"ס בפברואר 87, והקונצרן עירער עליהן. עד סוף ינואר 88 לא קבע התמ"ס את המחיר המירבי ולא קבע אם העלאה בשיעור 8 אחוזים, שאושרה בנובמבר 86 כמקדמה, אכן היתה מוצדקת.

המבקר גם מעלה פרשה שנחשפה ביוני 87, לאחר שהתברר כי „עלית" ייבא אבקת חלב מעורבת בחומר אחר, כדי להימנע מתשלום היטל משווה, ומאז 1982 חושב מחירו של חומר הגלם הזה כאילו שולם עליו ההיטל. „עלית" נדרש להוזיל את מחיר המוצר ב־9.25 אחוזים, והמבקר מצא כי ההורדה היתה אמורה להיות בשיעור 16 אחוז. בסופו של דבר הורדו המחירים ב־5 אחוזים בלבד.

בעניין הוזלת הקפה התקבלה בתמ"ס, באפריל 87, המלצה להוזילו ב־18.5 אחוז, אולם בפועל הוזל הקפה ב־9 אחוזים בלבד. הוזלה זו נדרשה על־פי הבדיקה השנתית. כן נדרשה הוזלה נוספת, של 10.7 אחוזים, בגלל ירידת מחירי פולי הקפה בעולם. המבקר קובע, כי לא זו בלבד שלא יושמו המלצותיהם של רואי החשבון בדבר הורדת המחיר ב־18 אחוז, אלא שלא הוחלה גם ההוזלה שהתחייבה מירידת מחירי חומרי הגלם. התמ"ס אמור היה להביא בחשבון הוזלה נוספת של הקפה בשיעור 4 אחוזים, באוקטובר 87. בתמ"ס טענו, כי העלאה זו קוזזה בעידכון הכולל של המחירים, אולם המבקר לא מצא בתיקי המשרד מסמכים או תחשיבים כלשהם להצדקה של טענה זו.

והספינה לא שטה

המבקר בדק ארבע קרנות שהפעיל משרד התמ"ס לשם סיוע למפעלי תעשייה שנקלעו לקשיים. בדיקת 12 תיקים של מפעלים להם אושר סיוע מן הקרן למפעלים גדולים ומהקרן למפעלי מתכת ואלקטרוניקה, שבהן רוב התקציב, נמצא שהמשרד לא הקפיד, בכל מקרה, להתבסס על דו"חות כספיים מותאמים לאינפלציה, ועל תכניות הבראה שיצביעו כיצד המפעלים יחלצו מהקשיים. עוד נמצא, שהמשרד אישר סיוע למפעלים שקשייהם נבעו מניהול לקוי, או שהקשיים היו מתמשכים, דבר שלא תאם את הקריטריונים שהתמ"ס הציב לעצמו.

בבדיקה אחרת, של הקרן לקידום השיווק לחו"ל, נמצא כי במספר מקרים קיבלו יצואנים סכומים על חשבון פעולות שיווק, בלי שהמשרד פעל לוודא שאכן בוצעו בפועל. ליום אחד, למשל, ניתנה מן הקרן, ביולי 85, הלוואה בסכום של מיליון דולר, לצורך הפעלת ספינה בירידי צף לקידום היצוא — על אף חוות־דעת שלילית של מכון היצוא בדבר מעורבות הממשלה בפעולה. עד לסיום הביקורת, כשנה וחצי לאחר המועד המתוכנן להפלגתה, לא יצאה הספינה לדרך ועדיין לא נעשו התקשרויות עם יצואנים שימלאו את תוצרתם עליה.

אודי נחשון

כל החטאים כולם

● משרד האוצר סיפק מידע כוזב לכנסת ולציבור (משה נסים) ● משרד התחבורה לא ניצל את התקציבים שעמדו לרשותו (חיים קורפו) ● בטיחות לקויה מקרינה רדיואקטיבית ● האם יגיעו לירושלים מים בשעת חירום? ● פירסומת סמויה ברדיו ובטלוויזיה ● עתיד שחור לביטוח הפנסיוני ● משרד התעשייה (אריאל שרון) העסיק פקחים חברי חירות עם עבר פלילי ● משרד התעשייה (א. שרון) לא הוריד מחיר הקפה כנדרש ● אין מעקב אחרי מפגעי עבודה — מחדל של משרד העבודה (משה קצב) ● משרד החינוך — אי סדרים באגף העתיקות (יצחק נבון) ● הממשלה נתנה לרסקו את הכסף ולא בדקה מה עושים איתו (דויד לוי) ● משרד החוץ — הוצאות מוגזמות על אש"ל ודירות פאר (שמעון פרס) ● חוקי המדינה לא חלים על ח"כ מיכאל איתן (כוכב־יאיר) ● משרד הקליטה — ליקויים בקליטת יהודי אתיופיה (יעקב צור) ● מלאי הדלק לשעת חירום — רווח חינם לחברות הדלק ● מועצת הלול לא שולטת על מיכסות הייצור במושבים (אריק נחמקין) ● משרד החקלאות אדיש להפרת חוק ההתיישבות (א. נחמקין) 26 ● אחוז מהמשקים המשפחתיים במושבים שולטים כ־60 אחוז מהקרקע והמים ● מנכ"ל מועצת הירקות מקבל משכורת כפולה ● התעשייה האווירית העבירה כספים מתרומות עובדיה ללב"י ולאגודה למען החייל לפיתוח הלביא" ז"ל ● רפא"ל חרגה מנהלי משרד הבטחון וגרמה נזק בטחוני ● תלונות נגד שוטרים מכים נסחבות במשך שנים ולא זוכות לטיפול (חיים בר־לב) ● תמיכה כפולה ולא מוצדקת בבתי־המלון (אברהם שריר) ● מערכת הבריאות — הרפואה השחורה חדרה גם לשרות הציבורי (ארבלי־אלמוזלינו) ● משרד הפנים — רשיונות לאחזקת כלי־יריה ניתנו ללא אישור רופא על מצב הבריאות של המבקש (יצחק שמיר) ● משרד הבינוי והשיכון — סיוע לקבלנים בלתי מורשים (דויד לוי) ● צה"ל חורג מהתקציב על־ידי צריכת מלאים ואי־חידושם (יצחק רבין) ● בצפון המדינה קיים מחסור חמור ברופאי בתי־חולים לשעת חירום ● מאגר גז בישול לשעת חירום דולף ואיננו ממלא את יעדו ● חברה קיבלה עמלה מהיצרן שסיפק מוצרים למשרד הבטחון בניגוד להצהרתה ● צה"ל: פיגור מתמשך בחידוש סד"כ חיל־הים עלול לעשותו בלתי־כשיר לביצוע משימותיו ●

לוי מורב

■ משרד החוץ

חדוות הנסיעות

בשגרירות ישראל בוושינגטון וכן בקונסוליה הכללית בניו־יורק משרתים בתפקידי מפתח עובדי משרד החוץ, שלא היה להם ניסיון קודם בתפקידים הנוכחי, או שלא שרתו קודם בארה"ב, או שניהם יחד. זאת מצא מבקר המדינה הסבור, שגם בהתחשב בכך שהשגרירות בוושינגטון והקונסוליה בניו־יורק הן החשובות ביותר למדינת ישראל, יש לשקול מחדש היטב את איוש התפקידים בנציגויות אלה.

ביקורת נמתחת על־ידי המבקר על ההוצאה הגדולה למגורי הקונסול הכללי בלוס־אנג'לס במשך חודשים רבים במלון יוקרתי, בתשלום חודשי של 5,500 דולר, וכן על החלפת דירות השרד וקניית דירה חדשה באיזור יקר יותר של העיר. עוד מציין המבקר, כי המשרד המשיך להחזיק בדירת הקונסול הכללי הקודמת ולשלם בגינה דמי אחזקה.

במארס 1987 נסע מנכ"ל משרד החוץ לשליחות לפריס. המשרד שילם עבור לילה אחד במלון בפריס כ־185 דולר (1,138 פרנקים צרפתיים), ובסך־הכל עבור לינה, ארוחות וטלפונים כ־200 דולר (1,580 פ"צ) על־פי לוח האש"ל, קצובת הלינה והרגילה בפריס היא 73 דולר. במאי 1987 נסע המנכ"ל לשליחות לז'נווה. עבור לילה במלון בז'נווה שילם המשרד כ־465 דולר (707 פרנקים שווייצים), כאשר קצובת הלינה בז'נווה היא 66 דולר ללילה. הסברי המשרד להוצאות גדולות אלו בקשר ללינה ולאש"ל, כותב המבקר, לא הניחו את דעת הביקורת. כן נמצאו מקרים, שעובדים בכירים, שנילוו למנכ"ל בנסיעותיו לחו"ל, קיבלו הוצאות אש"ל מן המשרד בסכומים גבוהים.

המבקר מתייחס לנסיעת שר החוץ למצרים בפברואר 1987, לשם שיחות עם הנשיא מובארק על הוועידה הבינלאומית. בעת השיבה לישראל התברר, כי בוטלה טיסה של „אל־על", שהיתה אמורה להחזיר לישראל את העיתונאים שנילוו לנסיעה. לשכת המנכ"ל הזמינה שני מטוסים, שיחזירו את העיתונאים ואת עובדי המשרד לישראל, תמורת 5,200 דולר. העיתונאים התבקשו להעביר את כרטיסי הטיסה שבידיהם לידי נציג המשרד. המדובר בשלושה עובדי המשרד, שלושה מאבטחים ושישה עיתונאים. עד מועד סיום הביקורת גבה המשרד רק חלק ממחיר כרטיסי הטיסה.

לשאלת הביקורת הודיע המשרד, כי אילמלא נשכרו המטוסים, היו עובדי המשרד חייבים לשהות שני לילות נוספים בקהיר. אולם לדעת הביקורת היה המשרד נושא במקרה זה בכ־1000 דולר הוצאות לכל היותר, ולא ב־5,200 דולר הוצאות, דמי שכירות המטוסים.

בהתייחסו לעובדה, כי שליחי המדינה — משגרירים ועד לשליחים זוטרים — עוסקים במשך שנים, בגלל צמצום התקציבים לצרכי הסברה, בהתרמה בלתי פוסקת לביצוע פעולות הסברה, קבע המבקר: „אינו נראה לביקורת, כי שליחי המשרד, על סמך קשרים אישיים עם יהודים אמידים, יגייסו מהם כספי תמיכה בפעולות הסברה שיגרתיות". בשנת 1987, מוסיף המבקר, הגיעה שיטה זו לשיא, כאשר משרד החוץ הטיל על עובדיו לקיים תוכניות נרחבות לציון שנת הארבעים למדינה, בלא להעמיד תקציבים לצורך הפעולה.

דליה שחורי

■ סיוע לחברות

רסקו סידרה את הממשלה

באוגוסט 1986 נחתם הסכם בין ממשלת ישראל לבין חברת רסקו ומ.ב.ע. שהיא חברת האם של רסקו ומבי"ע חברת הבת, לפיו תעמיד הממשלה לרשות החברות סכום של 20 מיליון ש"ח, כדי להבריאן.

מבקר המדינה, שבדק את נושא הסיוע לחברת רסקו, מ.ב.ע. ומבי"ע, מוסר, כי במבוא להסכם, הצהירה רסקו, כי היא עוסקת בבנייתן של 1,527 הדירות ויש להסדיר את המשך פעולתה. הממשלה מצידה התחייבה לסייע לרסקו באופן כזה: היא תיתן לרסקו סכום בשקלים השווה ל־4.5 מיליון דולר, הכוללים הן תמורה בעד נכסים שתרכוש מהחברה, באמצעות המשרד והן מקדמה על חשבון הסדר חוב של מינהל מקרקעי ישראל לרסקו: היא תפקיד סכום, שלא יעלה על 10 מיליון דולר, בבנקים כפיקדון לטווח ארוך שישמש לצורך פריסת חובות קצרי טווח של רסקו ולצורך העמדת אשראים לרוכשי נכסים מרסקו.

רסקו התחייבה להגיש לאישור הממשלה תוכנית הבראה שתוכיח כי ביצועה בעזרת הסיוע הממשלתי וקיום מלוא ההתחייבויות של רסקו ומ.ב.ע. יגרום לרסקו להצליח להשלים את 1,527 הדירות ולהסדיר את המשך התקין של פעילותה. בהקשר זה התחייבה רסקו לבצע כל שיוטל עליה בתוכנית ההבראה. כן התחייבה רסקו: להפריד את פעילות הבנייה, להפריד את הפעילות בקשר ל־1,527 הדירות; להגיש תוכנית מפורטת בקשר לכך לאישור הממשלה; לייעל את מערך כוח האדם שלה ולמכור נכסים בשווי שלא יפחת מ־10 מיליון דולר. עוד התחייבה רסקו לפעול להשגת הסכם עם שלושת הבנקים על עקרונות תוכנית ההבראה והשתתפותם בה, פריסת חובות, מכירת הנכסים ותוכנית ההפרדה. חברת מ.ב.ע. התחייבה שרסקו תגדיל במזומן את ההון הנפרע שלה בסכום שלא יפחת מ־2 מיליון דולר; אם בעלי המניות האחרים לא ירכשו מניות בהנפקה, תרכוש מ.ב.ע. במזומן מניות בסכום שלא יפחת מ־750,000 דולר.

המבקר קובע, כי ועדת המעקב לא הוקמה. בפועל מינה משרד האוצר משרד רואה חשבון לעקוב אחר ביצוע ההסכם. עד סיום הביקורת הוא הגיש לאגף התקציבים שבעה דו"חות, שבעיקרם נסבו על ביצוע התחייבויות רסקו ומ.ב.ע. על־פי ההסכם. כן היה על הוועדה לעקוב גם אחר הפעילות העסקית של רסקו, אולם הדבר לא נעשה, וממילא לא נבדק באיזו מידה היא מפעילה תוכנית הבראה בדרך שתבטיח את יציבותה העסקית בעתיד.

המבקר מוסיף, כי הבנק העמיד לרסקו אשראי לטווח ארוך בסך־750,000 דולר כנגד הבטחונות של מ.ב.ע. אולם עד מועד סיום הביקורת לא ביצעה רסקו את הנפקת הזכויות להגדלת ההון הנפרע שלה, אף על־פי שעד מועד סיום הביקורת חלפו שמונה חודשים מהמועד האחרון שנקבע לכך בהסכם. הממשלה, מדגיש המבקר, לא נקטה כל צעד נוכח הפרה יסודית זו של ההסכם והמשיכה למלא את חלקה ברכישת נכסים.

חיים מרגלית

■ רפא"ל

דיוקן של חברה מפסידנית

ב־1986 החליט מנכ"ל רפא"ל לבצע פרוייקט יצוא בהיקף של 35 מיליון דולר, בתנאי שההפסד מביצועו לא יעלה על 3.3 מיליון דולר. מאומדן הבדיקה שערך מבקר המדינה ברפא"ל עולה, כי הפרוייקט עשוי להסתיים בהפסד של כ־11.7 מיליון דולר, ואם החברה לא תצליח לצמצם את הפיגור המצטבר בלוח הזמנים, יוטל עליה בהתאם לחוזה קנס של 3 מיליון דולר. כלומר, ההפסד עשוי להגיע לכ־14.7 מיליון דולר.

לדעת הביקורת, הפרוייקט לא נבדק כראוי והשיקולים העסקיים של חדירה לשווקים רווחים בחו"ל וקבלת הזמנה מצה"ל לא נתמכו בתכנית עסקית.

מנהל רפא"ל הסביר, כי לפני קבלת ההחלטות על ביצוע הפרוייקט, וכהוכחה לכדאיותו, נמסר לו ע"י אגף השיווק והחטיבה המבצעת שהשגת הפרוייקט תסייע בהקטנת היקף הפיטורים. כן נמסרו לו נימוקים עסקיים. לדעת הביקורת, נימוקים אלה היו בלתי מבוססים. ההפסד של 11.7 מיליון דולר מהווה כ־32 אחוז ממחירו.

כדי למנוע הישנות מקרים של ביצוע עסקות יצוא שאין להן הצדקה כלכלית, על משרד הביטחון, כממונה על רפא"ל, לבחון את התנאים העסקיים עליהן מתעתד רפא"ל לחתום, נאמר בדו"ח המבקר. בעקבות ביקורת מסמכים קובע המבקר, כי רפא"ל חרגה באופן חמור מנהלי משרד הביטחון בתחום רגיש וחיוני, ונגרם נזק בטחוני חמור.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי טען בתגובה, כי החברה מרחיבה את החוזה עם הלקוח בהיקף 2.5 מיליון דולר. כלומר, ההפסד לא יהיה 14.7 מיליון דולר, אלא רק 12.2 מיליון דולר...

חיים מרגלית

■ משרד הקליטה

ליקויים בקליטת יהודי אתיופיה

משרד הקליטה לא תמיד הקדים פעולות־הכנה נחוצות לאיכלוסם של עולי אתיופיה. האיכלוס נעשה לעיתים בשכונות מצוקה ובצפיפות. בנסיבות אלו התנגדו רשויות מקומיות אחדות להמשך שיכונם של העולים בתחומן והפעולה הופסקה. כך עולה מדו"ח המבקר בנושא קליטת עולי אתיופיה.

בנובמבר 1985 העריך משרד הקליטה, כי לימודי העולים באולפנים ובקורסי טרום־הכשרה מקצועית לא השיגו את יעדיהם. המשרד התווה קווי־פעולה חדשים, שבמרכזם סיוע לכל עולה להיקלט בעבודה בהקדם אפשרי, במגמה להבטיח את קליטתו בארץ. עולה שיהיה זכאי ומתאים ללמוד בקורסים להכשרה מקצועית, יוכל לעשות זאת עד חמש שנים ממועד עלייתו, ורק מספר מצומצם של עולים ייהנה מתוכניות טרום־הכשרה.

משרד העבודה והרווחה אינו שותף בתכנון ובהתוויות התוכנית ולא ראה עין בעין מדיניות זו. לדעת המבקר, ראוי היה שמשרד הקליטה יתאם את מדיניות ההכשרה המקצועית של עולי אתיופיה, עם משרד העבודה והרווחה, בידיו הכלים המקצועיים לביצוע משימה זו. בנוסף לכך התברר, כי מכלל העולים שהיו מועסקים במאי 1986, 50.9% — עבדו בעבודות עונתיות, או שמעמדם בעבודה היה ארעי. ביולי 1987 עלה מספרם של אלה והסתכם ב־76.2%, דהיינו: עליה של 52.9% במספר העולים המועסקים בעבודה ארעית. מכלל העולים שנמנו עם כוח התעסוקה ביולי 1987, 73.5% לא היו מועסקים כלל. ל־5% מתוכם לא נמצאה תעסוקה, ועל 11.8% אחרים לא היו למשרד נתונים. כל השאר היו בלתי כשירים לעבודה, או שלמדו ביוזמת המשרד.

בתחום הדיור מציין הדו"ח, כי רק 60% מכלל עולי אתיופיה מתגוררים במגורי קבע. שאר 40 האחוזים מצויים עדיין במסגרות־מעבר — עובדה המקשה על שילובם בעבודה קבועה ועל השתלבות ילדיהם במערכת החינוך.

הדו"ח גם עוסק בממצאי מעקב שערך המבקר על ביקורת קודמת בנושא הסיוע לתושבים חוזרים. מתברר, שמשרד הקליטה עידכן את הנוהל והכין גם „חוברת מידע וסיוע לתושבים חוזרים".

דני בירן

■ מערכת הבטחון

צורכים מלאי ולא מחדשים

צה"ל צורך מלאים חיוניים; אין די רופאים לשעת חירום; מחסור במאגרי מים; השקעות מיותרות ברפא"ל ופיגור מתמשך בחידוש הצי הימי

משרד מבקר המדינה בדק את הכוננות של מערך משק לשעת חירום (מל"ח) בצפון המדינה. נבדקו פעולותיהן של שבע יחידות יעודיות במרחב פיקוד הצפון, וההיערכות של חמש רשויות מקומיות וסדרי התקינה וההצטיידות של צה"ל בפריטי תחמושת עיקריים בכוחות היבשה.

צה"ל צורך מלאים חיוניים. בתקציב של שנת 1987, כמו זה מספר שנים, מתוכנן היקף פעולות של צה"ל שהינו גדול מהתקציב שאושר לו. הדבר נעשה על־ידי כך, שצה"ל מממן פעולות שונות על חשבון צריכת מלאים ואי־חידושם. מפקדי צה"ל התריעו, כי כתוצאה מכך הגיעה רמת המלאי במספר תחומים, לקו הנמוך.

בדיקת מלאי כדורי 105 מ"מ לטנקים, פגזי 175 מ"מ ו־155 מ"מ לארטילריה ופצצות מרגמה לסוגיהן העלתה, כי יעדי ההצטיידות לשעת חירום אינם מעודכנים, חלקם משום שלא נבחנו שנים רבות, וחלקם משום שתוצאות בדיקתם טרם אושרו. בחלק מפריטי התחמושת היתה בשנים האחרונות ירידת מלאי, מפני שההזמנות לייצור, לרכש ולפעולות שיקום תחמושת, היו נמוכות מהצריכה השוטפת והכלאי.

היערכות הרשויות הייעודיות

מחסור ברופאים, בציוד רפואי ובגנרטורים לבתי־חולים. במרחב הצפון קיים חוסר חמור ברופאי בתי־חולים לשעת חירום. לא אויישו התקנים של 20 רופאים כלליים, 22 רופאי ילדים ו־58 רופאים מקצועיים, שהם כ־40% מתקן הרופאים המקצועיים. מצאי התרופות ושל הציוד הרפואי המתכלה המיועד לשעת חירום בבתי־חולים, במרפאות ובבתי־חולים גריאטריים ופסיכיאטריים, היה נמוך מהדרוש. מתוך 118 מרפאות במרחב פיקוד הצפון, רק ב־25 מרפאות, רובן בקיבוצים, היו דיזלגנרטורים שיאפשרו הספקת חשמל במקרה של ניתוק זרם.

מחסור במאגרי מים. בפיקוד הצפון 53 מפעלי מזון וזקוקים למים לצורך ייצור מוצריהם, כדי שיוכלו להמשיך ולייצר בשעת חירום, גם במקרה שתנותק אספקת המים, עליהם להצטייד במיכלים או במאגרי מים. המבקר מצביע על חוסר של 58% מכמות המים הדרושה במאגרים. ל־29 מפעלים אין כלל אמצעים לאגירת מים.

אבטחת מים בשעת חירום ליישובים קדמיים, כלולה בתוכנית שהגישה תה"ל בשנת 1979, אשר הטיפול בה נמצא בשלבים ראשונים. הרשות העליונה למים רכשה, בתהליך למאגרי המים שלא הוקמו, מתקן לייצור שקיות מים, שיונפקו בשעת חירום לישובים קדמיים. בסוף 1987 המתקן היה עדיין בשלבי ניסיון.

היערכות הרשויות המקומיות

שימוש בעת רגיעה בציוד לשעת חירום. בידי הרשויות המקומיות ציוד מגוון המיועד לשימוש בשעת חירום. באחדות מהן נעשה שימוש יומיומי בעת רגיעה בציוד המיועד לשעת חירום. חמור במיוחד השימוש שנעשה במשאבות, המיועדות למי שתייה בלבד, לשאיבת מים דלוחים ממקלטים מוצפים.

היערכות מינהל ההרכשה

ליקויים בהתארגנות, מפעלים חיוניים. מינהל ההרכשה של משרד הביטחון נמנה על היחידות המרכיבות את הרשות העליונה לשעת חירום. עליו לטפל בהרכשה בשעת חירום ולספק לצה"ל שירותים שונים. מנה"ר עורך בדיקות במפעלים המספקים מוצרים חיוניים למערכת הביטחון. הדו"חות בדבר הבדיקות לא כללו מידע בנושאי התפוקה בשעת חירום. עם זאת התברר, כי בעשרה מתוך 15 מפעלים, לא היו גנרטורים, הדרושים למקרה של הפסקה בהספקה סדירה של חשמל. קיים גם חוסר בחומרי גלם, שזמן אספקתם ארוך. לדעת המבקר, כתוצאה מכך מוטלת בספק יכולת המפעלים לספק את כל הדרוש לצה"ל ולמשק בעת חירום.

היערכות התעשייה הצבאית

התעשייה הצבאית לא התארגנה לקראת ייצור לפי צורכי שעת חירום. בלי הכנה כזאת, יתרכז הייצור בשעת חירום רק במוצרים הנמצאים בייצור שוטף. מצב זה איננו מניח את דעת הביקורת, מכיוון שיש פריטי נשק ותחמושת חיוניים, שייצורם אינו רצוף ולגביהם עלול להיווצר מצב, שקו הייצור שלהם לא יהיה מוכן לפעולה ויחסרו גם חומרי הגלם הדרושים.

אמצעי המיגון והמיקלוט של המתקנים אינם מספקים, ולא הובטחה בהם קיבולת מינימום של מים.

מערך הדלק בשעת חירום

מחדל בבניית מאגרים לדלק נוזלי. האחריות הכוללת להיערכות משק הנפט לשעת חירום מוטלת על מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית, הפועל באמצעות הרשות העליונה לדלק. את הצרכים בדלק קבע מיתאר המלחמה של צה"ל. צוות שרים קבוע, מקרב המשרדים הנוגעים בדבר, ממליץ מדי שנה בפני שר האנרגיה על רמת המלאי שיש לקיים.

באוקטובר 1987 היה מלאי הקרוסין והמזוט נמוך מהדרוש על פי התכנון, בשיעורים של 6% ו־14%, והמלאי בשלושה סוגים אחרים של דלק נוזלי, היה גבוה מהדרוש. היה חסר גם מלאי גז פחמימני מעובה, והו הגז המשמש בישראל בעיקר לצורכי בישול, והדרוש גם למפעלי תעשייה שונים וביניהם מפעלים חיוניים. מאגר לאיחסון הגז, שהוקם בשנת 1981 על־ידי חברה זרה ביוזמתו של מינהל הדלק, דולף ואיננו ממלא את ייעודו. נמשכים הליכי בוררות עם החברה הזרה. אומדן נפח ההובלה של דלק למפעלים ושל גז לאוכלוסיה איננו מעודכן, ואין מספיק אמצעי תובלה לאספקתם בשעת חירום.

לפי החלטה של ועדת השרים לענייני כלכלה מאוקטובר 1985, שהתקבלה בעקבות החלטות קודמות של ועדת השרים לעניין מאגרים ורמות דלק נוזלי ועל החלטה של הקבינט מאוגוסט 1985, יש לגשת מייד לבניית מאגרים לדלק נוזלי. הוחל במו"מ עם חברה זרה, אך עד סוף שנת 1987 טרם נחתם חוזה. בנושא זה, אומר המבקר, קיים לכאורה מחדל.

משרד הביטחון

תקציב הביטחון וביצועו

תקציב הביטחון לשנת הכספים 1986 הסתכם בסך של 8,310 מיליון ש"ח. התוצאה למעשה הסתכמה בסך 7,965.8 מיליון ש"ח, ונותר עודף של 344.2 מיליון ש"ח.

הכנסות שלא התממשו. בתקציב הביטחון נכלל אומדן של הכנסות צפויות בסך 918.1 מיליון ש"ח. למעשה התקבלו רק 593.2 מיליון ש"ח, כלומר כ־65% מהאומדן. ההכנסות שלא התממשו נובעות בעיקר מאי־מימוש עסקאות מתוכננות למכירה וייצוא של אמצעי לחימה שונים, נשק, רכב קרבי משוריין, תחמושת מגומה ואי־ביצוע עבודות שיקום ואחזקה.

ראש הנציגות ממונה על אשתו. באחת מנציגויות משרד הביטחון בחוץ לארץ מועסקת רעייתו של ראש הנציגות, בכפיפות לבעלה, תחילה כמזכירה ומסוף 1986 גם כמנהלת חשבונות, וחותמת על שוברי הוצאה וההכנסה של הנספחות ועורכת את הדיווח החודשי של הוצאות הנציגות. המבקר קובע, כי הסדר זה פסול, בהיותו נוגד עיקרון יסוד של מניעת יחסי תלות בין ממונה לבין עובד, במיוחד בתחום כה רגיש כמו כספים וחשבונות, המחייב קיומם של סדרי בקרה ופיקוח קפדניים.

תשלומי יתר עבור אמצעים לשיפור כלי לחימה. מינהל ההרכשה והייצור של משרד הביטחון מסר למפעל של התעשייה האווירית (מב"ת) בשנת 1984, הזמנה לייצור אמצעי לשיפור כלי לחימה. בגין ההצטיידות בפריט הוציא מנה"ר הזמנות, לפי דרישת חיל האוויר, בסך של כ־20 מיליון דולר, מזה סכום של כ־1.4 מיליון דולר היה הקצבה עודפת.

במקביל לייצור, ערכה היחידה ההנדסית של התעשייה הצבאית, לפי הזמנת משרד הביטחון, בדיקה של הצעת המחיר שהגישה מב"ת. הבדיקה, שהיתה אמורה להסתיים תוך שלושה חודשים, התמשכה 32 חודש, עד ינואר 1987. מב"ת לא עמד בלוח הזמנים להגשת הפירוטים ליחידה ההנדסית לצורך עריכת הבדיקה, ובכל זאת שילם לו משרד הביטחון מקדמות על חשבון עבודתו.

המבקר מצביע על שורה של ויתורים נוספים בעלי משקל כספי, שמנה"ר העניק למב"ת: המחיר של ההזמנה, שמשרד הביטחון סיכם עם מב"ת, היה גבוה מהמחיר שמב"ת עצמה הציעה בשלב מוקדם של המו"מ הממושך. מב"ת מיגרה ב־14 חודשים בביצוע ההזמנה וכתוצאה מכך היה פיגור במסירת הפריט לחיל האוויר. לפי החוזה, היה על מב"ת לשלם למשרד הביטחון קנס פיגורים בסכומים משמעותיים כפיצוי על הפיגור, אבל גורם בחיל האוויר המליץ למחול למב"ת על הדחייה בנימוק, שאם ישלם המפעל קנס פיגורים, הוא עלול לפגוע בטיב המוצרים שעליו לספק לחייל. לאחר מכתב זה, לא בדק מינהל ההרכשה כראוי את הסיבות לפיגורים, וויתר על קנסות פיגורים בסכומים גדולים שהגיעו לו ממב"ת. בנוסף לכך, תבע מב"ת וקיבל ממשרד הביטחון כיסוי של עלויות בלתי מוצדקות בייצור של אחד מפריטי ההזמנה.

השקעות מיותרות ברפא"ל. החל מראשית שנות ה־80 השקיעה רפא"ל (הרשות לפיתוח אמצעי לחימה) בתשתית לפיתוח ולייצור רכיב עבור מערכות נשק, אף על פי שמשרד הביטחון כבר השקיע קודם לכן בהקמת מפעל כזה מיליוני דולרים, וקבע שאין לו צורך ביותר ממפעל אחד. ההשקעות של רפא"ל במפעל שהיא הקימה, נמשכו גם לאחר שמנכ"ל משרד הביטחון החליט באוגוסט 1984, כי כל הרחבה של התשתית טעונה קבלת אישורו מראש. סך כל ההשקעה של רפא"ל במפעל הגיעה לכ־3.62 מיליון דולר בנכסים קבועים, וכן השקעות בשווי ייצור, בהכשרת עובדים ובנכסים שוטפים.

אפליה לטובה של סוכן נשק. על פי חוק הסוכנים, אסור לחברה ישראלית לקבל עמלה על מכירות ציוד צבאי המיובא עבור צה"ל, אלא בהיתר משרד הביטחון. שר הביטחון אמור לבחון, באמצעות רשות מוסמכת, אם החברה המייבאת מעניקה לצה"ל שירותים מיוחדים, שבעבורם היא ראוייה לקבל תשלום עמלה. הסדר זה נועד למנוע קבלת רווחים על־ידי סוכני נשק רק עבור עצם מעמדם כסוכנים של יצרניות נשק זרות.

בינואר 1980 ביטל משרד הביטחון אישור שנתן לחברת תש"ת, שהיא חברת בת של אל על, לקבל עמלה על רכישות של מערכת הביטחון מאת יצרן מסויים בחוץ לארץ, (היצרן), שתש"ת ייצגה אותו. המשרד קבע, שאין לו צורך בשירותיה של תש"ת. תש"ת המשיכה לנהל מגעים עם המשרד עד 1986, במגמה לחדש את ההיתר, אך בקשתה לא אושרה.

בתקופה בה ניהל משרד הביטחון את המו"מ עם תש"ת, כבר ייצגה את היצרן חברה ישראלית אחרת. משרד הביטחון אמנם קבע בשנת 1982, כי אין לו צורך בסוכן לציוד של היצרן, ואף הודיע לחברה השנייה על כך, אבל זו הצהירה מייד, שאינה מקבלת עמלה מהיצרן.

למעשה קיבלה החברה, ללא היתר ובניגוד להצהרתה, עמלה מהיצרן בשיעור שנע בין 2.5% ל־3.5%. כאשר משרד הביטחון התחיל לברר את הנושא, באוקטובר 1986, הודיע חיל האוויר, כי המלצה קודמת, שהוא נתן לאותה חברה לגבי הצורך בשירותיה כסוכנת של חברה זרה אחרת, היא תקיפה ונכונה גם לגבי ייצוג היצרן. בעקבות הודעתו של חיל האוויר, שלדעת מבקר המדינה היא היתה כוללנית ביותר, התיר משרד הביטחון לחברה לקבל את העמלה, ורק תבע שתחזיר למשרד הביטחון 25% ממנה.

מבקר המדינה קובע, שהחברה אינה נותנת למערכת הביטחון שירותים שונים מאלה שנתנה תש"ת, ומציין שהרשות המוסמכת נהגה בחוסר עקביות כשנתנה לחברה את ההיתר לקבל עמלה מהיצרן.

צבא הגנה לישראל

פיתוח סד"כ חיל הים — תהליך קבלת החלטות. פיגור מתמשך בחידוש סד"כ חיל הים עלול לעשותו בלתי־כשיר לביצוע משימותיו, קובע מבקר המדינה. עוד במחצית השנייה של שנות ה־70 עלו על הפרק שאלות התיישנות של סד"כ חיל הים משנות ה־60 וה־70, והצורך בהחלטה על בניין סד"כ חיל הים העתידי של שנות ה־80 וה־90. באותה עת התבסס חיל הים על ספינות טילים, צוללות וכן כלים אחרים, כגון דבורים ונחתות. משנת 1979 גיבש חיל הים תפישה שבמרכזה עמד בניין ספינות גדולות יותר, סטי"לים מסוג סער 5, שביחד עם צוללות חדישות ובתוספת ספינות קטנות יותר וסיוע אווירי, יאפשרו לחיל לקיים את משימותיו עד מעבר לשנות האלפיים. בפני גורמי המטכ"ל ושרי הביטחון הובאו במשך השנים גם עמדות שונות. הרמטכ"לים חזרו ואישרו במשך כל השנים את עמדת החיל, ואילו שרי הביטחון לא הגיעו להחלטה ברורה בעניין הסד"כ עד יוני 1985. אך גם במועד זה, שבו קיבל שר הביטחון, יצחק רבין, את תפיסת חיל הים, לא אושרה מסגרת תקציבית מתאימה, עד ספטמבר 1987.

לדעת מבקר המדינה, צריך שלרשות דרג מקבלי ההחלטות (רמטכ"ל, שר ביטחון וממשלה), יעמדו כלים לבחינה מקצועית ובלתי תלויה של תוכניות ועמדות, המוצגות לפניהם על־ידי גורמים מקצועיים, כמו חיל הים או כל זרוע אחרת, וכי לא ייתכן שהזרוע או החיל יהיו במעמד של יועץ בלעדי, כמו שהיה המצב בעניין קבלת החלטות על הצטיידות חיל הים. כן מעיר המבקר, כי בשל התמשכות תהליך קבלת ההחלטות בעניין סד"כ חיל הים העתידי ומימושו, הסד"כ הנוכחי הולך ומתיישן, ומחיר בניית הסד"כ החדש הולך ועולה.

חנה איש הורביץ

■ מערכת הבריאות

רפואה שחורה בשירות הציבורי

המתנות ארוכות לניתוחים, שירות מפוצל ומצוקה תקציבית מעודדים את חדירת ה„רפואה השחורה" למערכת הציבורית ■ האצבע המאשימה מופנית כלפי משרד הבריאות וקופ"ח הכללית

מערכת הבריאות נמצאת זה־זמן במצוקה. אפשר לומר, כי משבר רודף משבר. בדו"ח מבקר המדינה מופיעה האשמה קשה; לפיה, לא משרד הבריאות ולא קופת־חולים הכללית הפיקו את הלקחים הדרושים למניעת התפשטותה של „הרפואה השחורה" בין כתלי בתי־החולים הציבוריים, ולא נקטו את הפעולות הדרושות לצמצום תופעה חמורה זו. משרד הבריאות לא קבע יעדים מוגדרים וסדרי קדימויות בסולם העדיפות הלאומי והתקציבי. לא נקבעו הלכות בדבר מקורות נוספים למימון, למרות העובדה שמשאבי המערכת מוגבלים.

המבקר קובע, כי המצב שנוצר אינו חדש, כי יש כפילויות ופיצול בין כמה נותני שירותו כמו כן, נקבע מחיר אחיד ליום־אשפוז מבלי לשים לב לעלות הריאלית של טיפולים שונים. המתנה ארוכה פוגמת בטיב השירות ומעודדת רפואה „תוך־מערכתית". ב־1987 חלה עלייה ניכרת במחירי השירות הפרטי, לעומת אלה של הציבורי. הפרקטיקה הפרטית חדרה לתוך המוסדות לשירות ציבורי.

כאשר לתורים לניתוחים אלקטיביים קובע מבקר המדינה, כי ההמתנה לניתוח אינה זוכה לבדיקה ובקרה מצד משרד הבריאות. המבקר קובע, כי 30% מחדרי הניתוח אינם מופעלים אפילו

במשמרת הבוקר. קיים מחסור באחיות ובמרדימים. יש מחסור בציוד רפואי תקין להפעלת חדרי הניתוח. מכאן עולה השאלה, עד כמה כל זה משפיע על היווצרות תורים, מלבד אי־הפעלת משמרת שנייה. המבקר קובע, כי בבתי־חולים מבוקרים היו 41 מחלקות עם תפוסת־יתר ו־25 נוספות בתת־תפוסה. במוסדות אשפוז ממשלתיים השהייה ארוכה בכ־20%־14% יחסית לבתי־החולים של קופת־חולים.

במשרד הבריאות אין יחידה אחראית לתכנון כוח־אדם רפואי. הנושא מפוזר במחלקות ובאגפים שונים. סטטיסטית, יש בארץ רופא לכל 340 תושבים — נתון המעמיד את ישראל כמס' 1 בעולם בתחום זה. מדי שנה יש אצלנו תוספת של 700 רופאים, שהם 6% מכוח העבודה. האוכלוסייה גדלה בשליש משיעור זה. מכאן המסקנה, שמצד אחד יש עודף סטטיסטי ברופאים, ומצד אחר — מחסור ברופאים במקומות ובאיזורים מסוימים (גליל ונגב) ובמקצועות מסוימים (גריאטריה, פתולוגיה, הרדמה, רנטגן, איזוטופים). במקביל נרשמה ירידה של 2% במספר האחיות במערכת, בין 1982־1985.

מבקר המדינה מציין, כי יש פער בין שיעור האוכלוסייה הקשישה במדינה לבין מכסות אשפוז לחולים כרוניים. פירושו של דבר, שתורים של ממתינים לאשפוז מתארכים (אלף ממתינים ב־1987). בביטוח לאומי הצטברו 317 מיליון ש"ח דמי ביטוח סיעוד. הכסף נמצא באוצר החל מ־1980, שבה החלו לגבות תשלום בגין ביטוח זה. בשנת הכספים 1986 הוקצבו 23.3 מיליון ש"ח. אך בפועל נוצלו יותר מ־9 מיליון ש"ח. בשנה שלאחר מכן הוקצבו מעל 43 מיליון ש"ח ונוצלו קצת יותר מ־10 מיליון ש"ח. יש להניח, כי מחסור בכוח־אדם מתאים הוא שגרם לכך, שהכסף לא נוצל. זאת, למרות הצרכים המעיקים על ציבור הקשישים.

עמדות מנוגדות

מבקר המדינה טוען, כי קיימת בציבור אי־שביעות רצון מטיב השירותים הרפואיים, למרות רמתם הגבוהה. השירות מפוצל, המרפאות הראשוניות אינן פתוחות בשעות הערב והלילה. יש מקרים שנוצר נתק בין הרופא הכללי לבין חברו בבית־החולים. מכאן, יש בין השאר בדיקות חוזרות ונשנות בטרם ניתוח. זה מאריך את השהייה בבית־החולים שלא לצורך.

מבקר המדינה גורס, כי מערכת הבריאות אינה יכולה לעמוד בנטל העלויות הגדל והולך, בלי מקורות נוספים למימון. ההערכה היא, שתקציב המדינה לא ימלא את החסר בתקציבי הבריאות בשנים הקרובות. לכן יש צורך ליצור מקורות־הכנסה אחרים. המבקר מביא עמדות מנוגדות לגבי מקורות נוספים למימון. עמדת האוצר היא להטיל תשלום בגין ביקור אצל הרופא ועבור אשפוז (מחולים כרוניים, תינוקות, ונתמכים לא יקבלו תשלומים). משרד הבריאות מתנגד לרעיון היטלים ומציע מחיר יום־אשפוז גבוה יותר, ביטוח משלים, היטל על אלכוהול וסיגריות. הויכוח מצא את ביטויו בתקציב — האוצר נמנע מלכסות 65 מיליון ש"ח מתקציב משרד הבריאות, באומרו: תמצאו לכם מקורי הכנסה, באחת מן הדרכים שהעלינו.

הדו"ח מצביע על כפילויות, כשל חלוקת המערכת בין גופים שונים — חלוקה הגורמת גם לתחרות בהקמת מתקנים יקרים, וניצולם הלא מלא בשל כך. התחרות היא בין הקופות השונות, המקימות מוקדי שירותים נפרדים במימון ציבורי, מבלי לחשוב על אפשרות רכישת שירותים במתקן הקיים, השייך לקופה אחרת. שרת הבריאות הפעילה מחדש ועדת־אשפוז עליונה, לשם תיאום וניצול טוב יותר של הפוטנציאל הקיים. המבקר אינו מציע הערכה לתוצאות צעד זה, שכן לא היה די זמן למעקב.

המבקר מזכיר את מסקנותיהן של ועדות אחרות, בנושא הקמת תאגיד בתי־חולים ממשלתיים וממשלתיים־עירוניים, בשם רשות אשפוז. ההצעה אכן הוכנה, אך הדו"ח נמנע מהתייחסות לתוצאות. כן מזכיר הדו"ח את נושא הכשרת כוח־אדם מינהלי בשירותי הבריאות. המגזר הרפואי צריך לחיות מנוהל על־ידי אנשי מקצוע. לא כך הדבר ביחס לכ־1,500 בכירים במינהל, העוברים במשרד הבריאות ובמוסדות מינהליים של הקופות השונות.

מבקר המדינה עומד על כך, שמחיר יום־אשפוז אחיד, ללא קשר לסוג ועלות השירות, פוגע בתיפקוד ומעודד את הארכת האשפוז כמודד אחיד ויחיד לתגמול, כמודד להענקת כוח־אדם מסוגים שונים. השיטה הקיימת כובלת את ידיהם של המנהלים. כשאין עצמאות, אין גם אחריות למצב. נסיון הענקת עצמאות לכמה בתי־חולים, שנעשה ב־1984, הופסק בשל קשיים תיפעוליים. בין הנחיות הניסיון — השארת כספים נכנסים בבית־החולים, כך שהמנהל יוכל לעשות בהם כרצונו, כהערכתו את טובת המוסד.

הרפואה הציבורית עומדת על פרשת דרכים גם בשל המצוקה התקציבית, התקדמות הרפואה, סכסוכים פרופסיונליים, ועוד. אי־לכך עולה וצומחת הרפואה הפרטית. ביולי 1987 עלה המדד של שירותי הבריאות ב־33%, כאשר המדד הכללי עלה רק ב־20%. בתוך כך עלה השירות הרפואי הפרטי ב־42%, הוצאות מחקר — ב־6.3%, מרפאות ציבוריות — ב־19.3%.

כפל תפקידים

במספר המיטות במגזר הציבורי נרשמה יציבות, ואילו במוסדות פרטיים — עלייה של כ־40%. מעניין יותר הוא נתון אודות עלייה במספר ימי אשפוז ואחוזי התפוסה. ב„אסותא", למשל, לא חל שינוי של ממש בין שנת 80' ל־86' במספר המיטות, אך מספר קבלות החולים עלה ב־170% מספר ימי האשפוז עלה ב־128%, התפוסה עלתה מ־42% ל־90.4%. במוסדות־אשפוז פרטיים, שאינם כבולים בהסכמי־שכר, מעניקים תנאים טובים יותר לאנשי מקצוע. מכאן, המעבר מן המגזר הממשלתי למגזר הפרטי.

תופעה מדאיגה אחרת היא כפל התפקידים של רופאים בכירים: עם היותם בעלי משרות בכירות בבתי־החולים הממשלתיים, או של קופת־חולים, הם גם מתפקדים במקצוע שלהם בחדרי ניתוח של מוסדות פרטיים. נושא נפרד הוא השר"פ — שירות רפואי פרטי, הניתן לחולים במסגרת ציבורית. הדבר קיים ב„הדסה", ב„שערי צדק" וב„ביקור חולים" שבירושלים. הבדיקה העלתה, כי המבקרים בשר"פ זוכים משום־מה לקיצור תורים, לעומת אלה ההולכים „בדרך ציבורית ישרה". יש שחשבו, כי השר"פ יגביל את הרפואה השחורה. אחרים בדעה, כי ההפך הוא הנכון — השר"פ סולל דרך לכל רופא להשתלב ברפואה שחורה, המהווה גם דרך להשתמטות ממיסוי.

מבקר המדינה יוצא להגנת הקשישים, שמספרם עולה, והם זקוקים לטיפול ולסיעוד. זה נושא כלכלי וגם מוסרי. אך לצורך העניין אומר מבקר המדינה, כי בעלות שולית נמוכה, קטנה יחסית, אפשר להגדיל את מספר המיטות הסיעודיות הזולות ולחסוך מיטות יקרות בבתי־החולים הכלליים.

הדו"ח נדרש גם לנושא השתלות־איברים. מופנית בו טענה כנגד משרד הבריאות, על שלא הוציא הנחיות בדבר מהות המבחנים, שיש לערוך לצורך קביעת מוות מוחי. הדבר נחוץ לשם הגדלת אמון הציבור ולהגברת הפעילות בתחום השתלת איברים.

כ־13 אלף בני אדם מאושפזים מדי שנה בבתי החולים הפסיכיאטריים. חלקם מאושפז בפעם הראשונה, חלקם באשפוז חוזר. מתוך זה 2.3% מן המאושפזים לראשונה ו־10% בשנית נכנסים לבתי־החולים בניגוד לרצונם. המבקר בדעה, כי נסיבות האשפוז מחייבות הפעלה מדוקדקת של ערובות, כנגד שימוש לרעה בסמכויות החוקיות של הפסיכיאטור המחוזי. משרד הבריאות, הממונה על הפעלת החוק, לא השלים עד היום הצעות לפתרון בעייה זו. הוראות החוק, המאפשרות התערבות מטעם היועץ המשפטי לממשלה, אינן מופעלות הלכה־למעשה זה שנים ארוכות. הדבר פוגע פגיעה חמורה בעקרונות המשפט, ובאנשים הסגורים שלא לצורך במוסד פסיכיאטרי. מן הראוי להפעיל את ההוראות עד למציאת פתרון טוב מהן, והפיכתן לחוק.

יוסף שמי

■ כוכב יאיר

החוק נעצר לפני היישוב

היישוב כוכב יאיר שוכן על גבול הקו הירוק. מבקר המדינה טוען בדו"ח העוסק ביישוב, כי האגודה, המנהלת את היישוב, בונה על קרקע שלא הוקצתה לה ולא שולם למינהל מקרקעי ישראל.

„עקב שינויים בתוכנית המיתאר, שנעשו בהסכמת מינהל מקרקעי ישראל, הוגדלו ביישוב, כוכב יאיר, השטחים לצרכי ציבור בשיעור מעל 40% המותרים על פי החוק, ללא תשלום תמורה למינהל; והוקטן שטח הבנייה למגורים. הקטנת מספר המגרשים, המיועדים לבנייה, גורמת אובדן הכנסה למינהל מחד גיסא ורווח כלכלי וסביבתי לחוכרים מאידך גיסא" אומר הדו"ח.

המינהל לא נקט בצעדים נגד האגודה, ומתיישבים החלו בבניית בתיהם על מגרשים של המינהל, בלא שהמינהל הקצה את הקרקע ובלא שחתם עמם על הסכמי פיתוח כנדרש. המינהל החליט גם להקצות לאגודה ללא תמורה שטח להקמת מבנים ציבוריים במרכז האזרחי, אף כי בהתאם לחוות הדעת של היועץ המשפטי של המשרד המחוזי, היה על האגודה לקבל את השטח תמורת תשלום דמי חכירה. יתר על כן, המינהל גם לא עקב אחר אופי הבנייה הציבורית; במבנה, שהיה מיועד למחסני חירום של המועצה המקומית, נמצא סופרמרקט.

בקביעת דמי החכירה, שעל החוכרים לשלם למינהל, לא הוסיף המינהל על השומה של השמאי הממשלתי הפרשי הצמדה כנדרש, אלא רק כ־50% מהמתחייב.

בעקבות הביקורת, חייב המינהל את האגודה ב־150,000 ש"ח בגין החזר הוצאות פיתוח.

חיים מרגלית

■ משרד התיירות

כפל תמיכה במלונות

המבקר מציין, כי ב־1986 ירדה התפוסה השנתית הממוצעת של בתי המלון ב־3.3%. משרדי האוצר והתיירות החליטו לסייע, הן בדרך של הענקת הלוואות והן ע"י שינוי התנאים להחזר הלוואות שכבר ניתנו.

במסגרת „פעולת הצלה" זו העניקו משרדי התיירות והאוצר הלוואות בסכום כולל של 2.3 מיליון ש"ח, למלונות שעדיין היו בבנייה, ולכן לא יכלו להיפגע מירידת התפוסה.

הענקת הלוואות למלונות בבנייה, בסעיף של סיוע למפעלים פעילים שנקלעו למצוקה בשל שינויים בשוק, עומדת בסתירה להתחייבות משרד התיירות, שניתנה עת אישרה ועדת הכספים את העברת הכסף מרזרבה לסעיף של סיוע מיוחד. כן ניתנו הלוואות בניגוד לכללים הקיימים למלונות שהוסיפו על התכנון המקורי עוד שטחי בידור, מועדוני בריאות ועוד.

לרשת מסויימת של בתי־מלון ניתנה במארס־אפריל 1987 הלוואה בסך 1.6 מיליון ש"ח מתקציב הסיוע למפעלים במצוקה — למרות שהבקשה לקבלת סיוע לא היתה מלאה וחסרו הדו"חות הכספיים, כמקובל לגבי מבקשי הלוואות כאלה. החשב הכללי הסביר למבקר, כי המלונות נקלעו לקשיים, לא שולמו משכורות והיה חשש לסגירתם בשיא עונת התיירות.

תופעה שכיחה היא שינוי, בדרך של החלטה מינהלית, של תקופת החזר ההלוואות הניתנות להקמת המלון. הדבר מקטין את הכנסות המדינה בשנים הראשונות אחרי הפעלת האתר. זו הטבה נוספת מלבד הלוואה הניתנת בעת הבנייה.

המבקר קובל על כך שהמדינה העניקה הלוואות לבתי־מלון המבצעים שיפוצים שוטפים, כולל החלפת שטיחים. לדעת הביקורת, לא היה מקום לסיוע מסוג זה, משום שאין כאן שיפור השירות לתייר, כטענת משרד התיירות, אלא שמירה על הקיים. אם מלון אינו יכול לשמור על היש שלו, ספק אם הוא כדאי מבחינה כלכלית. יתרה מזאת, מפעלי תיירות נהנים ברובם ממעמד של מפעל מאושר, ואף מניכוי פחת מואץ בחישוב המס. זה אמור לשמש למימון השיפוצים לרבות חידוש ותיקון הציוד.

מתחילת 1986 מעסיק משרד התיירות עובד הבודק את דו"חות המלונאים כבסיס לקבלת ביטוח שער. עד ינואר 1988 החזירו המלונאים בעקבות זה 600 אלף דולר, שקיבלו שלא כדין כתגמולי ביטוח שער.

יוסף שמי

■ משרד התחבורה

בזבוז משאבים וחיי־אדם

מבקר המדינה מפריך את גירסת שר התחבורה חיים קורפו, לפיה הנהג אשם ברובי תאונות הדרכים. המבקר מצביע על חוסר תיכנון, העדר ביצוע, חילופי מנהלים בקצבים מוגברים, המביאים לבזבוז תקציבי הביצוע, המצומצמים ממילא. ריבוי הגופים העוסקים במלחמה בתאונות הדרכים גורם לבזבוז משאבים, לתוצאות בלתי מבוקרות ובלתי מתואמות של משרד התחבורה וחמור מכל — להקרבת חייהם של מאות מאזרחי המדינה מדי שנה ולהפסדים עקיפים למשק הישראלי, המסתכמים במאות מיליוני דולרים.

בין השנים 1980 ל־1986 גדלה מצבת כלי הרכב במדינה בכ־50 אחוזים, אך רשת הכבישים העירוניים, בה מתרחשות 80 אחוז מהתאונות, גדלה רק ב־3 אחוזים ושטחה הכולל גדל ב־8 אחוזים בלבד. תקציבי הפירסום גדולים במקרים רבים מהתקציבים המיועדים לבטיחות. המבקר בדק מספר גופים הנמצאים, ישירות ובעקיפין, תחת אחריות משרד התחבורה.

המינהל לבטיחות בדרכים, הוקם בשנת 1981, ותפקידו העיקרי היה להפעיל ולתאם בין הגופים השונים העסקים בנושא, לקבוע סדר עדיפויות להשקעות, ולנהל קרן למימון פעולות למניעת תאונות דרכים. בשנים 1986 ו־1987 התחלף מנהל המינהל מספר פעמים,

ומאז דצמבר 1987, מאז פרש איתן בן יהושע מתפקידו לא מונה מנהל חדש. „חילופין תכופים אלה, וכן צמצום סמכויות המנהל, החלישו את מעמדו של המינהל ופגמו ביכולתו למילוי תפקידו" קובע המבקר. הוא מותח ביקורת קשה על ניהול הקרן למימון פעולות למניעת תאונות דרכים, שתקציבה הסתכם ב־16.5 מיליון ש"ח. גם כאן היו חילופים רבים של עובדי הקרן. „שינויים תכופים של ממלאי התפקידים בהנהלת הקרן השפיעו לרעה על פעילותה. זה התבטא בצמצום מספר ישיבות ההנהלה ובמעקב בלתי מספיק אחר ביצוע התכניות", כותב המבקר, ומציין כי ישיבות הנהלת הקרן נערכו במירווחי זמן גדולים מהמותר בתקנון — אחת לשישה חודשים.

מאז 1983 נותרו בידי הקרן עודפי כספים בלתי מנוצלים, השיא היה בשנת 1986, כשנותרו 3.5 מיליון ש"ח. המבקר מצא, כי „במחצית הראשונה של שנת 1987 נוצלו רק 40 אחוז מהכספים שעמדו לרשות הקרן באותה תקופה".

אשר למחקרים בתחום הבטיחות בדרכים, הביקורת העלתה שלא קיים כל דיווח שנתי בנושא. מרבית המחקרים עד כה הוזמנו על־ידי המינהל לבטיחות בדרכים, מהמרכז לבטיחות בדרכים שליד הטכניון בחיפה (שנסגר באחרונה). מהבדיקה עולה, כי 68 אחוז מהמחקרים שימשו למתן מידע גרידא.

המבקר בדק גם את סוגיית מפגשי מסילות הברזל, בעקבות התאונה בצומת הבונים. המבקר קבע, כי „מאז התאונה (1985) ועד 1987 חלו שינויים קלים באמצעי המיגון של המפגשים של המסילה עם כבישים ודרכי עפר". יצויין, כי הרכבת ביקשה תקציב של 990 אלף ש"ח לשיפור המפגשים. בשנתיים האחרונות הוקצו לצורך זה 264 אלף ש"ח בלבד. אשר לתכנית שיפור הכבישים האדומים — העבודה נסתיימה רק ב־5 מבין 16 הכבישים ש„נצבעו" באדום על־ידי המינהל לבטיחות בדרכים. תכנית הכבישים האדומים אושרה כתוכנית־חומש בשנת 1984. במסגרתה היו צריכים לסלול ולשפר 222 ק"מ כביש. עד כה — שנה לפני תום המועד שהוקצה — בוצעו רק 45 אחוז מהעבודה ונסללו 99.5 ק"מ כביש בלבד.

יואב אביב

■ התעשייה האווירית

לאן הגיעו התרומות

בשנים 1980 עד 1983 זקפה התעשייה האווירית לתקציבה כספי תרומות של עובדיה לקרן לב"י, בסך 634 אלף דולר — מוסר מבקר המדינה, בדו"ח בדיקה על תרומות עובדי התעשייה האווירית לקרן לב"י ולאגודה למען החייל.

המבקר קובע, כי התעשייה האווירית ראתה בכספי התרומות חלק מהשתתפותה בפיתוח הפרויקטים א' וב' (הכוונה ל„לביא" — ח.מ.), ולא כאל כספים של משרד הביטחון. התרומות לפרוייקטים תואמו עם משרד הבטחון ועם קרן לב"י, אך האחרון לא נתן הסכמתו לזקיפתן כחלקה של התעשייה האווירית במימון פיתוח הפרויקט.

עוד מציין המבקר, כי התרומות לקרן לב"י, בסך 634 אלף דולר במחירים שוטפים, לא נרשמו בספר אגף התקציבים של משרד הביטחון, למעט סכום של 39 אלף דולר, וכן — "לא במינהל לפיתוח אמצעי לחימה ותשתית לייצור במשרד הביטחון. בקרן לב"י לא נוהל מעקב מלא אחר ההיקף הכספי של תרומות העובדים בתעשייה האווירית. משרד הבטחון — קובע המבקר — לא פעל להבטיח את חלקו בבעלות על הידע שנצבר ועל פירות המחקר והפיתוח, כנדרש.

בשנת הכספים 1985 תרמו העובדים יותר מ־34 אלף דולר לאגודה למען החייל. הנהלת התעשייה האווירית העבירה לאגודה 25,600 דולר ואת היתרה — 8,560 דולר — העבירה לפרויקט הלביא. המבקר מעיר, כי זה נגד החוק. האגודה למען החייל אינה אוספת כספים למחקר ופיתוח. במבצע השירותרום ב־1986 תרמו העובדים 57 אלף דולר. ההנהלה העבירה לאגודה למען החייל 48,750 אלף דולר. היתרה הועברה לארגון עובדי התעשייה האווירית לפי בקשת מזכיר ארגון העובדים, בטענה כי הכסף מיועד ליחידות צה"ל שארגון העובדים אימץ.

ראשי האגודה למען החייל טענו בפני מבקר המדינה, כי הם לא ידעו על הכספים שהועברו לארגון העובדים בתעשייה האווירית, וכי העניין לא תואם איתם ונעשה ללא ידיעתם. המזכ"ל לכוח אדם ומינהל בתעשייה האווירית הודיע למבקר, שבעתיד לא יחזרו מעשים כאלה. לא נמסר אם הכספים הוחזרו.

חיים מרגלית

■ משטרת ישראל

טיפול רשלני בתלונות

טיפול שלומיאלי, ולעיתים רשלני, מקבל חלק בלתי מבוטל של תלונות הציבור נגד אנשי משטרה. המדאיג מכל הוא, שגם כאשר מדובר במאות תיקים במשך שנים אחדות, אין המשטרה והפרקליטות מספקים

לטפל בתלונות והמבקר קובע, כי חלק מתלונות הציבור נגד שוטרים לא טופל כיוון שעבר את מועד ההתיישנות.

המבקר בדק 65 תיקים בלבד, שבמעקב אחריהם הוברר כי 18 תיקים טופלו על־ידי קציני תלונות הציבור בתוך חצי שנה מעת הגשת התלונה, 33 תיקים בתוך שנה ו־15 תיקים עד 22 חודש — כמעט שנתיים מיום התלונה.

גם בפרקליטות המדינה היו עיכובים ומתברר ש־37 תיקים טופלו עד חצי שנה, ו־29 תיקים טופלו בתוך שנה. „בגלל ההשהיה בטיפול בתיקים נסגרו תיקים שאי אפשר היה לטפל בהם מחמת התיישנותם", קובע המבקר, המציין כי התיישנות עבירות משמעת נכנסת לתוקפה בתום שלוש שנים. בחלק מהתיקים לא נגבו עדויות מהמתלוננים, כנדרש בחקירה פלילית, וחלקם נסגר בעקבות כך, מחוסר הוכחות.

בביקורת נמצא, כי המשטרה לא דאגה לערוך בדיקות רפואיות לאנשים שהתלוננו על שימוש בכוח כלפיהם על־ידי שוטר, ובמקרים רבים לא נהגה המשטרה על־פי ההנחיות, ולא הביאה את המתלוננים ואת השוטרים שנגדם הוגשה התלונה לבדיקת פוליגרף, שגם אם אינה משמשת ראיה קבילה בבית־המשפט היא כ„מורה דרך" בחקירה.

כאשר כבר הועברו תיקי תלונות לטיפולה של הפרקליטות, מסתבר שהמשטרה אינה מבצעת את עבודתה בחקירת תלונות אלה כנדרש, והפרקליטות נזקקת להשלמות רבות, בעיקר לתיעוד המצוי ברשות המשטרה, כגון האישומים בהם הואשם המתלונן, אם הוגש כתב אישום נגדו, או האם בכלל הועלתה טענה של שימוש בכוח במקרה של תלונה כזאת גם בבית המשפט.

בתלונה אחת החליטה המשטרה להפסיק את הטיפול נגד השוטר, לאחר שהמתלונן הודיע כי הוא סולח ומוותר לשוטר. ויתור, שעל־פי ההנחיות אינו יכול להביא לידי הפסקת החקירה.

יואב אביב

■ מש' העבודה והרווחה

בטיחות מפוצלת — לא משתלמת

בישראל הועסקו בשנת הכספים 1986 1.35 מיליון איש. באותה שנת אישר המוסד לביטוח לאומי 60,600 תביעות לדמי פגיעה, שהגישו נפגעי תאונות־עבודה. 8000 נשארו נכים. 198 איש מתו — מחציתם מתאונות־דרכים, בדרך לעבודה וממנה. מדי שנה משלמת החברה הישראלית לנפגעים גמלאות בסך 170 מיליון ש"ח, ואילו הנזק הכלכלי העקיף נאמד ב־370 מיליון דולר לשנה.

משרד העבודה מקיים מחלקה לפיקוח העבודה, שבה עובדים 65 מפקחים. תפקידם הוא להתריע על ליקויים בטיחותיים ולהורות על שיפורים, או לאסור שימוש בציוד. אולם, לידי המחלקה מגיע מידע רק על שליש מן התאונות. חרף ההסדר להעברת נתונים מן המוסד לביטוח לאומי, הנתון לפיקוחו של שר העבודה, לבין המחלקה לפיקוח על העבודה, לא ערוכה המחלקה לקליטת הנתונים. המחלקה לא ניהלה מעקב אחר תיקון הליקויים שגילו מפקחיה. גם במקרים שבהם נערכו ביקורים חוזרים, ונישנו ההתראות בדבר ליקויים שיש לתקנם, לא תוקנו המפגעים. מספר צווי הבטיחות והשיפור שהוצאו היה מועט, בהשוואה למספרו הגדול של ליקויי בטיחות ומפגעים, שנתגלו בביקורי המפקחים.

בנושא הבטיחות בעבודה מטפל גם המוסד לבטיחות וגיהות. קיימת חפיפה וכפילות בחלק מפעילות שני הגופים, ללא תיאום וללא העברה הדדית של מידע. מן הראוי שמשרד העבודה ישקיל בדיקת כדאיות איחודם של שני הגופים, בידי גוף בלתי תלוי. לבד מחיסכון עשוי האיחוד להעלות את רמת הבטיחות במפעלים.

יצחק שור

■ רשות השידור

פרסומת סמויה

רשות השידור מעסיקה כתבים לצורך שידורי הרדיו והטלוויזיה בחו"ל. לוושינגטון נשלחו כתב טלוויזיה וכתב רדיו, ובאירופה נמצא כתב טלוויזיה לסיקור האירועים שם.

הוצאות החזקת כתבי הרשות ובני משפחותיהם בחו"ל נמצאות בקו עלייה תלול. ב־1985 היתה העלות 220 אלף דולר. ב־1986 — 375 אלף דולר. על אלה הוספו כ־100 אלף דולר בשנה הוצאות הפקת הכתבות. היו מקרים לא מעטים שהרשות אישרה לכתבים תעריפים גבוהים מהמקובל לגבי שהייה בבתי־מלון. מכשיר וידיאו שנרכש עבור אחד הכתבים — לא נרשם כרכוש הרשות.

מתוך התיעוד ברשות השידור עולה, כי כתב של ישראל בחו"ל חרג פעמים מספר מתנאי השירות והמשמעת העיתונאית. בתחילת שירותו בחו"ל עבר הכתב עבירת משמעת בכך, שנתן הרצאות בשכר. בינואר 1987 נתן הכתב לשתי רשתות טלוויזיה בחו"ל ראיונות ופרשנות בנושא מדיני, כאשר מהפרשנות השתמעה עמדה מנוגדת לעמדתה המוצהרת של ממשלת ישראל. לאחר בירורים ברשות השידור ננזף הכתב נזיפה חמורה ובוטלה האופציה להמשך העסקתו לשנה שלישית בחו"ל. עוד הוחלט, כי במקרה של עבירת משמעת נוספת מצידו הוא יוחזר לאתר לישראל.

התעכבות המצלמה על פרטים מסחריים מזוהים בתוכניות, התדריך לחדשות ואקטואליה פוסל „התעכבות המצלמה על פרטים מסחריים מזוהים: שילוט מודעות מסחריות וכדומה, יותר ממה שדרוש לסיקור העיתונאי לגופו". בצפייה לסירוגין בתוכניות טלוויזיה הועלו כמה מקרים בולטים של התעכבות המצלמה על פרטים מסחריים מזוהים, שלא נדרשו מצורכי הסיקור העיתונאי. לדוגמה: ● בהקדמה הקבועה לתוכנית הבידור „ממני מני" מתעכבת המצלמה על מכשיר הקלטה והשם המסחרי של המכשיר מופיע באותיות גדולות לכמה שניות. ● בתוכנית „ממני מני" ששודרה בפברואר 1987, השם המסחרי של חברה ליבוא, ייצור ושיווק כלי נגינה הופיע באותיות גדולות על שלטים שהורכבו על מערכות הקול של התזמורת. בסוף התוכנית ניתנו „תודות" לחברה האמורה. ● בתוכנית „בין הכיסאות" ששודרה ביוני 1987 הצטרפה ילדה אל הוריה המרואיינים ועל חולצתה בלטה פרסומת למסעדה. בסוף הראיון צוין ראש המשפחה, שהמשפחה פתחה מסעדה בעיר מגוריהם. ● בקטע ווידיאו של זמר ידוע, ששודר בתוכנית „להיט בראש" באוגוסט 1987, בולט שמה של חברת תעופה. ● בתוכנית „תביעות קטנות" מספטמבר 1987, נציג הנתבע, מועדון נופש וספורט בבעלות פרטית, הופיע בחולצת המועדון.

בעקבות הביקורת הודיעה הרשות למשרד מבקר המדינה כי עורכי התוכניות שבדוגמאות הועמדו על כך, שהיו חריגים ברורים של פרסומת סמויה.

תודות

אין ברשות השידור נהלים בדבר מתן „תודות" (קרדיט) לארגונים. התורמים להפקת תוכנית שלא במסגרת תשדירי החסות. הקרנת שם הארגון על המסך כתורם לתוכנית אינה אלא פרסומת חזותית בעבורו. תופעה זו של מתן „תודות" קיימת במגוון של תוכניות. להלן כמה דוגמאות: ● בתוכנית „בין הכיסאות" ששודרה באפריל 1987 ניתנו „תודות" לחברת רהיטים ולמסעדה ירושלמית. ● בסוף תוכנית „עד פופ", ששודרה בספטמבר 1987, על שירים בסגנון יווני, ניתנו „תודות", לחברת תעופה. ● בתוכנית „זה הזמן" מודים לחברת רהיטים. ● בתוכנית „ממני מני", ששודרה במאי 1987, ניתנות תודות לשורה של חברות מסחריות. ● בשידור תוכנית על מוסיקה קלאסית, שהפיק איגוד רשויות השידור האירופאיות, הוקרנה שקופית ובה כתוב שהשתתפותה של כנרת ישראלית צעירה היתה בסיוע חברת תעופה מסוימת.

בצלאל עמיקם

■ בטיחות קרינה

פסולת מסוכנת בביה"ח

דו"ח מבקר המדינה, שעסק בנושא בטיחות קרינה, קובע, כי מדידות המחלקה לבטיחות קרינה במרכז למחקר גרעיני בנחל שורק (ממ"ש) העלו, כי השפעת הקרינה מהמפגע בצ'רנוביל היתה שולית וטוב שהיתה שולית, יען כי פרשת צ'רנוביל העלתה את נושא הבטיחות לראש סדר היום העולמי.

אין תחיקה מרוכזת בנושא בטיחות קרינה, קובע המבקר. במספר בתי־חולים ובבית הספר לרפואה בתל־אביב מצאה המחלקה לבטיחות קרינה מספר רב של ליקויים בטיחותיים, במיוחד בסילוק לא נאות של פסולת רדיו־אקטיבית. ליקויים אלה לא מנעו חידוש ההיתרים לשימוש בחומרים רדיו־אקטיביים לאותם מוסדות.

ביחידות רפואה בצה"ל, במכוני מחקר ובמשרדי ממשלה אחרים לא מונו אחראים על בטיחות קרינה, לא היו בהם נוהלי בטיחות כתובים, ולא הוקפד על הוראות הבטיחות שניתנו. אין שימוש מספיק במכון ההדרכה של המחלקה לבטיחות קרינה.

ירושלים בלי מים לשעת חירום

בעיית הספקת מים לירושלים בשעת חירום טרם באה על פתרונה המתאים, קובע דו"ח מבקר המדינה על נציבות המים שבדק את נושא הספקת המים לירושלים וחלוקתם לתושביה.

לדבריו, יש מספר בעיות כמו הגדלת מיכסת המים לירושלים לשעת חירום שהוקצתה עקב מצבה הטופוגרפי של ירושלים. אופי איזורי הלחץ ופיזור האוכלוסיה בשכונות, הכנת עתודות מים לשעת חירום בנוסף למים שיסופקו מקידוחים באיזור ירושלים שאמינותם נמוכה, ומתן עדיפות ראשונה להספקת חשמל חלופית לתחנות השאיבה של מפעל אילון, המספק מים לעיר בשעת חירום כשיש תקלות במערכת הספקת הכוח הארצית.

חברת מקורות מספקת מים לירושלים בכמות ובאיכות הנדרשת, אך האופי המיוחד של הספקת מים לעיר המצויה בקצהו של קו הספקה, דורש פתרונות מיוחדים ואלה אינם קיימים, מסביר המחקר.

חיים מרגלית

■ מלאי הנפט

רווחי־חינם לחברות הדלק

אחזקת מלאי הנפט, בכמות הגדולה מן המלאי העסקי למען בטחון ואספקה בשעת חירום עולה למשק הלאומי ממון רב — כך קובע מבקר המדינה, בדו"ח שערך בנושא זה במינהל הדלק.

המבקר מציין, כי לשלוש חברות הדלק, בעלות מלאי הדלק, אין אחריות כלכלית לגביו. שכן, כיסוי עלות המלאי ועלות מתקני האיחסון מובטח להן במסגרת ההסדרים עם הממשלה. לדעת הביקורת אין כל הצדקה להמשך המצב הקיים, שבו שלוש חברות הדלק נהנות מרווחי חינם.

המבקר מוסיף, כי למרות חשיבותו האסטרטגית של מלאי הנפט והעלות הגבוהה של אחזקתו — לא נעשתה עבודה יסודית ומקיפה בכלי ניתוח מקובלים, בסוגייה של רמת המלאים של דלק, נפח האיחסון ומיקומו. מן הראוי שיוזמן מחקר בנושא זה, כדי שתוצאותיו יוכלו לשמש כלי לקביעת מדיניות אחזקת מלאי החירום בידי המדינה.

חיים מרגלית

■ משרד החקלאות

אדישות כלפי הפרות חוק ההתיישבות

דו"ח מבקר המדינה על משרד החקלאות מזכיר, כי בחוק ההתיישבות החקלאית נקבע, כי המחזיק או הזכאי להחזיק בקרקע חקלאית שנמסר ממינהל מקרקעי ישראל, לא ינהג שימוש חורג בקרקע, אלא על־פי היתר בכתב משר החקלאות או ממי שהשר הסמיכו.

פעולות חורגות בקרקע הן לדברי החוק: העברה או הקנייה של זכות שימוש למי שלא קיבל אישור משר החקלאות. מכירת יבולים (רמאו) בשדה היא פעולה חורגת וכך הקניית זכות מגורים למי שאינו תושב אותו ישוב.

המבקר מציין, כי מהריווחים החודשיים של הממונה על ביצוע החוק עולה, שהפרות חוק ההתיישבות החקלאית הולכות ומתרבות כשהנפוצה ביותר היא מכירת יבולים בשדה וכן מכירת מיכסות מים, שגם היא מנוגדת לחוק. המבקר קובע, כי הממונה על ביצוע החוק מטעם משרד החקלאות, לא נקט בצעדים משפטיים. במצב דברים זה, נפגעת אמינות ההרתעה ומשרד החקלאות נותן בכך עידוד לאי־כיבוד הוראות החוק.

במשרד החקלאות לא גובשו תוכניות סיוע למושבי מצוקה, למרות שזאת אחריותו טוען מבקר המדינה, שכן בנוסף לסיוע הכספי להקלת המצוקה הכלכלית במושבים, לפי המלצות „ועדת רביד" נדרשים שינויים ארגוניים ומבניים ובחינה מחודשת להקצאת גורמי ייצור ומיכסות (חלב, ביצים וגידול עופות), כדי שיאפשרו לאלה, שימשיכו לעסוק בחקלאות, קיום נאות.

משכורת כפולה למנכ"ל

ארגון מגדלי הירקות משלם את משכורתו החודשית של מנכ"ל מועצת הירקות בנוסף לתשלומי הפנסיה שהוא מקבל. המבקר קובע, כי משכורת כפולה עומדת בסתירה לכללי מינהל תקין. מנהל הדו"ח מספר, כי מנכ"ל מועצת הירקות פרש לגימלאות בפברואר 1986: בעת פרישתו שולמו לו פיצויי פיטורין. מאז הוא מקבל כמקובל פנסיה חודשית מקרן הפנסיה אליה קשורה המועצה. במאי 1986, משלא נמצא לו מחליף, הוא חזר לתפקידו הקודם. ארגון מגדלי הירקות, המיוצג במועצה, לקח על עצמו את תשלום שכרו של המנכ"ל, כדי שהמועצה תהיה נקייה מתשלום משכורת כפולה. המועצה — מעיר המבקר — מחזירה לארגון את הוצאות העסקתו.

בדצמבר 1987, הודיעה המועצה למשרד מבקר המדינה, כי החל משנת התקציב 1988, יקבל מנכ"ל המועצה את שכרו ישירות מן המועצה, כשהיא מתעלמת מהעובדה, כי המנכ"ל מקבל כאמור, שכר כפול.

חיים מרגלית

■ משרד הבינוי

סיוע ללא קריטריונים

משרד הבינוי והשיכון לא קבע לוועדה הציבורית אשר מונתה לקביעת חוקת הסיוע, כללים להגדרת פעולותיה כפי שמחייבים כללי מינהל תקין.

במשך שנה בה פעלה הוועדה הציבורית היא אישרה סיוע ל־104 חברות קבלנים בסכום של 32.6 מיליון ש"ח. ברם, עד אוקטובר 1987 מימשו רק 40 קבלנים את ההלוואות שאושרו להם בסכום כולל של כ־11 מיליון ש"ח. הוועדה הציבורית לא קבעה ל־3 רואי חשבון שמינתה לבדיקת בקשות הקבלנים, הנחיות או קריטריונים לביסוס המלצותיהם מי זכאי לקבל סיוע ובאיזה היקף.

מבקר המדינה קובע עוד כי הוועדה הציבורית אישרה סיוע לארבעה מבקשים שלא היו קבלנים רשומים כחוק בפנקס הקבלנים, ולכן לא היו רשאים לעסוק בעבודות בנייה.

על היום
10.5.88

מוזנח במיוחד

מבקר המדינה בדו"ח החדש שלו, המתפרסם היום, מאיר את המתרחש במערכת החינוך המיוחד, בה לומדים 59,500 תלמידים, שהם 7 אחוזים מכלל התלמידים בישראל. כאן, במקום בו מתרכזים ילדים פגועים מבחינה גופנית, נפשית, או שכלית, מתגלות רשויות השלטון במלוא כיעורן: זיקת הפיקוח הפדגוגי נמצאה בירידה, במקרים רבים לא מקפיד השלטון המקומי על סדרי העברה תקינים של ילדים לחינוך המיוחד. בתוך המחסור הכבד בכוח אדם שורר בזבוז משווע, שמקורו בהיעדר תיאום בין־משרדי, הסעת התלמידים גובלת בהפקרות, חסרות מסגרות המשך על־יסודיות לקליטת בוגרי כיתות ח׳.

בקצה המנהרה מאירה תקווה, המנצנצת בין דפי דו"ח המבקר, כי הכנסת תאשר סוף סוף את הצעת החוק הפרטית של אמירה סרטני, הבאה להסדיר את הנושא. הצעת חוק זאת נידונה בכנסת וכוועדת החינוך זה שלוש שנים.

למורים חסרה הדרכה

48 אחוזים מילדי החינוך המיוחד לומדים בכיתות טיפוליות, במסגרת בתי־ספר רגילים. מטרת הכיתות הטיפוליות היא להעניק תגבור לימודי לתלמידים שנתקלו בקשיים, או שהם מצויים בעיצומו של משבר משפחתי. כ־40 אחוזים מילדי החינוך המיוחד הם מפגרים, רובם סובלים מפיגור קל. 7 אחוזים מן הילדים סובלים מליקויי למידה. 2.5 אחוזים הם חלשים או כבדי שמיעה. אחוז אחד הם בעלי הפרעות קשות בהתנהגות, וכמצי אחוז הם עיוורים.

שלא כמו בחינוך הרגיל, בחינוך המיוחד קשה לפעול על־פי תוכנית לימודים קבועה. את התוכנית אמורים להכין, בתחילת כל שליש, צוות של מחנכת, מנהלת ויועצת. מורי בית־הספר מכינים גם את חומרי הלמידה בהתאם לצרכים המיוחדים של תלמידיהם. בנסיבות אלה נודעת לפיקוח חשיבות יתירה. תקן המפקחים הצטמצם בחמש השנים האחרונות בכ־35 אחוזים, שעה שמספר התלמידים גדל בשיעור דומה. כדי לתת תשובה חלקית למחסור במפקחים הטילה המזכירות הפדגוגית על כמה מנהלים ומדריכים לשמש כמפקחים, נוסף לעבודתם הרגילה. בשל ריבוי התפקידים המוטל עליהם אין באפשרותם להדריך כל מורה באורח אישי וההדרכה נעשית בקבוצות. המפקח על החינוך המיוחד ציין, כי בשל הצמצום במספר המפקחים אין פריסה בכל המחוזות ואין בקרה מספקת על המסגרות החינוכיות של החינוך המיוחד.

מתח נפשי גבוה

עצם הפנייתו של ילד לחינוך המיוחד יוצרת אצלו ואצל הוריו מתח נפשי גבוה. כל דחייה במסירת מידע על המסגרת החדשה, שאליה יועבר הילד, מגבירה את עוגמת נפשם. לנציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה הגיעו תלונות הורים על כך שהמידע לא נמסר להם בזמן.

במקרים רבים הגיעו תלמידים חדשים לבתי־ספר מיוחדים לאחר תחילת שנת הלימודים, בלא שיימסרו עליהם פרטים מראש למנהל ולמורים. לכן הם לא יכלו להתכונן כראוי לקליטת הילדים החדשים. תקנות החינוך הממלכתי מחייבות את רשות החינוך המקומית לעיין בדו"ח פסיכולוגי־ומומחה, טרם שהיא ממליצה להעביר ילד לחינוך מיוחד. חוזר המנכ"ל מחייב את הרשות המקומית והמתחנכים להעביר ילד בשלושה שלבים: אבחנה, המלצה והשמה. בכמה מקרים מערערים ההורים על ההחלטה להעביר את ילדם מן החינוך הרגיל למיוחד. כוועדת ההשמה משתתפים נציגי השירות הפסיכולוגי, הרשות המקומית, המפקח על החינוך המיוחד, יועץ בית־הספר, מנהל מבית־ספר מיוחד ואחרים. במחוזות ירושלים והדרום פועלות ועדות השמה באורח תקין, אך לא בתל־אביב ובחולון. בתל־אביב, להורים אין דרך רשמית לערער על החלטת ועדת ההשמה. בכמה מקרים, במחוזות המרכז והדרום, השתתפו מפקחים בוועדות השמה ובוועדות ערר כאחד, לגבי אותם ילדים.

גמל בתקן של סוס

כדי שילדים חריגים רבים יהיו מסוגלים להתקדם בלימודים הם זקוקים לטיפול רצוף של אנשי השירותים הפארה־רפואיים, כמו מרפאות בדיבור ופיזיותרפיסטיות. עד גיל חמש מקבלים ילדים את הטיפולים הללו. בדרך־כלל, במרכזים להתפתחות הילד של משרד הבריאות. בגילאי לימוד חובה מקבל הילד את השירות ממשרד החינוך. משרד החינוך פנה למשרד הבריאות וביקש לקבוע קריטריונים רפואיים מחייבים של שעות טיפול לילד החריג. ואולם הפניות לא

> **בחינוך המיוחד לא אומצו ההמלצות מן השנים שעברו, אין תיאום בין־משרדי, במקומות בהם הוא נדרש, חוסר בסייעות ואין אמות מידה ברורות להקצאת תקנים, בהתאם לסוג האוכלוסיה ומספר הכיתות**

הביאו לתוצאות. במשרד החינוך עובדים כיום 160 עוסקים בריפוי בדיבור ו־200 העוסקים בריפוי בעיסוק.

אבל מכיוון שמשרד הבריאות לא היקצה תקנים לעובדים חיוניים אלה, נאלצים מנהלי בתי־הספר להעסיקם על חשבון התקן הרגיל של בתי־הספר, לפי היקף המשרה של מורה, עם כל התוספות.

> **"בבית־ספר למשותקי־מוחין בבאר־שבע מוסעים הילדים ללא כיסאות־הגלגלים, במצב של שכיבה על מזרנים, המונחים על רצפת הרכב"**

לפיכך עובדים העוסקים בריפוי בדיבור ובעיסוק 23־30 שעות שבועיות במקום 45. הם מנוצלים איפוא רק בשיעור של 55 אחוזים לעומת עמיתיהם העובדים במשרד הבריאות.

ועדה בין־משרדית לילד החריג

> **"משרד החינוך פנה למשרד הבריאות וביקש לקבוע קריטריונים רפואיים מחייבים של שעות טיפול לילד החריג, ואולם הפניות לא הביאו לתוצאות"**

המליצה שהעובדים הפארה־רפואיים יהיו כפופים למשרד העבודה בפיקוח משרד הבריאות, ויעבדו במערכת החינוך ובמרכזים לרכישת מקצוע ושיקום. עד היום לא יושמו המלצות מבקר המדינה.

סייעות למשותקים מיותרות

חלק ניכר מן הילדים הלומדים בחינוך המיוחד סובלים מקשיים מוטוריים והפרעות קשות בהתנהגות. מורה בכיתה איננה יכולה להתפנות כדי לתת עזרה אישית לילדים אלה, כמו הליכה לשירותים, הורדה והעלאה על מכוניות, פתיחת תיק וסגירתו. תפקיד זה הוטל על כתפי סייעות. בעקבות הקיצוצים בחינוך קוצץ ברבע מספר הסייעות ועתה הוא עומד על 882, ועוד 50 בנות השירות הלאומי. החלטת משרד החינוך לקצץ את מספר הסייעות הביאה לגל מחאות הורים, לביקורת בתוך המשרד, הסתדרות המורים, וועדי הורים.

הביקורת העלתה, כי אין למשרד החינוך ולרשויות המקומיות אמות מידה ברורות להקצאת תקנים, בהתאם לסוג האוכלוסיה ומספר הכיתות. כך, למשל, בבית־ספר אחד בירושלים, שבו מצויות עשר כיתות של ילדים עם הפרעות קשות בהתנהגות עובדות שתי סייעות. לבית־ספר דומה בתל־אביב הוקצתה משרה של סייעת אחת.

התנהגו בגסות לילדים

מבקר המדינה ביקר בארבעה בתי־ספר, שבהם מוסעים ילדים. מתברר, שההסעות מתבצעות בכלי־רכב שאינם מתאימים לייעודם: לא היו בהם משטחים להעלאה והורדה של כיסאות־גלגלים. ואף לא מתקנים, כדי לעגן את הכיסאות לרצפת הרכב. בבית־ספר למשותקי מוחין בבאר־שבע מוסעים הילדים ללא כיסאות־הגלגלים שלהם, במצב של שכיבה על מזרונים, המונחים על רצפת הרכב. כמה מהם יורדים על עגלות של תינוקות ואחרים ישובים על ברכי המלוות. כדי שלא ייפלו. ילדים שאינם זקוקים לכיסאות־גלגלים שאינם חגורים בחגורות בטיחות, בדרך־כלל, כפי שמתחייב מהוראות המנכ"ל.

רוב ההסעות לבתי־הספר ומהם נעשו ללא ליווי של מבוגרים. 14 מנהלים דיווחו למבקר המדינה על מקרים שבהם ילדים הפריעו לנהגים לנהוג וכמעט גרמו לתאונות. היו מקרים שנהגים התנהגו בגסות לילדים.

נופלים בין הכיסאות

המסגרות הקיימות בבתי־הספר רבים אינן עונות על הצרכים של ילדים לקויי למידה ובעלי הפרעות נפשיות ללימודים על־יסודיים, אף כי מדובר בילדים בעלי אינטליגנציה רגילה. ילדים אלה "נופלים בין הכיסאות": מצד אחד, הם עומדים מעל לרמת של "כיתות המשך" בבתי־ספר יסודיים, מצד שני, בית־הספר העל־יסודי הרגיל איננו עונה על צרכיהם המיוחדים.

המבקר מזכיר כי חוק לימוד חובה מחייב את המדינה לספק חינוך חובה עד כיתה י׳ וחינם עד כיתה יב׳, חסרות כיתות לגילאי חטיבת הביניים ואילו מספרן בחטיבה העליונה נמוך ביותר.

משטר פיאודלי

משרדי הממשלה הנוגעים בדבר מכירים היטב את חוסר התיאום ביניהם. ביוזמת סגנית שר הבריאות דאז, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, הוקמה בדצמבר 1985 ועדה בין־משרדית שהכינה קריטריונים לאיתור ואבחון, חינוך, טיפול ושיקום הילד החריג עד גיל 18. בעיקרו של דבר המליצה ועדת ארבלי להקים ועדת היגוי ארצית, שבה ישתתפו מנכ"לי החינוך, העבודה, והבריאות. כן יש להקים ועדות היגוי מחוזיות ומקומיות.

בהיעדר תיאום בין־משרדי נוצרות כפילויות במסגרות, כוח־האדם והכספים מנוצלים בדרך לא יעילה, אין מחקר, חסרות השתלמויות, הכשרת כוח־אדם לקויה, אין רצף של אבחון וטיפול רפואיים במעברים מטיפולו של משרד הבריאות למשרד החינוך. אין תיאום בין השירותים הרפואיים השיקומיים והחינוכיים. כמעט ולא ניתן טיפול פסיכולוגי ופסיכאטרי לחריגים.

בדיונים שנערכו בוועדת החינוך של הכנסת בהצעת החוק של אמירה סרטני, ובוועדות המשותפות של שלושת המשרדים הנוגעים בדבר התגבשה המלצה להקים ועדה מתמדת בין־משרדית. מבקר המדינה מצא, כי עד להשלמת הדו"ח האחרון לא חלה שום התקדמות בנושא.

יצחק שור

תמונת רחוב בהודו — רק 3 בקבוקי משקה קל לשנה לנפש

המעבר להודו של פפסי־קולה

ממשלת הודו כבר אישרה את הפרוייקט שהציעה חברת הענק האמריקנית, בהיקף של 18 מיליארד דולר ● השמאל מתנגד

ד.ק. ג'ושי, ניו־דלהי

חברת הענק האמריקנית למשקאות קלים, פפסי־קולה, ממתינה בציפייה דרוכה על סף השוק ההודי — עשר שנים לאחר שיריבתה, קוקה־קולה, גורשה על־ידי ממשלת הודו בהתקף של להט פאטריוטי.

כמעט כל המכשולים בפני קבלת ההצעה המשולבת של פפסי־קולה, כבר הוסרו. ההצעה כוללת הקמת מכון מחקר ומפעלים לעיבוד פירות וירקות בפונג'אב, שיהפכו את אותם למוצרים ראויים ליצוא, עתירי ערך מוסף.

פפסי־קולה טוענת, כי היא מעניקה להודו תנאים נוחים בהרבה, ואפילו נוחים יותר משהעניקה למדינות הערייניות מבחינה רעיונית, סין וברית"מ, העומדות על המקח בעקשנות רבה.

מצפים, כי הקונסורציום של פפסי קולה, וולטאס, אחת מחברות טאטא, ו"פונג'אב אגרו אינדאסטריס קורפוריישן" (פאייק), שבבעלות הממשלה, יתחיל להפעיל החודש שמחוורה 18 מיליון דולר, לאחר שיקבל אור ירוק מן הקאבינט. הקונסורציום כבר הסיר את כל יתר המכשולים — שדולת החברות ההודיות לייצור משקאות קלים, ודעת הקהל הסוציאליסטית, הזוכרת את חלקה של פפסי בעירעור משטרו של סאלוואדור איינדה בצ'ילה. ועדת הממשלה המרכזית לאישור פרוייקטים כבר אישרה את התוכנית.

החברה האמריקנית, שאינה מרפה מהצעתה זה חמש שנים, כבר שינתה אותה מספר פעמים, כדי לעשותה מושכת יותר. מה שהרשים את ראש הממשלה ראג'יב גאנדי היה הצעת החברה לשתף פעולה בתעשיות המבוססות על חקלאות במדינת הספר הרישה פונג'אב, שיתוף שיסייע לספק תעסוקה למספר רב מאוד של צעירים, הנמשכים כיום לטרוריזם ולהברחת סמים משום שאין להם עיסוקים טובים יותר.

המרכיבים העיקריים של הצעות פפסי קולה־פאי"ק־טאטא הם:

— מפעל לעיבוד תפוחי־אדמה ותבואה, בסך 6.5 מיליון דולר, שייצר מוצרי מזון בעלי איכות גבוהה. המוצרים ישווקו באריזות שיאפשרו חיי מדף ארוכים ברחבי הודו. מפעל זה יקלוט מדי שנה 25,000 טונות תפוחי־אדמה ו־5,000 טונות תבואה.

— מפעל לעיבוד פירות וירקות בסך 6 מיליון דולר, שיעבד עגבניות, תפוחי־עץ, אגסים, מאנגו ופירות אחרים לייצור לתרכיזי פירות, עגבניות ומוצרים דומים. המפעל יקלוט בשנה 80,000 טונות פירות וירקות ויעבוד בעיקר ליצוא.

— מרכז למחקר חקלאי בסך 1.2 מיליון דולר, שיתמקד בפיתוח מוצרים משופרים, טכנולוגיית ייצור אופטימאלית וריבוי זנים.

— מפעל בסך 4.5 מיליון דולר לתרכיזי משקאות קלים. שייצר כ־35 מיליון תיבות משקאות קלים בשנה (אשתקד הגיעה צריכת המשקאות הקלים בהודו ל־2,520 מיליון בקבוקים).

ממשלת הודו מגבילה את הון המניות של פפסי־קולה בחברה ל־39.85 אחוז. וולטאס תחזיק 24.56 אחוז ופאי"ק 26 אחוזים. היתר יהיה בידיים פרטיות.

למוצרים מובטח יצוא במחצית הערך של התפוקה הכולת מדי שנה, לתקופה של עשר שנים, כלומר בסך 150 מיליון דולר לפחות במשך כל העשור הקרוב. כן מובטח יחס של 1:5 בין הכנסה והוצאה של מטבע זר.

לטענת היזמים, הפרוייקט יסייע לקדם את חקלאותה של הודו: אל מעבר למהפיכה הירוקה אל מהפיכת חקלאות בעלת רווחיות גבוהה. החקלאים החרוצים ובעלי כושר ההמצאה של פונג'אב והמדינות השכנות, המוצאים כיום את גידול התבואה פחות כדאי מאשר בימי השיא של המהפיכה הירוקה, ייהנו בוודאי מן ההכנסות העצומות הצפויות למפעלים החדשים, מאחר שיצוא מיצי הפירות על־ידי פפסי יעניק להם שוק גדול, ופיתוח הטכנולוגיה החקלאית יאפשר פריצת־דרך חשובה בשיטות חקלאיות.

כן טוענת השדולה של פפסי, כי הפרוייקט עשוי להגדיל במידה רבה את הכנסותיה של הודו מיצוא, ובכך יסייע לה להיחלץ ממילכוד החובות, בו היא עלולה להילכד בעתיד. הפרוייקט יצור 50,000 מקומות תעסוקה בהודו כולה, שהנתח הגדול ביותר מהם, 20,000, יפול בחלקה של פונג'אב.

אנשי השמאל, במפלגת הקונגרס השלטת ומחוצה לה, ומתנגדים אחרים לפפסי־קולה, המצביעים על השם הרע שיצא לחברה כעקבות תחבולות שערורייתיות שהפעילה במדינות מתפתחות, מגבירים את מאבקם נגדה, אך יודעים שהם מנהלים קרב אבוד. לטענתם, אין להתיר כניסתן של חברות רב־לאומיות לתעשיות לא מועדפות כתעשיית המשקאות הקלים ומעודדת מהצלחתה של פפסי, מנסה עתה חברת ויגלי, המייצרת גומי לעיסה בטכנולוגיה מתקדמת להיכנס להודו). לדבריהם, הצעת פפסי אינה עולה בקנה אחד עם כללי סחר החוץ של הממשלה ונוגדת את הצהרת ממשלתו של ראג'יב גאנדי כי היא מאמינה בסוציאליזם. אפילו מזכ"ל מפלגת הקונגרס, קאראר נאתסינג, כינה את פפסי־קולה "ארגון־חזית" של כוחות אימפריאליסטיים הרוקמת "תוכנית תחירה" כדי לערער את יציבותה הפוליטית של הודו. כן טוענים המתנגדים לפרוייקט, כי קיימת סכנה למונופוליזציה של תוצאות המחקר על־ידי פפסי קולה. הארגון העולמי למזון ולחקלאות כבר הזהיר מפני נוהגים כאלה של חברות אמריקניות.

ההצעה בדבר החדרת טכנולוגיה לחקלאות היא למראית עין בלבד, והיצוא הוא "תחבולה", טוענים המתנגדים. לדבריהם, הכוונה האמיתית היא לחדור אל שוק המשקאות הקלים, בעל הפוטנציאל הגדול. צריכת המשקאות הקלים בהודו מגיעה כיום ל־3 בקבוקים לנפש לשנה, לעומת 13 בפקיסטאן, 38 בתאילנד ו־63 במצרים. מומחים לבריאות ולתזונה טוענים, כי על הודו לעודד צריכה של מיצי פירות, ולא של משקאות קלים מוגזים.

אולם חרף כל טענות המתנגדים עומדת פפסי־קולה להיכנס בקרוב להודו — בעזרת תומכים רבי־השפעה כמושל פונג'אב, סידהארטה שאנקאר ראי, ואנשי המנגנון במדינה זו: המפלגה הפוליטית של הסיקים. אקאלי דאל (על שתי סיעותיה): ארגון החקלאים של פונג'אב, ברית ההאראטייה קיסאן, וכן ארגונים רבי־עוצמה במדינת מאהאראשטרה.

צוענֵי העולם התאחדו

וייקוסלאב ראדוביץ, רויטר

30 מיליוני הצוענים בעולם, שבמדינות רבות סובלים מקיפוח ואפליה, מצפים כי האו"ם יעשה להקלת מצבם. "כתבנו אל ארגון האומות המאוחדות בבקשה להעמיד את בעיותינו על סדר־יומו של הארגון, אם לא בעצרת הכללית אזי לפחות בוועדה לזכויות האדם", אומר באליין, נשיא הארגון המייצג 15 מיליון בני־אדם הפזורים ב־86 מדינות, המכנים עצמם "רומאנים" והידועים כצוענים.

לדברי באליץ, אזרח יוגוסלבי בן 56, גוף זה — "האיחוד הרומאני" — פנה כבר בבקשת סיוע למזכ"ל האו"ם פרס דה־קואייאר ולפניו לקודמו, קורט ואלדהיים, אך לא זכה לתשובה. "אבל אנחנו לא מוותרים", אמר באליץ, "בקרוב אסע לניו־יורק כדי לשטח את עניינינו לפני דה־קואייאר. העולם פשוט אינו יכול לאטום את אוזניו בפני בעיותינו, בפרוס המאה ה־21". בכנותו את עמו "הנודד הנצחי בעולם, אמר כי במדינות רבות נשללות מהצוענים זכויות האדם הבסיסיות, מתייחסים אליהם בבוז ולפעמים כופים עליהם התבוללות.

הארגון, שנוסד ב־1971, בוועידה שהתקיימה בלונדון, הציב לעצמו כמטרה לזכויות האדם ולאמנסיפציה, ולשמירה על מסורת הרומאנים ועל לשונם בכל רחבי העולם. בעייתו החמורה ביותר של הארגון היא שאין לו משרד קבוע ואף לא משאבים למימון פעולותיו. הוא זוכה למעמד מייעץ במועצה הכלכלית והסוציאלית המיוחדת של האו"ם בווינה, ממנה הוא מקבל תמיכה כספית זעומה, אך עסקניו משלמים מכיסם את רוב ההוצאות של פעילותם.

ה"רומאנים", שלפי הסברה באו מהודו, ידועים זה אלף שנים בחיי הנודדים שלהם, האפופים מיסתורין והרפתקה. כיום הם פזורים ברחבי העולם. מלבד הודו ופקיסטאן, בהן חיה מחציתם של 30 מיליוני הרומאנים, ריכוזיהם הגדולים ביותר נמצאים ברומניה, בבריה"מ ביוגוסלביה בהונגריה, בצ'כוסלובקיה ובפולין, וכן ביוון ובתורכיה.

דימוי של מגידי עתידות ורוכלים

אהויה, ילידת יוגוסלביה, נשואה לאיש עסקים הודי, אומרת כי מן הדין שהעולם יחדל לראות ברומאנים "מגידי עתידות, מתקני מיטריות, ברדנים ונוודים". ואכן, זה הדימוי שלהם בבלגראד, בה רוחצים נערים צוענים שמשות של מכוניות מתקנים מיטריות ומוכרים ברחובות שעונים זולים. "כאשר ניתנה להם הזדמנות, הם מסוגלים לעשות הכל, בדיוק כמו כל אחד אחר. הם לא טובים ולא גרועים יותר", אומרת אהויה.

לפי נתונים רשמיים, חיים כיום ביוגוסלביה 170 אלף רומאנים, אך לדברי באליץ מספרם האמיתי מגיע קרוב לוודאי ל־700 אלף. הוא מזכיר, כי במלחמת העולם השנייה רצחו הנאצים חצי מיליון צוענים, 50 האלף מהם ביוגוסלביה. עוד הוא מציין, כי כ־70 אלף צוענים 70 חיים בארה"ב ובקנדה, שם רבים מהם מצליחים בעסקים.

"הטראגדיה שלנו היא, שהרומאנים מסתיידים תכופות את זהותם הלאומית ומתבוללים, כדי להצליח בקריירות שלהם. אנו נאמנים מאד למדינות בהן אנו חיים. איננו דורשים אוטונומיה טריטוריאלית, אלא רק יחס שווה", אומר באליץ.

אירגונו מתכנן לקיים את ועידתו הרביעית בשנה הקרובה בניו־יורק, כדי לקדם את עניין הרומאנים בצפון־אמריקה. לדבריו, קשה יהיה לארגן את הוועידה — "כרטיסי הטיסה בלבד יעלו כ־100 אלף דולר ואיני רואה כיצד נוכל לגייס כסף כה רב".

ביוגוסלביה הקומוניסטית השיגו הרומאנים מידה ניכרת של זכויות, לעומת התקופה הקודמת. אך אפילו כיום עדיין לא נעלמו הדעות הקדומות והרומאנים ביוגוסלביה השיגו זכויות היכולות לשמש מופת לעולם כולו, אך עדיין יש לעשות הרבה", אומר מארקו לוליץ, המזכיר בפועל של המפלגה הקומוניסטית היוגוסלבית. הלשון הרומאנית זוכה להכרה רשמית ביוגוסלביה, ורשתות השידור משדרות לעתים תוכניות ברומאנית. התרבות הרומאנית — מסעדות, מוזיקה וריקודים צועניים — נהנות לפופולאריות רבה.

לדברי מאליץ, 20 אלף הרומאנים ביוגוסלאביה זנחו את חיי הנוודות שלהם בעשור האחרון והתיישבו בישובי קבע. אך הם האחרונים שזוכים בתעסוקה ורובם חיים בצריפים, בשכונות מאולתרות, בלי מים וחשמל. המצב במדינות אחרות גרוע בהרבה. "לדעתנו, על האו"ם להתערב למעננו אצל הממשלות השונות. אנו מסרבים להתייאש נוכח האדישות שהפגין הארגון עד כה", אומר באליץ, "תקוותי היא, שהתבונה תגבר על הדעות הקדומות".

הקטן והזריז מבית מוטורולה

חברת מוטורולה חשפה בשבוע שעבר מעבד חדש המקדים לדברי ראשי החברה בדור שלם את המעבדים הקיימים כיום בשוק.

מדובר במעבד 88000־מיקרו־מעבד מרכזי, מוחו של המחשב. פריצת הדרך הטכנולוגית היא בשימוש בטכנולוגיות

מעבד המקדים בדור שלם את אלו הנמצאים בשוק

חדישות, המאפשר להגיע לביצועי מחשבים גדולים במחירי מיקרו־מחשבים. מחשבי דור העתיד, שיכילו את המעבד החדש, יפעלו במהירות גבוהה לאין שיעור ממה שהורגלנו לו עד כה. כמחשב אישי הפועל כיום במהירות של מיליון פעולות בשנייה, יפעל באמצעות המעבד החדש של מוטורולה במהירות שבין 14 עד 7 מיליון פעולות בשנייה. תחנות עבודה משוכללות כיום אינן עוברות את מחסום הארבעה מיליון פעולות בשנייה.

המעבד החדש מסוגל גם לעבוד בעיבוד מקבילי. מדובר ביכולת לבצע כמה פעולות חשבוניות באותה יחידת זמן. כתוצאה מאפשרות זו גדלה מהירות המחשב בעשרות אחוזים. מוטורולה אף פיתחה כרטיס אלקטרוני המשובץ במעבדים, כך ששאר יחידות המחשב רואות בהם מעבד אחד. באמצעות הכרטיס ניתן להגיע למהירות חישוב של כמיליון פעולות בשנייה.

הפן הישראלי בסיפור, הוא של יואב טלגם עובד מוטורולה (מוליכים למחצה) ישראל, טלגם נשלח להשתתף בצוות הפיתוח של מוטורולה באוסטין, טקסס. הוא שימש כארכיטקט ראשי של הפרוייקט, והיה אחראי לתכנון התפיסה שמאחורי המעבד. נשיא החברה בישראל כבר הודיע כי עשרות יצרני תומרה ותוכנה מובילים כבר הודיעו כי יעשו שימוש במעבד החדש, ובהם אף כמה יצרנים מישראל.

חברת ארקיע זכתה לאחרונה בפרס יוקרתי של איגוד מנהלי מערכות מידע בכירים, עבור פיתוח מערכת ניהול הזמנות וניהול הטיסות של החברה. פיתוח זה נחשב פריצת דרך, וחברות תעופה במערב גרמניה ובצרפת החליטו לאמץ את המערכת.
המערכת פותחה ופועלת על מחשב טאאוור של חברת נ.סי.אר.
מערך המחשוב הביא אף לניצות גבוהה יותר של צי מטוסי החברה.
בתמונה: פרופ' ישראל הורוביץ

משחקים בבלשים

חקירת עיסקאות כלכליות, פליליות, מקומיות ובינלאומיות, וחקירת עיסקאות מסחריות תתבצע בעתיד הקרוב בחברת "שירותי מחקר" מרמת־גן, בסיוע מחשב יבמ/2 מודל 80 — מסר יהודה גולן, מנכ"ל "שירותי מחקר".

יהודה גולן ציין, כי נוכח ריבוי נתוני החקירות והמידע מסביבן שהצטברו לאחרונה, החליטה "שירותי מחקר" להקים מאגר נתונים במחשב יבמ/2 מודל 80, שיכיל את כל פרטי החקירות ויאפשר שליפת הנתונים המבוקשים במגוון תחכים.

את התוכנה פיתחה חברת ארולייט.

ישראל במזרח הרחוק

חברת המחשבים הישראלית־אמריקנית CCI (סי.סי.איי) החלה לסייע טכנית בהונג־קונג ובמרינה נוספת במזרח הרחוק וכן להעביר סמינרים בנושא מערכת הפעלה "יוניקס".

לדברי ג'ק מארק, מנכ"ל CCI־ישראל, שחזר לאחרונה מהמזרח הרחוק, מבקשות החברות המקומיות סיוע ביעוץ טכני, פיתוח משותף של מערכי תוכנה בסיסיים למחשבי "יוניקס" ועריכת קורסים למערכות הפעלה "יוניקס", בדומה לאלה שמקיימת CCI באפריקה. כן מבקשות החברות המקומיות, כי אנשי הפיתוח של CCI־ישראל ישתתפו במתן ייעוץ ללקוחותיהן בכל הנוגע לייעול הפעלת מחשבים.

תוכנית הסמינרים במערכת הפעלה "יוניקס" מתחילה בקרוב בהונג־קונג. סמינרים אלה מיועדים לאנשי מחשבים ומנהלים בכירים שיגיעו להונג־קונג מקוריאה, מלזיה והונג־קונג. לדברי ג'ק מארק, תינתן בקורסים אלה תשומת־לב מיוחדת לבעיית השפות המקומיות והצגתן במחשב. ל־CCI ישראל יש נסיון בתחום זה, מאחר שלפני שנה פיתחה מערכת יפאנית מיוחדת, לפי הזמנת CCI מארצות־הברית.

לדברי ג'ק מארק, הפוטנציאל לפעילות מומחי מחשב ישראליים במזרח הרחוק הוא עצום. השוק פתוח לעשיית עסקים עם ישראל, ומעוניין לקנות את הידע שהצטבר בה. "במזרח הרחוק יש עשירית מן הידע הנמצא בארץ", אומר מארק, "והשוק גדול פי כמה מהשוק המקומי ומשווקי חוץ, שבהם פעילות כיום חברות מחשבים ישראליות".

"קונתהל" ממפה

חברת "קונתהל" החלה ליצג לאחרונה את חברת "סינרקום" מארה"ב, המפתחת מערכות תוכנה "בבדוות" למיפוי ומעקב אחרי מערכות תשתית, כך מסר מר אלבם שפירא מנהל בכיר ב"קונתהל".

מדובר במערכת מידע גיאוגרפית, המשלבת נתוני מיפוי יחד עם בסיס נתונים, והתוכנה בעלת יישומים גראפיים מגוונים מסוגלת לשלוף מידע מבסיס הנתונים על־פי תחכי שליפה נדרשים.

קהל היעד של תוכנה זו הם: עיריות ומועצות מקומיות, חברות תשתית כמו חב' חשמל או חברת תה"ל, מערכת הביטחון, מוסדות ממשלה כמו אגף המדידות מינהל מקרקעי ישראל או משרד השיכון.

מערכת המיפוי מסוגלת, לדוגמה, לחסוך לצרכן זמן רב בטיפול בתקלות צנרת ברחובות ולעירייה כסף רב באיתור התקלה ומחותה.

חברת "קונתהל" החלה לשאת ולתת עם גורמים אלה, שציינו על רכישת המערכת, אשר מסוגלת לתרום לייעול מערכת האחזקה של התשתית שבה החברות מטפלות בהן.

המערכת של סינרקום פועלת על מגוון מחשבי וואקס.

מסר חדש — ברסיטל

חברות המחשבים "רשף" ו"מבן", הקימו חברת מחשבים חדשה, ששמה "מסר חדש". תשומת בחברה החדשה היא על בסיס שווה והיא הוקמה כדי לשווק את התוכנה הפיננסית "מסר חדש", שאת זכויותיה רכשה לאחרונה רשף מחשבים מידי חברת רסיטל.

קובי מרלין, מנכ"ל מבן וחנן שהם, ממנהלי רשף מחשבים מוסרים, כי החברה החדשה, שבה יועסקו עובדי רסיטל לשעבר, תמשיך בפעילות הפיתוח, השיווק והתמיכה של "מסר חדש", כמוצר מוביל לניהול פיננסי, ניהול השיווק, ניהול מלאי וניהול הייצור במחשבים אישיים, כיום, מותקנת "מסר חדש" אצל כאלף לקוחות בישראל.

כמנהל זמני, מונה יוסי ישי, מבכירי "רסיטל". "מסר חדש" תנצל את פריסתן הארצית של רשף מחשבים ושל חברת מבן (17 סניפים).

חיילים משוחררים ודיגיטליים

חברת דיגיטל הבריזה בשבוע שעבר על סדרת מחשבים חדשה, שתאפשר לרכז עוצמת מחשוב גדולה באמצעות כמה יחידות עיבוד במחשב החדש. המחשב, וואקס 6200, עולה בעוצמתו פי 11 ממחשב וואקס 11/780 שפותח לפני עשר שנים.

הסדרה החדשה מבוססת על טכנולוגיה של רכיבים אלקטרוניים הצורכים פחות חשמל לעומת רכבים בטכנולוגיות מיושנות יותר. מחירו של המחשב יהיה 212,000 דולרים. מחשב ראשון מן הסדרה יגיע לארץ עוד השבוע.

מנכ"ל דיגיטל ישראל, גיל ויזר, אמר, כי המחשבים החדשים באים לענות על הצורך הגובר של חברות וארגונים להרחיב את תחומי המחשוב בשורה ארוכה של יישומים, כמו מינהל כוללני, ארכיונים, משרד ממוחשב ועוד.

חברת דיגיטל זכתה לאחרונה בחוזה של מאה מיליון דולר למחשוב מינהל החיילים המשוחררים של ארה"ב. המערכת המתוכננת אמורה לספק מידע מגוון על החיילים המשוחררים. המערכת יותקנו במאה וארבע מתקנים של מינהל החיילים המשוחררים ברחבי ארה"ב, ובשבע מאות והמישים מתקנים של צבא ארה"ב ברחבי העולם. את הפרוייקט אמורה חברת דיגיטל להשלים תוך עשר שנים.

אחסון מלכותי

מלכת אנגליה העניקה לאחרונה לחברת יבמ את פרס המלכה על הישגים טכנולוגיים. הפרס הוענק למעבדות יבמ באנגליה על פיתוח מערכת אחסון נתונים.

המערכת תוכננה בבריטניה ומיוצרת במפעל סמוך לעיר פורטסמות שבאנגליה.

עם הכרזתה בשנת 1986, הציגה מערכת יבמ 9335 את צפיפות האחסון הגבוהות ביותר בעולם.

אמר עם קבלת הפרס ג'ון הולמס, מנהל הפיתוח והייצור ביבמ־אנגליה: "אני מאושר שהמערכות שלנו קיבלו אותו. הם חשיגו זאת לאחר מאמצים רבים ושיתוף פעולה הדוק עם קבוצת הייצור במונטג. המוצר והתהליך תכנונו הציבו את אנגליה בחזית טכנולוגיות האחסון המגנטי בצפיפות גבוהה".

מפה ומשם

מה חדש

אדמס בראשל"צ

עופר ניר

את האופרה עדיין לא הקימו בעמולה והאורקסטרה של ראשון־לציון כבר אינה מנגנת; אבל עיר־היין — כך מקובל לקרוא לה בז'רגון של כתבי הכדורגל — תחגוג בקיץ הקרוב למרכז הופעות הרוק המיובאות. יחנך אותה בריאן אדמס, שיגיע ארצה לשלוש הופעות, בראשית חודש יוני.

הופעתו הראשונה תתקיים באמפיתיאטרון החדש של ראשון־לציון, בעל יכולת קיבול של למעלה מ־15 אלף צופים, ב־3 ביוני. זו תהיה הופעת הרוק הראשונה שתתקיים במקום, אם לא לוקחים בחשבון את חגיגות יום העצמאות, שבהן השתתפו, בין השאר, רמי וריטה קלינשטיין. למחרת, 4.6 יופיע אדמס באמפי קיסריה ויסיים את הסיבוב הישראלי שלו בבריכת השולטן, ב־5 ביוני.

זו אינה הפעם הראשונה, שאדמס מבקר בישראל. אבל, בפעם הקודמת, לא הגיע לכאן על רקע מקצועו. הוא נדד בעולם, חרש יבשות מסביב לגלובוס, מאירופה ועד אמריקה, עד ששב לקנדה, הביתה, כדי לפתוח בקריירה מוסיקלית מרשימה. אדמס, בן 29, הוא הרוקר הקנדי המפורסם ביותר והמצליח מכולם. את הקריירה שלו החל במועדונים קטנים, כרגיל. אחר־כך החל לכתוב שירים, עם המתופף ג'ים ואלנס, עבור זמרים ולהקות ידועות. את תקליטו הראשון הוציא בשנת 1980, אבל רק כעבור חמש שנים הפך לסופרסטאר בינלאומי בזכות להיטים כמו „לרוץ אליך", „גן עדן" והדואט עם טינה טרנר — „זו רק אהבה". אלבומו המצליח ביותר, עד כה, הוא „פויז", שיצא אף הוא בשנת 1985.

★ ★ ★

ספרינגסטין: בגדול, למרות הכל

לפני שבועות אחדים דיווחנו על מסע ההופעות המתוכנן לברוס ספרינגסטין, באירופה, שיתקיים, לפי רצונו המפורש, באולמות קטנים יותר מן האיצטדיונים שבהם ניגן בסיבוב הקודם, לפני שלוש שנים. אבל, רצון לחוד ומציאות ודרישת הקהל לחוד. ספרינגסטין „נכנע" ויופיע גם הפעם, באנגליה בכל אופן, באיצטדיונים ולא באולמות.

התאריכים: איצטדיון הכדורגל של קבוצת „אסטון וילה" בבירמינגהאם, ב־21 ביוני; איצטדיון וומבלי בלונדון, ב־25 ביוני; איצטדיון קבוצת הכדורגל שפילד יונייטד, ב־9 ביולי. מסע ההופעות באירופה יחל ב־11 ביוני, ברומא, ויסתיים בגרמניה, ב־17 ביולי. יתכן שספרינגסטין יוסיף עוד הופעה אחת לקהל הבריטי, בעיר קרדיף.

★ ★ ★

שינה שרה, שילה מתופפת

הסרט „מסימני התקופה" — תיעוד הופעה של פרינס בפאריז, במסגרת מסע־ההופעות האחרון שלו — עולה על מסכי הקולנוע באירופה. הקרנת הבכורה הבריטית תתקיים ב־8 ביולי, ב„דומיניון" שבלונדון — אולם תיאטרון ידוע, שיהפוך, למשך שבועיים בלבד, לאולם קולנוע לכל דבר.

„מסימני התקופה", סרט באורך תשעים דקות, מציג את פרינס עם להקתו, עשרה נגנים ושתי אורחות חשובות: הזמרת שינה איסטון, שמצטרפת אליו בשיר „יש לך מבט" וזמרת אחרת, שילה אי. (אסקובדו), בת־טיפוחיו של פרינס, שמופיעה הפעם כמתופפת.

המופעים שהתקיימו בשנה שעברה באנגליה, לרגל יום האיידס הבינלאומי, הצליחו לגייס כחצי־מיליון שטרלינג לפעילות צדקה ותרומות מחקר. השנה מקווים להשיג סכום גבוה עוד יותר ויתקיימו מופעים אחרים, למען הנושא החשוב הזה. בין המשתתפים: הולי ג'ונסון (יוצא להקת „פרנקי הולך להוליווד"), צמד ה„קומונארדס", הלהקות „הכל מלבד הנערה", „החונקים" ו„אצטק קאמרה" ...

ב־5 ביוני יתקיים באלברט־הול שבלונדון מופע הגאלה השנתי של „קרן הנסיך" — ארגון צדקה בראשותו של הנסיך צ'ארלס. במופע ישתתפו, בין היתר: ריק אסטלי, להקת „טסאוי", להקת „רטוב רטוב רטוב", אריק קלפטון, ג'ו קוקר, להקת הנשמה האמריקנית הוותיקה „ארבע הפסגות" ופיל קולינס, בראש הרשימה. קולינס ישתתף גם במופע המיוחד לציון יום הולדתו של נלסון מנדלה, באיצטדיון וומבלי, ב־11 ביוני. הוא יופיע בהרכב אחד עם מידג' יור. גם להקת „הבי. ג'יז" הודיעה על השתתפותה באירוע רב־כוכבי הזה.

פסטיבל ישראל

איכותי

אנסמבל מזרח־מערב, באודיטוריום רבקה קראון

יוסי ונונו

כל שנה מתחדש הוויכוח בעניין היקף הופעתם של אמנים ישראלים בפסטיבל ישראל, וכל שנה מגיע הוויכוח למבוי סתום. אין מה לעשות מסתבר, שהקהל מעדיף את האמנים שבאים מחו"ל. והישראלים הרי נשארים כאן גם אחרי הפסטיבל.

דוגמה לאמנים ישראלים שיישארו כאן, אבל כדאי לשמוע אותם וכמה שיותר מהר עדיף, הוא ההרכב אנסמבל מזרח־מערב. הרכב ישראלי על באמת, שעושה מוסיקה מכאן ועכשיו, ולא מנסה להישמע כמו הרכבים מחו"ל.

ההרכב בראשותו של המוסיקאי ישראל בורוכוב (קונטרבאס ודולצימר) עוסק בשילוב בין מסורות מוסיקליות מהמזרח ומערב. שילוב מוצלח. ללא קישוטיות מזרחית ושאר מיני ירקות שאפשר לשמוע היום בכמויות, אלא ניסיון אמיתי לבנות גשר, ובעצם, ליצור משהו חדש שהוא גם מערבי וגם מזרחי וגם ישראלי. טווח הסגנונות מוביל מהמוסיקה הקלאסית, דרך רוק, ג'אז, קאנטרי ועד מוסיקה מזרחית וערבית קלאסית. ההרכב זכה, אגב, בפרס הראשון בפסטיבל הג'אז שנערך באילת. הזמנת ההרכב להופיע בפסטיבל היא החלטה נכונה לפתוח בכל מה שקשור לייחודיות ואיכות. חברי ההרכב בנוסף לבורוכוב הם: ויקטור עידה־קאנון, עוד, כינור, יעקב מירון — חליל, סקסופון, קלרניט. אבי אגבבה — כלי הקשה ויובל מסנר — צ'לו. „אנסמבל מזרח ומערב" יופיעו באודיטוריום רבקה קראון ב־16־17/5. מומלץ.

מופע

ספרד שבלב

יוסי ונונו

המפגש השני (30/4) של מועדון חובבי הגיטרה במרכז ביכורי העתים הוקדש למוסיקה הספרדית. „ניחוח ספרדי", קראו לו. במרכז ביכורי העתים מתקנים טעויות מהר. קודם־כל, העבירו את המפגש מהמרתף לחדר מכווץ גדול יותר, הוסיפו כסאות שלא יישארו בחוץ כל מיני משוגעי־גיטרה שטרחו ובאו בשבת. מה שנשאר זה לדאוג לפודיום או לבמה קטנה לגיטריסטים המופיעים לטובת יושבי השורות האחרונות, והכל יבוא על מקומו בשלום.

המפגש עצמו נפתח עם מיכאל גלוזמן, חובב מוסיקת פריטה, שמשמיע במהלך כל מפגש הקלטות נדירות שקשורות לנושא המפגש. גלוזמן השמיע קטע של גרנדוס, השווה בין ביצועים של ג'ון ויליאמס וג'וליאן ברים, וכדמות דואט בין ג'ון ויליאמס לו'קליין דה־פרה. הפינה של גלוזמן חביבה, יופי להתחיל איתה, זה מכניס לאווירה הנכונה. מאחרי גלוזמן הופיע אאלוהיז רבולוס, נגן־אורח מספרד. הביוגרפיה של רבולוס מספרת על סיורים והופעות ברחבי העולם, הקלטות רבות, כולל יצירות שנכתבו במיוחד בשבילו, השתתף בעבר בפסטיבל ישראל בסך־הכל גיטריסט פעיל. האמת היא, שלא התלהבתי במיוחד מנגינתו של רבולוס. שמעתי גיטריסטים טובים יותר. הוא בסדר, לא יותר מזה. אני לא מתכוון רק לטכניקת הנגינה. רבולוס מרבה להחטיא, גם הפרשנויות שלו לקטעים ספרדיים מוכרים לא המריאו לשיאים חדשים, ואפילו לא לשיאים קיימים. הסך־הכל פושר.

רבולוס ניגן גם עם אחותו גלוריה שור (פסנתר). עוד הופיעו יהודה שרייר וצילה גרוסמאייר, ובאלדי אולייר. לאחר המפגש השני ברור שהמועדון פונה בעיקר למכורים אמיתיים לגיטרה, ומן ההיענות מתברר שיש מספיק כאלה.

כתב עת

מוסיקה מינוס

צריך הרבה אומץ וחוצפה, כדי לצאת בעיתון־מוסיקה חדש, ראשון מאז „וליום" זכרונו־לברכה. לאמנון שלמון, עורך „מוסיקה פלוס", יש הרבה משניהם. יותר חוצפה, מכל דבר אחר. צריך להיות נועז מאוד, בעל ביטחון עצמי רב, כדי לדרוש שלושה שקלים עבור כתב־העת הזה, שמזכיר בצורתו ובתוכנו עלון בית־ספר תיכון עם כוונות טובות.

„מוסיקה פלוס" הוא יומרה חסרת־כיסוי, כתובה רע, ערוכה נורא, ומבכנית עד להדהים. „חשבתי," כותב שלמון בדבר העורך שלו, „שהגיע הזמן שגם בארץ יופיע עיתון במוסיקה ובשפה העברית ולא רק עיתונים לועזיים" (השגיאות והיעדר הפיסוק, במקור).

שניידר אוסגור בשער. בפנים, כתבה קצרצרה עליה — לצד חומר, לא מלהיב ולא מחודש רבר, על פרנק זאפה, „אינקסס", גארי ניומן (למה, מה קרה?), ג'אז מקומי, תקליטים לבנים, סרטי־פופ, ביקורת תקליטים ועוד.

אין ב„מוסיקה פלוס" ולו דבר אחד שיצדיק הוצאה של 3 שקלים. חבל, באמת שרצינו לפרגן, אבל אין סיבה לגלות סימפטיה כלשהי כלפי התרגיל המובכני הזה בעיתונות. השקיעו בהוצאה־תחוז, אם בכלל. זה מה שיש, בינתיים.

ע.נ.

אורחת

באה לשיר, באה לדבר

שתי הופעות תיתן כאן ג'ואן באאז. הראשונה, בקיסריה, ב־14 במאי והשנייה — למחרת, בהיכל התרבות בתל־אביב. היא נוחתת בנמל התעופה בן־גוריון ב־11 במאי, מה שמרמז שאת הזמן הפנוי תנצל למפגשים עם פעילי־שלום, יהודים וערבים. „בכוונתי ללמוד הרבה ולהקשיב, תוך כדי ביקורי בישראל," פירסמה הצהרה, טרם בואה ארצה. „אני מביעה את תמיכתי באנשים, בישראל ובשטחים, הנאבקים למצוא דרך לפתרון הבעיה, ללא אלימות."

ללא אלימות, אבל תוך כדי פעילות אקטיבית, נמרצת וראוותנית מאוד, למען השלום והאחווה ופירוק הנשק הגרעיני וזכויות המיעוטים באשר הם — זו הדרך שלה, מאז שנות ה־60 ועד היום. לעתים, נקראת הביוגרפיה שלה כמו תיק פלילי. הפגינה, נעצרה, שוחררה, נאסרה, שוחררה. פה ושם מתעוררת תחושה לא נעימה מצד הקורא. כל־כך הרבה דברים עשתה למען הכלל ותראו כמה שהיא גאה להצהיר על כך. ריח לא טוב, יתצ'ני במידה רבה, עולה מכך. פה ושם, עולה המחשבה שהפעילות ההומנית־פוליטית־חברתית שלה, ברוכה ככל שתהיה, משמשת אותה היטב גם לקידום מכירות התקליטים והקונצרטים שלה.

באאז, בת 47, ילידת ניו־יורק, נסחפה אל חזון אי־האלימות וצדק־לכל, הודות ליהודי יקר אחד, אירה סנדפרל, שהאמין בכל ליבו בתורת גנדי והציג אותה בפני תלמידת התיכון הנוחה להתרשם. עם סנדפרל, אגב, ביקרה בישראל, לפני כעשר שנים. את הקריירה המוסיקלית שלה החלה בסוף שנות ה־50. לאחר הופעות במועדוני־פולק קטנים, בפני קהל לא רב, הוזמנה בשנת 1959 לפסטיבל ניופורט המפורסם. הקלישאה „כוכב נולד" נכונה למקרה הזה. תוך זמן קצר הוחתמה על חוזה הקלטות והוציאה את תקליטה הראשון, בשנת 1960.

לבאאז שמורה זכות־ראשונים על טיפוח הקריירה של בוב דילן, היא שרה איתו, שרה משיריו וגם ניהלה איתו רומן סוער. מאוחר יותר, כשהיה נדמה לה כי דילן מוותר על האוריינטציה החברתית ופונה לרוק הסתמי, לא היססה להעמיד אותו על ומשמרת הבגידה... באאז זכתה לכמה להיטים במצעד. הידוע בהם היה „הלילה בו נוצחה מדינת הדרום", בשנת 1971. שיר ידוע נוסף היה „להיכם" על סאקו ו־ונזטי, האנרכיסטים השקטים, מהגרים מאיטליה, שהוצאו להורג בארצות־הברית.

היא הופיעה והקליטה במקומות הכי פחות מקובלים: למרגלות האנדרטה של ג'ורג' וושינגטון, במקלטים בהאנוי המופצצת, במועדוני־מחתרת בברית המועצות. היא נקטה צעדים הפגנתיים רבים. סירבה, יותר מפעם אחת, לשלם את מלוא הסכום שדרש ממנה מס־ההכנסה, בטענה שאינה מוכנה להשתתף במימון תקציב הביטחון של הממשל האמריקני. ייתכן שגם נישואיה לסרבן־הגיוס דייוויד האריס, היו צעד הפגנתי. הנישואים הללו נסתיימו תוך שנים מעטות. יש לה בן, גבריאל, בן 19 כיום. כשהופיעה בפסטיבל וודסטוק, היתה בהריון.

היא הקימה שני ארגונים לטיפוח אי־האלימות וזכויות־האדם. היא מסתובבת בעולם, שרה ומדברת ומטיפה. לפעמים היא נשמעת פאתטית. איך אפשר להטיף לאי־אלימות, כשהטלוויזיה מקרינה תצלומים של קרבנות גז־החרדל במלחמת עיראק־איראן? מי שומע, בשעה שטרוריסטים רוצחים בדם קר אחד מחטופי מטוס נוסעים? כשמחסלים, במכות ובירויות, חיילים אנגלים באירלנד? בכל זאת, היא ממשיכה להטיף לחזון אוטרית חיים. אולי היא נאיבית, אולי זה מכוח התמדה. אבל היא ממשיכה כשלה. בין לבין — היא מקליטה ומופיעה. עד היום, הוציאה למעלה מחמישים אלבומים, האחרון שבהם, עם שירים של פיטר גבריאל, מארק קנופלר, „יו 2" ו„פינק פלויד". היא זכתה בשמונה תקליטי־זהב. באותות־הצטיינות למיניהם על פעילותה הזמר־מוסיקלית, בתארי דוקטור־כבוד אחדים. כשהיא מדברת, מאזינים לה. לא תמיד מקבלים מה שהיא אומרת, לא תמיד מאמינים, לא תמיד מתרשמים. אחר־כך היא שרה וכולם, מתנגדים ומעריצים, בולעים את הקול הזך שלה. לא יקום איש שיחלוק על כישרונה וכשרונה כזמרת.

ע.נ.

בעריכת צביה בן־שלום

עזרה הדדית

בין הורים לחולי נפש

הורים לבנים חולי נפש הם אנשים חיים במשבר כרוני שהמחלה מביאה על כל המשפחה. הקושי עם סוג מחלה כזה, בנוסף לקשיים האחרים, הוא הסטיגמה החברתית המקשה על המגעים של המשפחה עם הסביבה וגורמת להרגשת זניחות ובדידות.

זה אינו חייב להיות כך, טוען ד"ר בנימין גדרון, ראש המחלקה לעבודה סוציאלית באוניברסיטת באר־שבע, שפרסם עתה מחקר ראשון מסוגו בארץ על „הלחצים, ההתמודדות ודפוסי עזרה עצמית של הורים לחולי נפש במסגרת „אנוש".

עד לא מכבר היה נהוג להאשים את ההורים במחלת הילד. ההתארגנות לעזרה עצמית של הורים באה בראש וראשונה כדי לסתור תיאוריה זו ולהראות שמדובר במחלה ככל המחלות ואין קשר בין הופעתה לבין המשפחה. כאשר ההורה משתחרר מתחושת האשמה, הוא מתחיל להיות מסוגל להשתתף בטיפול וגם לסייע להורים אחרים.

„פגישה ביני לבין חניתה רורני, מייסדת „אנוש" ונשיאתה", מספר ד"ר גדרון, „הניבה דיון בנושא עזרה עצמית והפגישה אותו עם קבוצת הורים של חולי נפש באשדוד, איתם עבדתי במשך שנתיים, ראיתי בעיני את מציאות חיים של החולים ובני משפחותיהם ונוצרה מערכת יחסים באיכות שלא היתה מוכרת לי בשום מסגרת מקצועית או פרטית אחרת".

המחקר שלו נערך בחמישה סניפים של „אנוש" בהם קיימת פעילות של הורים וקבוצות לעזרה עצמית והוא השוואה בין הורים משתתפים ללא משתתפים בקבוצות לעזרה עצמית.

בתל־אביב פועלת קבוצה כזו של ארבעה וחצי זוגות (אחד ההורים הוא בודד) במשך ארבע שנים ללא מנחה. הם נפגשים אחת לשבועיים למשך כשלוש שעות בקנאות ממש, מרגיש ד"ר גדרון, ומדברים על מה שמציק להם. כך הם מצליחים לצאת מן הקליפה שלהם ויש לכך השפעה תרפויטית.

בקבוצה כזו המוקד הוא הפרט המקבל תמיכה רגשית, ייעוץ ומידע.

קיים סוג שני של התארגנויות ששם לו למטרה גם לפעול כלפי חוץ — לסנגר, לפתח שירותים, לגייס כספים ולהשפיע על מדיניות.

החוקר מרגיש, שמערכות השירותים בישראל המטפלות בחולים אינן מטפלות בבני המשפחה. אוכלוסיה זו לא נתפסת על־ידי מערכת השירותים כנזקקת לעזרה, אף לא כמי שמסוגלת לסייע בתהליכי השיקום של החולה.

אוכלוסיית ההורים סובלת מלחצים ובראשם הדאגה לעתיד הבן/בת ולא היתה משפחה מרואיינת שלא התייחסה לכך. תשובה אופיינית: „עתיד שחור; לאחר שנמות יאשפזו אותו; אף אחד לא יהיה מוכן לסבול אותו". קיים חשש לקשיים במשפחה אם יקרה משהו לאחד ההורים. הורים מודאגים ממצב הבריאות של עצמם, מודאגים מהשפעת המצב על ילדיהם האחרים, אינם יודעים למי לפנות לעזרה, מתקשים בתפקוד במשק הבית, מתלוננים על חוסר זמן ואנרגיה למשפחה, על חוסר מידע ספציפי על המצב של הבן החולה ועל המחלה באופן כללי, חוששים שאינו מקבל טיפול מתאים, סובלים מקשיים כספיים, היעדר קשרים עם אנשי מקצוע, או עם מוסדות ציבור, קרובי משפחה, ידידים ושכנים, וכן סובלים רגשי אשמה. תגובות אופייניות: „לא רואה עתיד; מעדיפה שימות מאשר שיהיה כך" „אולי יקימו הוסטל וקרן כספית שתדאג לו לאחר מותנו"; „חי בשביל הבן ואוגר כוחות כדי לטפל בו"; „אין צפיות, אין כלום"; „מנסה בלי חיים חברתיים"; „רוצים לפטר אותי מהעבודה בגלל ההעדרויות".

ההשתתפות בקבוצות לעזרה עצמית נותנת תמיכה נפשית ורגשית ועידוד וכן ייעוץ פרקטי, מרגיש גדרון. למשל הורים שחששו בעבר לומר „לא" לחולה למדו שאפשר לעשות זאת. הורים מתחילים להתעקש עם החולה על הופעתו החיצונית: רחצה, גילוח וכו'. יחד עם זאת חשוב שהורים לומדים בקבוצה, שהם יכולים גם לתת לאחרים ולא רק לקבל, דבר המסייע לביטחון העצמי שלהם. אשה משכילה סיפרה בקבוצה שהיא אינה מערבת את בעלה בבעיות משום שהיא חסה עליו. חברה אחרת בקבוצה, בעלת השכלה נמוכה, שכנעה אותה שדרושה שותפות: „הבעיה אינה רק שלך". המשתתפים בקבוצות לעזרה עצמית לומדים לחפש מגוון של מקורות עזרה. הלא־משתתפים סגורים בעצמם, פטליסטיים יותר ומאופיינים יותר בדתיות והשכלה נמוכה. המשתתפים הם באמצע בעלי השכלה בינונית וגבוהה.

המשתתפים ציינו שהקבוצות הביאו לשיפור בהרגשה לגבי היכולת לעשות משהו ולנכונות לשינוי מצב. כשאתה מתחזק סביב נושא זה אתה גם מתחזק לגבי נושאים אחרים, אומר ד"ר גדרון. הקבוצה אינה פיתרון, אבל מקלה על ההתמודדות וכך גם בעקיפין, מסוגל ההורה לטפל טוב יותר בחולה.

כ־60 אחוז מן ההורים אינם משלימים עם מצבם כהורים לילד חולה הנפש. הורים רבים מבקשים להסיר את הסטיגמה, להסביר לילדים שזו מחלה ככל המחלות. כשלושה רבעים מן ההורים מחפשים עזרה מקצועית רק כמחצית משוחחים עם בן הזוג על הרגשות וכמחצית מרבים לבכות. כ־40 אחוז מרגישים שהחיים צריכים להימשך ומקבלים את הדברים כמו שהם. כשליש סומך על אלוהים, כרבע קוראים ספרים על הנושא וכרבע שומרים הכל בלב ואחוז שיעור מוכן לדבר עם אחרים על הנושא. רק כ־6 אחוזים נמנעים ממחשבה על בעיה.

הגורם למחלות נפש אינו ידוע ואין שיטה למנעה, מרגיש ד"ר גדרון, אין גם תרופות, אבל יש טיפול היכול לשפר בצורה משמעותית את תפקוד החולה, להפחית את עוצמת הסימפטומים אצל רוב החולים ולייצב את התנהגותם ואז אפשר לשקם חולה במסגרות שיקום שונות וללמדו מיומנויות. תהליך התפתחות מחלת הנפש כולל תקופות אקוטיות, ותקופות רגיעה. בתקופה האקוטית החולה מאושפז, אולם כשהוא חוזר מאשפוז ואינו נמצא במסגרת שיקומית הוא מבלה את רוב שעות היום באפס מעשה, תוך הטרדת המטפלים אותו, והחיים בצרה מתמדת מתי שוב „יקבל קריזה".

ד"ר גדרון מציע שתחנות בריאות הנפש או מוסדות לחולי נפש ייזמו הקמת קבוצות לעזרה עצמית ו„אנוש" יכול להיות גשר. בעקבות הפגישות בקבוצות לעזרה עצמית נוצרים גם קשרים בלתי פורמליים בין החברים. טלפונים, ביקורים, בעיקר בשעת משברים, ושיתוף בשעות שמחה ועצב. וכמובן יש לעשות יותר להקמת מסגרות שיקומיות לחולים.

השתתפו במחקר גם ד"ר הרייט הייסקין ויהודית דגני־ימל.

מרים גורן

חד־פעמית, כפיצוי על התיקרות הלחם נקבל מהאוצר גזר

ג'יפים במדבר

מטה חגיגות „אל הנגב" מצרף כל פעם אטרקציה חדשה לתוכנית האירועים של 40 שנות המדינה. אחד מהם הוא מסע ניווט של ג'יפים במדבר, „ראלי אל הנגב", שיערך ביולי — מסר יו"ר המטה, בנימין יסעור. ב„ראלי אל הנגב" ישתתפו עשרות ג'יפים וצוותי מירוץ שייצאו מירושלים ויקבלו לידיהם כתבי חידה המתמקדים בפרשיות היסטוריות הקשורות בנגב. הג'יפים ימשיכו במסע על פני מרחבי הנגב ויתמודדו בביצוע משימות ניווט מורכבות במסלולי אתרים מיוחדים לאורך מספר צירי תנועה מקבילים. בימים אלה נבדקת האפשרות שכתבי החידה ישודרו באמצעות גלי צה"ל. כל ג'יפ יאוייש על־ידי נהג, נווט, מכונאי, חובש ומומחה לידיעת הארץ ותולדות הנגב והצוות יידרש להפגין מיומנות, כושר ניווט, תימרון ונהיגה בצד ידע ועניין גיאוגרפיה והיסטוריה.

חיילים במושבה

יחידת התותחנים המאומצת על־ידי עיריית כפר־סבא והוועד למען החייל במקום זה 25 שנה, זוכה מפעם לפעם לאירוח נאה של טקס סיום קורס קצינים, מפקדי כיתות או ציון תאריך כלשהו.

טקסים אלה מעניקים הווי חגיגי לעיר המארחת ותחושת חמימות לחיילי היחידה „הפולשים" מבעוד מועד ליעדי האירוח כדי להכינם ולקשטם.

הפעם, לציון 85 שנה לכפר־סבא ו־40 למדינה היתה התכונה גדולה מתמיד. היחידה המאומצת, אשר הקימה מאהל צבאי בשטח החגיגה, השתלבה באירועים בתערוכת נשק והווי צה"לי שסיקרן במיוחד את הנוער והילדים.

להצלחת החג ואירוח החיילים, אשר שהו בכפר־סבא 10 ימים, תרמו העירייה והגברות מהוועד למען החייל, אשר אפו עוגות ודאגו לארוחות ולבילוי חברתי שהנעים את שהותם בעיר החוגגת.

בתצלומו: מגוון אירוח התותחנים המאומצים.

צילמה וכתבה: חנה נדל

חופשות משפחתיות לנכים

ג'ון בל מ„גילמור שרותי תיירות" מפעיל חופשות למשפחות הכוללות נכה. תכנון החופשה נעשה עד כמה שאפשר בתכנון חופשה רגילה. לכל משפחה ניתן לפני כן שאלון לפיו ניתן ללמוד על המגבלות המיוחדות (ועל פיהן לתכנן החופשה. המחירים משתנים לפי הדרישות המיוחדות אך יש לציין, כי יש בתרמילון המתאימים לכל כיס. טיול בן 14 יום למשפחה בת 4 נפשות יעלה לפי הערכה כ־2,000 לי"ש, לא כולל מלונות וארוחות.

John Bell, Gillmour Travel Services, Gillmour House, Blennerhasset, Carlisle CA5 3RE, Tel. (0965) 21553

פיצה מתפודים

קולפים כ־750 גרם תפוחי־אדמה ומרסקים בפומפיה גסה, או בדסקית לריסוק של מעבד־מזון. מוסיפים 2 כפות קמח, 2 ביצים, 60 גרם גבינה צהובה יבשה, מרוסקת. מתבלים במלח, פילפל ומעט אגוז מוסקט. מערבבים היטב. משמנים תבנית עגולה וגדולה (קוטר: כ־30 סמ') וממלאים בעיסת תפודים, מושכים את השוליים כלפי מעלה ומכניסים לתנור שחומם מראש לחום גבוה (200 מעלות צלסיוס) אופים כחצי־שעה. בינתיים מכינים את הציפוי: חותכים פילפל (אדום או ירוק) לרצועות דקות; חולטים וקולפים 2־3 עגבניות, מוצקות ופורסים לפרוסות; פורסים לפרוסות כ־200 גרם נקניק (מכל סוג שהוא). שולים את הפיצה מהתנור ומכסים במהירות בפרוסות נקניק, עליהן — עגבניות ולמעלה — רצועות פילפל. מתבלים במלח, פילפל וארגנו וזורים גבינה צהובה מרוסקת. מחזירים לתנור ל־20 דקות. פורסים כמו טורט־מחמרכז למשולשים. מגישים עם חסה.

השנקרים המופלאים

בתמונה: יעקב ברק מנכ"ל רבלון בין הדגמים הזוכים בהשפעת המדבר (מימין) ואורות הכרך.
צלם: אבנר צרפתי

שלוש סטודנטיות ממכללת שנקר זכו ב„פרס רבלון" לעיצוב בגד ישראלי מקורי. התחרות נערכה אומנם בסימן ה־40 למדינת ישראל, אך הכוונה לא היתה לבגד פולקלוריסטי, אלא למשהו עכשווי, לביש ומקורי. הזוכות: פזית לרר תלמידה שנה ראשונה, שעיצבה מעיל ושמלה כהשראת המדבר; אורנה ללו (שנה שניה) עיצבה כהשראת הים שלושה דגמים בצבע לבדקליפת ביצה מקושטים בגדילים ארוכים, וכהשראת העיר עיצבה דנה פלג־טור (שנה ג') שמלת מיני, מקטרפה שחורה, חצאית בדגם הבופון ובה שזורים ורדים אדומים ורדים — שם „אורות הכרך".

קשה מאוד היה לקבוע מי הזוכים ל„פרס רבלון", כי רוב העיצובים היו יוצאי דופן, מלאים הומור, לבישים בחלקם הגדול ובעלי איכות גבוהה.

דלה השפה להעביר במילים את האומץ, הדמיון והידע שהתלמידים והמורים השקיעו בתצוגה הזאת. „פרס רבלון" — הוענק זו הפעם השניה וכבר היה למסורת והתחרות מעוררת עניין אצל היצרנים ובמכון היצוא.

חיה יוסף

350 מציגים

היריד הראשון היה בשנת 1934 בשטח ליד הנמל בתל־אביב. הסמל היה הגמל המעופף. בשבוע שעבר נפתח היריד של שנת 1988. עבור כבר 54 שנה, והרבה מאוד מים זרמו אפילו בירקון והטכנולוגיה התקדמה. כבר לא מציגים מחזיקי קרח ולא פרימוסים ופירי טלא להכנת עוגות ומשפירות תפוחי אדמה.

350 מציגים מכל ענפי המשק והמסחר משתתפים השנה ביריד אדם ומעונו, שב„מרכז הירידים" (גני התערוכה) בתל־אביב. היריד ינעל ב־22 במאי, הוא פתוח לקהל, בימי חול בין השעות 23.00 - 17.00 ובמוצאי שבת — מצאת השבת ועד חצות. בימי שישי סגור. מחיר כרטיסי כניסה 10 ש"ח למבוגר ו־7 ש"ח לחיילים, ילדים ותושבי תל־אביב (בעלי תעודת תושב).

מנכ"ל מרכז הירידים, יצחק ברנר מסר על עבודות הפיתוח בשטח, ב־2 מיליון ש"ח על הגשר המקשר את מגרשי החנייה עם מרכז הירידים, ולכן אין עוד צורך לחצות את הכביש הסואן. נסללו שבילים ודרכי גישה נוחים לכל הביתנים והדוכנים. הביתנים הוקמו בצורת מעגל ואורחי היריד יכולים בנחת מירבית לעבור מביתן לביתן מבלי לאבד זמן וכוחות בחיפוש וכן מפה מדוייקת וברורה תעזור להם להימצא בשטח.

אפשר לפגוש פנים מוכרות מן הירידים בעבר ויש פנים חדשות, אשר מציגים את מוצריהם לראשונה: סטנטים אורטופדיים, מלכודות מתוחכמות למזיקים בבית, קוטל יתושים עם זמזום המחקה את קול הנקבה. מיכשור רפואי לבדיקה עצמית בבית, מערכת התנעה לרכב לשעת חירום (המצאה ישראלית) כספות ממוחשבות ועוד ועוד.

במרכז היריד נמצא „בית לגו", מעין ארמון לצעצועים, איסוף יצירות מאבני לגו כמו למשל מגדל דוד שבירושלים, אשר נבנה על־ידי אומן ערבי־לבנוני שחי בדנמרק. הוא השתמש ב־32.000 אבני לגו אך זה כלום, כי לבניית ארמון אוריינטלי השתמשו בחצי מיליון אבני לגו, וכל זה הובא הישר מדנמרק למרכז הירידים בישראל. ביתן קטן אך צבעוני נמצא באחת הפינות וכדאי להיכנס בו — זה הביתן המצרי. שם אפשר להשיג בזיל הזול מתנות יפות, כגון מקל סבא מעץ מגולף יפה בשישה ש"ח בלבד, מטפחות ראש ב־5 ש"ח וכל מיני מתנות מנחושת, ריקמות ופפירוסים.

ביתן של רהיטי רים מציג משהו חדש: רהיטי ילדים. בהם הפרופיל (פינות שוליים) מעוגל ומוגן בחומר דומה לגומי, רך וצבעוני. חברת „אוויה" הציגה מצעי ילדים מבד צבעוני־מקסים... הוורוד בחושך. אבנר, מנכ"ל החברה אמר, שאין רעל בבד. מזון, ריהוט, מכשירים חשמליים, מוצרי בית וגינון ועוד ועוד בלי סוף ובנוסף, לונה פארק שמחיר הכניסה אליו נכלל בכרטיס הכניסה ליריד, וכן — מזנונים, במות בידור, תיאטרון רחוב, בקיצור: בידור לכל המשפחה. 3 שעות.

חיה יוסף

מה אכלה המפלצת?

שילוב של ספר ומשחק לבני שנה וחצי. ספר — כי זה עשוי מנייר (נוקשה) ומודפס; משחק — כי משחקים בו. כשהמפלצת סגורה היא נראית כמו ספר, אבל יש לה זנב ולוע וכשמנערים אותה היא נפתחת לאקורדיון כפול ובו המון עיניים, שדרכן ניתן לראות בדיוק מה היא אכלה. דרך כל „עין" רואים 2־3 פריטים וכדי שלא יהיו אי־הבנות גם כתוב עליו אשכב ההצצה מה בדיוק בפנים, שההורים יקראו וימצאו את המבוקש. המפלצת היא די חינוכית, היא בלעה כ־40 פריטים, והם מסודרים בה לפי הנושאים: כלי בית, חיות, פירות, ספורט, דברי מתיקה, לבוש וכו' — הילד לומד להכיר דברים שהם אולי חדשים בשבילו. יופי של משחק, אם כי הכל שיש בו גורש כוחו של פריטים. אילו וללה המפלצת קצת פחות היה יותר נוח לשחק בה.

בריאות מינית לכל

הכנס הארצי השביעי של האגודה הישראלית לתכנון המשפחה, שייערך ב־25 במאי בכפר המכביה, יוקדש ל„בריאות מינית לכל", במלאת 40 שנה למדינה ולקראת שנת ה־2000. בין הנושאים שיוטפלו: המשפט ובריאות מינית; איידס — איום או קידום לבריאות המינית; חינוך לחיי משפחה וחינוך מיני; מיניות ותפקוד מיני; תחלואים; שירותים בקהילה ועוד. הכנס מיועד לחברי האגודה אך פתוח גם לאנשי מקצוע המתעניינים בנושאים אלה. דמי השתתפות: לחבר 35 ש"ח, ללא חבר — 50 ש"ח. זה בהרשמה מוקדמת (טל. 5101511/2, ת"א) או מי שירשם במקום, ביום הכנס, ישלם 55 ש"ח. ארוחת צהריים עולה 15 ש"ח.

תערוכות

אל נשלה את עצמנו שחקין יעבור לנו בתערוכת ה־40 ואדם ומעונו. יש עוד. בין ה־20 ל־23 ביוני צפוי לנו „שבוע הנעל" לראשונה בישראל, אומר המארגן, חברת „במות העיר". התערוכה תיערך בבית הטקסטיל בתל־אביב, תשתרע על קומה שלמה (1000 מ"ר) ויוצגו בה דגמים חדשים (לעונות הבאות) של נעליים, סנדלים, מגפיים וכל מה שקשור לתעשייתם כמו סוליות, בטנות, עקבים ושירותים. כמעט במקביל, בין ה־13 ל־30 ביוני, תיערך באותו מקום, אחרת, יש להניח, אבל עם אותו מארגן, תערוכת הרוקחות. זה לא חדש, כבר היו שתיים כאלה, בחסות איגוד הרוקחים. יוצגו שם מוצרים וחידושים בתחום פרמצבטיקה, פארא־פרמצבטיקה מוצרים רגשלים, ספרות מקצועית, ציוד, אוכל לתינוקות, מוצרי הגישה, קוסמטיקה, ויטמינים, ממתקים רפואיים וצרות אחרות, שלא נדע.

עשיתי הטעייה כאילו

יצחק ויסהוף

„חיים מלך הפועל", „אתה מספר אחד, הגדול מכולם", „עשית אותנו מאושרים". אלו רק חלק קטן ממילות השירה האדירה של אוהדי הפועל תל־אביב בסיום המשחק לאלילם חיים זלוטיקמן שהיה במיטבו, קלע 30 נקודות בתוך וסל נצחון על מכבי ת"א.

זלוטיקמן כהרגלו שיווק אותה צנוע: „אני אחד השחקנים בהפועל ת"א שיכול לגמור משחק. כאשר נותרו 4 שניות עשיתי הטעייה כאילו אני יוצא החוצה, קיבלתי את הכדור ופרצתי לסל. אני שמח שנתנו לי קרדיט. אני שחקן שסומכים עליו ולכן יש לי בטחון לזרוק. אני אוהב את שניות המתח בסיום. אני לא בורח מהכדור, אני רוצה אותו ויודע מה לעשות איתו. כיום מכבי עברו בדיוק את אותה תויה שאנו עברנו ביום חמישי שעבר. אני שמח שמכבי ת"א לא ניצחה אותנו באוסישקין ולנו יש הזדמנות לנצח אותם ביד־אליהו. העונה ניצחנו אותם 3 פעמים ואני מאמין כי יכולה להיות פעם רביעית. אם הביא מכבים נסיים את העונה כ„ראוי" סיים זלוטיקמן ונחטף ע"י אוהדי הקבוצה העולזים.

מכבי ת"א נעלמה מיד עם שריקת הסיום בחדר ההלבשה. שחקניה המתוסכלים הטיחו אגרופים בקירות חדר ההלבשה וסירבו לצאת בהצהרות. ללא מקלחות הם עלו לאוטובוס שציפה להם מחוץ לאולם. מאמן הקבוצה רלף קליין זכה ל„ברכות" מצד אוהדי הפועל שלא זכחו לי את „הפועל מסריח" שאמר ביום חמישי. קליין ספג קיטונות של בוז ובמשחק עצמו ישב שקט על הספסל ומיעט לתת הוראות.

זלוטיקמן ניצח על דרבי מעולם אחר

באחד ממשחקי הדרבי היותר מרתקים קלע חיים זלוטיקמן סל נצחון בשניה האחרונה של הארכה וקבע הפועל ת"א 96 – מכבי ת"א 95 ● לפני הארכה החטיא מיקי ברקוביץ הזדמנות לנצח ● מחרתיים משחק שלישי שיקבע את אלוף המדינה לשנת 1988

הפועל תל־אביב – מכבי תל־אביב 95:96 (84:84, 43:51)

יצחק ויסהוף

ארבע עשרות שניות לסיום הארכה במשחק דרבי הגומלין העלה מיקי ברקוביץ את מכבי תל־אביב ליתרון 94:95. כשנדמה היה כי מכבי ת"א זוכה במשחק ובאליפות כולה, התרומם חיים זלוטיקמן, כוכב הפועל ת"א, והחטיא. למזלו פגע הכדור ביד מכבית ויצא לחוץ כשנותרו 4 שניות לסיום. ג'ונתן דלול הוציא כדור לזלוטיקמן שפרץ מתחת לסל כשלושה משחקני מכבי מנסים לחסום אותו. זלוטיקמן זרק את הכדור לסל כשהוא מאבד את שיווי משקלו ועם השריקה חדר הכדור לטבעת ונתן אות לשמחת נצחון אדירה של אנשי הפועל ת"א עם נצחון מתוק — 95:96, נצחון שקבע כי שתי הקבוצות יפגשו שוב מחרתיים ביד־אליהו. משחק כה מותח, כה מעניין, מלהיב ובעל מבצעים מרשימים מזמן לא נראה במגרשי הכדורסל שלנו.

שתי הקבוצות הוכיחו שוב כי כוחן שווה. אמנם בדקות רבות של המשחק צברה כל קבוצה יתרון ממשי אך תוך שניות נמחקו ההפרשים. מיקי ברקוביץ יכול היה למנוע את הארכה אילו הכדור שזרק עם שריקת הסיום למועד החוקי היה מוצא את הטבעת. אולם מיקי נשא עיניו לסל וראה כיצד הכדור מסתובב על החישוק ויוצא לחוץ.

שתי הקבוצות החלו את הארכה עם שוויון — 84:84 ושני גיבורי דקות התוספת היו קן בארלו ממכבי ת"א וחיים זלוטיקמן, הכל יכול של הפועל ת"א. זלוטיקמן קלע בהארכה 10 נקודות (מרסר הוסיף עוד 2) ואילו בארלו קלע 7 נקודות (מאגי וברקוביץ הוסיפו כל אחד 2 נקודות). זלוטיקמן היה זה שלקח אחריות בדקות המכריעות. הוא לא פחד להתרומם לסל, לקלוע ולהשיג בסופו של משחק את הנצחון.

גם בדקה ה־32 כאשר מכבי ת"א הוליכה ביתרון 59:63 הצליח זלוטיקמן בשני סלי 3 נקודות להעלות את הפועל ת"א ליתרון 65:67. מרסר התעורר אף הוא במחצית השניה ויחד עם זלוטיקמן מחק את יתרון מכבי ת"א. טאונס קלע סל של 3 נקודות בדקה ה־38 והעלה את הפועל ת"א ליתרון 79:84. בארלו צימק — 81:84 ודורון ג'מצ'י השווה ל־84:84. 14 שניות לסיום ביצע עמוס פרישמן את העבירה החמישית שלו על ברקוביץ, רלף קליין העדיף להוציא כדור מהצד ומיקי החטיא עם השריקה את הנצחון.

זלוטיקמן ובארלו כוכבי הארכה

דקות הארכה היו אף הן מלהיבות. מאגי לאחר סלים של בארלו וזלוטיקמן קבע יתרון 90:91. זלוטיקמן השיב — 91:92 להפועל, מרסר ניצל החטאה של טאונס וקבע 91:94, 55 שניות לסיום. מרסר יצא בעוון חמש עבירות ובארלו קלע 94:93 מקו העונשין. 35 שניות ביצע דניאל עבירה על דלול וכעבור שמונה שניות ביצע דניאל את העבירה החמישית על זלוטיקמן. דלול ביצע עבירה על מיקי שדייק בשתי קליעות — 94:95 ואז באו שניות הסיום המרתקות והמלהיבות.

פתיחות המשחק היתה שייכת כולה להפועל ת"א. במשך כל דקות המחצית הראשונה הוליכו זלוטיקמן וחבריו כאשר יתרון השיא נקבע בדקה ה־18 — 37:51. למחצית ירדה הפועל ת"א עם פער של 8 נקודות בלבד — 43:51.

במשך חמש דקות וחצי לא קלעו האדומים סל. רק בדקה ה־23 וחצי קלע מרסר שתי נקודות עונשין, ואת לאחר שמכבי כבר הישוותה ל־51:51.

עד לדקה ה־32 התנהל משחק הפכפך. הפועל הוליכה בדקה זו 65:67 לאחר שמכבי כבר היתה ביתרון 59:63 (30). בדקה ה־35 היה יתרון הפועל כבן 6 נקודות 71:77, 75:81, 79:84 (39) ואז באו הדקות שכפו ההארכה.

במשך דקות רבות במחצית השניה נראה היה כי שחקני הפועל ת"א לא עומדים בעומס. אך תמיד כשנדמה היה כי מכבי תיצור יתרון משמעותי שאבו מרסר, זלוטיקמן וטאונס כוחות נסתרים ועמדו במשימה לא לאפשר למכבי ת"א לזכות באליפות ולגזור את רשתות הסלים באוסישקין.

למכבי ת"א לא היה הפעם את וילי סימס בכושר הנפלא של המשחק הראשון. סימס סיים את המשחק רק עם 6 נקודות. הרבה באשמתו של... חיים זלוטיקמן ששמר עליו ביעילות מרהימה.

קווין מאגי היה מצויין במחצית הראשונה ובפתיחת המחצית השניה, אך כשצבר 3 עבירות נעלם כמעט לגמרי ולא היה דומיננטי.

דורון ג'מצ'י, לאחר מחצית ראשונה חלשה השתפר בשניה והיה זה שהביא את המפנה למכבי ת"א ב־16 נקודות שקלע במחצית השניה.

בהפועל תל־אביב, בנוסף לזלוטיקמן, בלטו גם מרסר ולינטון טאונס שנשמר היטב ע"י וילי סימס אך שהשתחרר קלע וסיים את המשחק עם 23 נקודות.

2500 הצופים שהרעישו כמו רבבות, חזו בשיפוט מבריק של שני הבין לאומיים דוד דגן וראובן וירובניק שהיו מעולים.

המשחק בראי הסטטיסטיקה

הפועל תל־אביב 96

שם	קליעות שדה	3 נקי	עונשין	סה"כ	ריבאונד הגנה	ריבאונד התקפה	אסיסטים	איבודים
זלוטיקמן	12–6	6–4	7–6	30	4	2	6	2
טאונס	13–7	4–3	–	23	4	1	5	–
מרסר	14–8	–	6–4	20	8	2	–	4
דלול	6–2	3–0	6–6	10	–	–	2	–
איימוס	4–3	–	1–1	7	4	3	1	4
פרישמן	4–2	–	–	4	1	–	3	1
לאמוף	3–1	–	–	2	–	–	–	1
	56–29	13–7	20–17	96	21	8	17	12

מכבי תל־אביב 95 (84, 43)

שם	קליעות שדה	3 נקי	עונשין	סה"כ	ריבאונד הגנה	ריבאונד התקפה	אסיסטים	איבודים
ג'מצ'י	10–6	10–4	2–2	26	–	–	2	2
מאגי	20–10	–	6–6	26	12	7	–	2
בארלו	16–8	–	8–7	23	5	1	–	3
ברקוביץ	1–0	3–1	6–5	8	–	–	1	–
דניאל	6–3	1–0	–	6	2	–	–	–
סימס	4–2	2–0	4–2	6	2	1	4	2
ארואסטי	2–0	–	–	0	1	1	6	–
איציק כהן	2–0	–	–	0	–	–	–	1
	61–29	16–5	26–22	95	23	10	13	10

מזל שלום / מוריץ במוסקבה

[illegible]

יער גלובינסקי

טקס הקדשת יער על־שם חיים גלובינסקי ז"ל ייערך היום ב־10.30 לסנהיצ בעמק־איילון.

המפעל מאורגן ע"י קרן קיימת לישראל, הוועד האולימפי בישראל וספורטוטו ישראל.

חבריין ידונו ב„פליטת קליין"

[illegible]

נבחרת הנוער חזרה מרוצה מפורטוגל

כפרי: שבחים ממוסקבה

● כדורגל

יוסף חכם

„אני שבעירצון מההישג הנפלא. עלינו בכבוד לגמר אליפות אירופה שהיתי באוטוליה" — כך אמר אמש דוד כפרי, מאמן נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל, ששבה מטורניר שבפורטוגל.

„ישראל נוצחה אמנם במשחקה האחרון ע"י ברית המועצות 3:0 אבל בכך לא היה כדי להאפיל על הנצחונות המצויינים על פורטוגל — 0:3 וספרד 2:3" — הוסיף כפרי. „היה זה מרגש" — הרגיש כפרי — „לשחק נגד נבחרת סובייטית, מאז 1952. הסובייטים שיבחו אותנו ואף אמרו שאנו נבחרת מסוכנת."

כפרי ציין לשבח את אלון גרינברג ורוני כהן מהפועל בת־ים והקפטן ירון טרייבנד מהפועל קרית־אתא.

בעקבות דו"ח חמור לאחר הכשלון בפורטוגל

לא יוארך חוזהו של ביאליק והועדה המקצועית התפטרה

● כדוריד

יוסף חכם

לאחר סידרה של פגישות שקיימה הועדה המקצועית של איגוד הכדוריד עם השחקנים, המאמן והמנהל, בעקבות כשלון הנבחרת באליפות העולם דרג ג', שהיתה בחודש שעבר בפורטוגל, התפרסמו אתמול המסקנות בישיבה מיוחדת של האיגוד שנמשכה שלוש שעות.

מבחינת משחק גילתה הנבחרת רמה סבירה, אך ברור שלא ניתן להשיג יותר מחומר השחקנים.

חברי הועדה המקצועית שהואשמו, שלא הכינו תוכניות עבודה ופיקוח על הנבחרת, התפטרו.

הועדה המקצועית, בראשותו של חיים רוכב, קבעה כי לא נתכנסה במשך שנה שלמה לדון בנושא הנבחרת, ויו"ר הועדה לא כינס ישיבות בנושא זה כל עוד שהמאמן הלאומי איגור ביאליק דיווח ישירות לאיגוד. המאמן ביאליק דיווח לועדה ולהנהלת האיגוד בצורה שטחית; הדיווחים שנמסרו ע"י המאמן והמנהל שלמה פורנר, היו מסוייגים ולא אמינים.

הועדה נדהמה לשמוע משחקני הנבחרת כי המצב החברתי היה גרוע. שחקני הפועל ראשל"צ והפועל רמת־גן לא דיברו ביניהם, בעקבות תקרית במשחק ליגה בעונה הקודמת.

חיים זלוטיקמן הגבור האמיתי אמש מניף יד מנצחת בתום הדרבי הגדול. יחד עם זלוטיקמן לינטון טאונס (מימין) והווארד לאסוף וכמובן האוהדים המאושרים. (צילום: אריה קנפר)

בשולי המשחק

מנצח מלא חיים

ישראל פז

- לא היה כדורסלן מתאים יותר לקלוע את סל־הנצחון בדרבי־הגומלין להפועל ת"א, מאשר הכדורסלן הוותיק חיים זלוטיקמן, בן ה־32. הוא הותיר את מכבי ת"א פעורת־פה, שכן ארבע שניות לסיום עדיין הוליכה האלופה – 94:95. ואז שלח ג'ונתן דלול את זלוטיקמן, שבפריצה חזינן אותנו למשחק שלישי, מחרתיים, ביד־אליהו.

הצופים שנדחסו לאולם באוסישקין התקשו לעזוב את המקום. אוהדי הפועל ת"א חגגו. אוהדי מכבי ת"א ניצבו המומים, ולא מאמינים.

ביום חמישי היה מצב הפוך. קווין מאגי קלע את סל הנצחון עם השריקה לסיום, ואז צהלו אוהדי מכבי ת"א, ואילו יריביהם מהפועל ת"א ביכו את מר־גורלם ואת חוסר המזל שלהם...

איני זוכר סיום דרמטי כזה בפליי־אוף. ועוד בהארכה. שני משחקים ונצחונות בחם נקבעו ממש עם השריקה. שוויון־כוחות מוחלט. מזל למכבי ת"א – ומזל להפועל ת"א.

היו בשני המשחקים קווי דמיון בלתי־רגילים. הפועל ת"א היטיבה לשחק, גם ביד־אליהו וגם באוסישקין, במחצית הראשונה. אמש כבר הוליכה ב־14 הפרש ו־8 במחצית. אבל פתיחת המחצית השנייה היתה, כמו ביד־אליהו, בעוכרי הפועל ת"א, ששחקניה הפסיקו לקלוע בדקה ה־18 ולאחר ההפסקה לא קלעו במשך שלוש דקות ו־40 שניות!

מכבי ת"א כבר הוליכה בביטחה ב־4 הפרש במחצית השנייה. יריביהם מהפועל ת"א היו עייפים ויגעים. המשחק נראה גמור. איש כבר לא חשב על משחק שלישי.

ואז חולל חיים זלוטיקמן, שהצטיין גם עד אז, את המפנה במשחק. בשני סלי 3 נקודות לא רק שהיטה את הכף לזכות הפועל ת"א אלא שהוציא את קבוצתו ממשבר.

איזה מתח היה בסיום. שגעון. הכדורים חמקו מהסלים, ובהארכה שוב מאבק עיקש על כל כדור. היו הרבה טעויות של שחקנים אך קשה לבוא אליהם בטענות. באווירת־מתח כזו יכול הכל לקרות, ואכן, הנדנדה נמשכה ובא הסיום הדרמטי.

חיים זלוטיקמן, איזה כושר משחק! ממש מדהים. וילי סימס היה גיבור הנצחון הראשון של מכבי ת"א. אמש היה זלוטיקמן סופר־גיבור נצחון הפועל ת"א.

זלוטיקמן הוא שחקן חכם, עם הרבה נסיון. הוא הגן כהלכה, סגר את סימס, ניווט היטב את קבוצתו לאחר חולשתו של עמוס פרישמן, והעיקר – צלף. אם הפועל ת"א צריכה לתת מענק על נצחונה הרי שזה רק לזלוטיקמן.

המשחק היה משלהב. המתחכים, המבצעים, הלחימה, וגם המזל והמקריות – כל אלו תרמו למאבק גדול, כמוהו לא היה העונה.

דרמה של ממש.

מה יהיה ביום חמישי במשחק השלישי ביד־אליהו. ננוח קצת, ניקח אוויר והופ לדרך!

שרון עם כרטיס לסיאול

● התעמלות

יצחק אשל

המתעמלת רויטל שרון, אלופת ישראל, זכתה באליפות הולנד בהתעמלות לאחר שצברה 75.20 נקודות.

הישג זה טוב מהמינימום האולימפי שנדרש על־ידי הוועד האולימפי הישראלי ומקנה לשרון את זכות ההשתתפות באולימפיאדת סיאול.

המינימום היה 9.30 נקודות בכל מקצוע ובסך־הכל היתה שרון צריכה לצבור מקרב שמונה 74.40 נקודות. היא צברה, כמובן, כמעט נקודה יותר.

מתעמלת נוספת פרנסין גארט מישראל דורגה שניה בהישג של 74.80 נקודות. היא אמנם עברה את המינימום של הוועד האולימפי הישראלי אולם בתחרות קודמת היא לא הצליחה לעבור את המינימום הבינלאומי שהיה 9.25 נקודות לכל מקצוע. בזמנו עברה שרון גם מינימום זה.

אלופת הולנד מירנדה ואן דר בורשט דורגה במקום השלישי.

תוכנית כבר יש

● כדורגל

ראובן חנניה

צמד מאמני נבחרת ישראל יצחק שניאור ויעקב גרונדמן הגישו אתמול אחר־הצהריים למזכירות ההתאחדות לכדורגל תוכנית עבודה מגובשת של הנבחרת הלאומית לקראת משימותיה הקדם עולמיות.

הנבחרת הלאומית תפגש עם המאמנים החדשים לראשונה ב־21 באוגוסט ולמחרת תקיים שני אימונים.

בכל שבוע תקיים הנבחרת שני אימונים החל ממועד זה, וכך עד למשחק הבינלאומי הידידותי הראשון מול נבחרת מאלטה ב־18 באוקטובר.

שני המאמנים ביקשו לצאת ולרגל אחר שתי יריבותינו במשחקים הקדם עולמיים — אוסטרליה וניו־זילנד.

אחרי אוסטרליה ירגלו המאמנים במשחקי סיאול האולימפיים בספטמבר ובאוקטובר שנה זו.

אחר ניו־זילנד יעקבו המאמנים במשחקי תת־הבית הקדם עולמי במשחקים בין ניו־זילנד וטייוואן באמצע חודש דצמבר בטייוואן ובניו־זילנד.

בתוכניתם של שני המאמנים ששה משחקים בינלאומיים, אחד בכל חודש. שלושה משחקי בית בישראל ושלושה משחקי חוץ.

המאמנים נתנו עדיפות ליריבות במשחק במשחקי החוץ, לנבחרות יוון, רומניה וקבוצות מן הליגה האנגלית. במשחקי הבית ביקשו המאמנים לארח קבוצות אירופיות בדרג של בלגיה, שבדיה, נורבגיה ודנמארק.

שניאור וגרונדמן יפגשו את צוות מאמני הקבוצות בליגה הלאומית ב־8 ביוני. מכיוון שההתאחדות לכדורגל תדע את השיבוץ הסופי של משחקי קדם גביע העולם רק ב־30 ביוני יתכנו שינויים בתוכנית זו.

מיליאנקו מיחיץ' אמר שלום

ראובן חנניה

מיליאנקו מיחיץ', מי שהיה עד לפני חודש המאמן הלאומי של נבחרת ישראל, שב אמש ליוגוסלביה מולדתו לאחר שסיים את עבודתו כמאמן נבחרת ישראל בכדורגל.

המאמן הג'נטלמן ביקר אתמול אחר־הצהריים במשרדי ההתאחדות לכדורגל ונפרד מכל האישים בהתאחדות וראשי המנגנונים.

מיחיץ' ימשיך לקבל פיצוי עבור הפסקת עבודתו עד לחודש אוקטובר הקרוב.

מובילות הליגה ישחקו בשעה 3

ראובן חנניה

מובילת הליגה הלאומית הפועל תל־אביב תארח את קבוצת הפועל כפר־סבא בשבת הקרובה ב־3 אחה"צ במגרש בלומפילד.

נציגי שתי הקבוצות הפועל תל־אביב ומכבי נתניה החליטו על כך קודם ששאלו את ההתאחדות ואתמול הביאו את ההצעה להחלטת ההתאחדות שהסכימה.

המשחקים הוקדמו בשעתיים עקב שידור גמר הגביע האנגלי בטלוויזיה הישראלית בשבת ב־5 אחה"צ.

● טניס

אגאסי זכה בטורניר האלופים

הטניסאי האמריקני בן ה־18 אנדריי אגאסי זכה בטורניר האלופים שנערך בפורסט הילס בניו־יורק לאחר שניצח במשחק הגמר את היוגוסלבי הענק סלובודאן ז'יבוייניץ' 5:7, 6:7, 5:7.

זו היתה זכייתו השניה ברציפות של אגאסי בטורנירים שנערכו בארה"ב.

לפני שבוע הוא ניצח בגמר את בן ארצו ג'ימי אריאס. עבור נצחונו בניו־יורק נטל פרס כספי בסך 130 אלף דולר ועלה בדירוג העולמי במקום ה־18.

זהו אנדריי אגאסי מיד לאחר שניצח את היוגוסלבי סלובודאן ז'בוביץ בטורניר האלופים בפורסט הילס, ניו יורק, 5:7, 6:7, 6:7 וזכה במעט השניה בבכורה (תצלום: איי.פי.)

המאמן המעלה קבוצות ולא זוכה ליהנות מפרי ההצלחה

שייע הגיע לבאר ולא שתה...

יהושע פייגנבוים העלה את בית"ר נתניה ללאומית ופוטר ● גם הפועל ירושלים, הנמצאת כבר ברגל־וחצי בלאומית, העדיפה את דור שוייצר ● שייע כועס על קבוצת נעוריו, הפועל ת"א, שמשכה אותו חודשיים והתמה לבסוף עם שלמה שרף ● עכשיו מחכה לתשובת מ... מכבי ת"א

יצחק ויסהוף

תוך שנה הצליח מאמן הכדורגל, יהושע (שייע) פייגנבוים, ל„בכות" פעמיים. לפני שנה פרץ פייגנבוים בבכי לאחר שקבוצתו, הפועל ירושלים, החמיצה את העלייה לליגה הלאומית במחזור האחרון, כשנכשלה במגרש מכבי שעריים, והותירה את הכרטיס לליגה הלאומית להפועל צריפין־חולון. פייגנבוים, שהיה בטוח שהצליח להעלות את קבוצתו, מעד ממש בדקה ה־90.

העתה, כשנותרו עוד ארבעה משחקים לסיום מובילה הפועל ירושלים בביטחה את הטבלה הארצית עם 10 נקודות יתרון לגבי הקבוצה הנמצאת במקום השלישי (שתיים עולות). כאשר הסתיים המשחק בשבת בטבריה, בנצחון מכריע של הפועל ירושלים — 0:3, כינס המאמן פייגנבוים את שחקניו בחדר־ההלבשה ואמר להם: „אני יכול להבטיח לכם תגיעות כי תשחקו בעונה הבאה בליגה הלאומית". ושוב פרץ בבכי, הפעם בכי־של־אושר על שהצליח להגשים חלום בירושלים: דרבי בעונה הבאה, ובליגה הלאומית.

הצלחות — וסיטורין

פייגנבוים יכול להיחשב כאחד המאמנים המצליחים בכדורגל הישראלי, על־אף גילו הצעיר. לפני שתי עונות הצליח להעפיל עם בית"ר נתניה לליגה הלאומית. פייגנבוים פוטר אז, בראשית העונה, מנתניה, הגיע להפועל ירושלים, שהשתרכה בתחתית הליגה הארצית, עם נקודה אחת ותוך כדי מסע־הישגים מזהיר עמד על סף־עלייה לליגה הלאומית. רק אותו כשלון במשחק האחרון הותיר את הפועל ירושלים, ואת שייע פייגנבוים, עונה נוספת בארצית. עתה הגשים חלום, ותוך שלוש עונות העפיל עם שתי קבוצות לליגה הלאומית.

פייגנבוים חצוי כיום ברגשותיו. הוא הגיע עם הפועל ירושלים לבאר, אך לא יזכה לשתות ממנה. את הקבוצה הירושלמית יאמן בעונה הבאה בליגה הלאומית דור שוייצר.

פייגנבוים מחפש קבוצה. חלומו לאמן את קבוצת־נעוריו, בינתיים העדיפו בהפועל תל־אביב את שלמה שרף.

אבל נראה כי שייע פייגנבוים לא ישאר מחוסר־עבודה בעונה הבאה. הפועל בת־ים, מכבי יפו, הפועל טבריה, ועוד קבוצות מחזרות אחריו. את ההצעה המעניינת ביותר קיבל דווקא מ... מכבי תל־אביב. כן, מאותה קבוצה ששייע כה אהב לנצח. אותה קבוצה שמספר לא קטן של פעמים גרמה לו להזיל דמעה (גם מאושר וגם מאכזבה).

כיצד הוא מגיב על ההצעה לאמן את מכבי ת"א, לצידו של גיורא שפיגל? „זו מחמאה אדירה בשבילי" — משיב פייגנבוים. „אתגר חיי הוא לעבוד עם גיורא שפיגל. מי שמכיר אותי יודע כמה אני אוהב אתגרים. כיום אני מצפה להחלטה הסופית של מכבי ת"א. הובטחה לי תשובה תוך כמה ימים. בשבילי לאמן את מכבי ת"א זה אתגר גדול יותר מאשר לאמן את הפועל ת"א. בכלל, לאמן אצלי זה עבודה. היכן שיקחו אותי אעשה את העבודה עם כל הלב, ואשקיע את כולי להצלחת הקבוצה. כולם יודעים שאיפה שאאמן יבוא הקהל לראות אותי, ואת הקבוצה שאני אקח. מי שרואה את הפועל ירושלים, ורואה כמה קהל הלך אחרי השחקנים, מבין על מה אני מדבר. אם אקבל את הג'וב במכבי ת"א אשים אותה חזרה על המפה."

כועס על הפועל ת"א

שייע פייגנבוים כועס על הפועל ת"א, ש„סחבה" אותו כמעט חודשיים בהבטחות כי הוא יהיה המאמן הבא של הקבוצה. „חודשיים הודיעו כי אני המאמן הבא שלהם. קבוצות אחרות כלל לא פנו אלי. הן ידעו שאני מאמן את הפועל ת"א. הפסדתי הצעות רבות. זה גורלו של מאמן".

שייע פייגנבוים

על הפועל ירושלים, קבוצה שאותה הצליח להחזיר לליגה הלאומית, אומר פייגנבוים: „לקחתי סיכון שהמשכתי שם עונה שנייה לאחר שבעונה שעברה כשלנו בדקה ה־90. היה לי מספיק אומץ לבוא שלושה ימים לאחר סיום העונה שעברה להנהלה ולומר: אני לוקח את הקבוצה לעוד עונה. אמרתי כי אני לא מסוגל לעזוב קהל כזה, הנהלה כה מסורה ושחקנים נפלאים. כיום יש בירושלים שחקנים שאני יצרתי אותם לבד. כחודים צעירים שהייתי לוקח אותם לכל קבוצה אותה אאמן. למרות הכאב אני צריך להיפרד. יש משימות חדשות, והחיים זורמים".

על ה„ירושה" שהוא משאיר למאמן דור שוייצר בהפועל ירושלים אומר מי שסיים שנתיים פוריות בקבוצה: „להפועל ירושלים יש חומר שחקנים שלא נופל מרבות מקבוצות הליגה הלאומית. הפועל ירושלים מסוגלת להתברג בצמרת הגבוהה, ואני לא מגזים. צריך לשמור שם על הקיים, אולי להוסיף שחקן אחר. בשנה הבאה כשיהיה דרבי נגד בית"ר ירושלים, תהיה חגיגה אמיתית."

מכלן ואוחנה נחתו בשטרסבורג

מחזיקת הגביע הבלגי, מכלן, הגיעה אתמול לשטרסבורג, צרפת, שם תתמודד מחר עם אייאקס אמסטרדם בגמר גביע אירופה למחזיקות גביע. מימין נראה הישראלי אלי אוחנה ולידו חברו לקבוצה קון סאנדרס (תצלום: איי.פי.)

אוחנה נגד איאקס ב„קול השלום"

משחק־גמר גביע־אירופה למחזיקות גביע כדורגל, בין איאקס אמסטרדם, מחזיקת הגביע, ומכלן הבלגית, קבוצתו של אלי אוחנה, יועבר במלואו, בשידור חי ב„קול השלום", מחר בערב.

המשחק יחל ב־9.15 בשטרסבורג. השידור יחל ב־9. יתאר: שאול איזנברג.

בהתאחדות למדו מ„מקרה אוחנה"

ראובן חנניה

למודים מ„מקרה אוחנה" דנו ראשי ההתאחדות לכדורגל אתמול בדיון המיוחד של שלום תקוה, שחקן מכבי נתניה עם קבוצתו בעתיד סטנדרט ליאז', כדי להבטיח את שיחרורו אם ייקרא לסגל הלאומי על־ידי שני המאמנים החדשים.

מזכירות ההתאחדות הטילה על מנכ"ל ההתאחדות יעקב הראל ועל היועץ המשפטי שלה צבי יפה לתכנן חוזה שבו יהיו ערבויות אישיות וכספיות של הקבוצה הבלגית והשחקן עצמו להופיע למשחקי הנבחרת הישראלית.

כן נשקל סעיף מחמיר מאוד שבו נאמר במפורש שאם השחקן יפר את החוזה עם ההתאחדות לא יאפשר לו לחזור ולשחק בישראל בקבוצתו לשעבר ובכל קבוצה אחרת בישראל למשך שנים אחרות.

במשחק אס"א

בתום היום הראשון למשחקי אסיא ה־20 המתקיימים באוניברסיטת ת"א, נאבקים הסטודנטים מאוניברסיטת ת"א ומהטכניון על ראשות הטבלה בנקודות קבוצתיות. נשות מכון וינגייט מובילות באופן ברור בתחרות לנשים.

במקצועות שהוכרעו אתמול זכה הטכניון באליפות בסקווש ובאליפות טניס שולחן לגברים, אוניברסיטת ת"א זכתה בטניס לגברים ונשים ובקראטה. מכון וינגייט זכה באתלטיקה קלה לגברים ונשים ואוניברסיטת הנגב זכתה בקליעה.

אתמול נקבעו משחקי הגמר בכדורעף ובכדורסל. אוניברסיטת ת"א תתחרה בגמר הכדוריד נגד נבחרת אוניברסיטת דרמשטדט.

הפופולאריות של חוליט לשיא חדש

אהרון גיר, מתבנו באיטליה

רוד חוליט הכדורגלן המשוח בקבוצת „מילאן" האיטלקית זוכה לפופולאריות שמרקיעה שחקים. הוא צויין כאות הצטיינות בצורת פסלון „כדור הזהב" כגולאיזר הגביע באיטליה ובאירופה כולה. [illegible] שהפופולריות שלו עוברת את זו של מראדונה אחרי שקבוצתו „מילאן" השיגה נצחון על קבוצת „נאפולי" בקרב על תואר אלופת איטליה, הודיע שהוא מתכוון לנצל את הפופולאריות הרבה שלו נגד המשטר הגזעני של דרום אפריקה ושהוא מקדיש את „כדור הזהב" לנלסון מנדלה, המנהיג השחור [illegible] הלוחם האמיץ נגד האפרטהייד הנמצא במאסר מאז 1964.

בתמונה נראה רוד חוליט מגיש את „כדור הזהב" שקיבל לפני המשחק האחרון עם [illegible].

היום בר"ג: נחמה במשחקי הגביע

ארבע הקבוצות שתופענה היום אחר הצהריים ברמת־גן בשלב רבע גמר הגביע – הפועל פתח־תקוה, שמשון תל־אביב, מכבי תל־אביב והפועל באר־שבע – איבדו כבר עניין בליגה והמטרה שלהן היא ברורה: להתנחם בתואר השני בחשיבותו

משה רוזנברג

שני משחקי רבע גמר גביע המדינה בכדורגל יהיו היום אחר־הצהריים באיצטדיון ברמת־גן. במשחק הראשון שיחל בשעה 4.30 אחה"צ יתמודדו שמשון תל־אביב והפועל פתח־תקוה ולאחר מכן הפועל באר־שבע ומכבי תל־אביב. אם המשחקים לא יוכרעו בתום 90 הדקות, תהיה הארכה וגם אם בהארכה לא תרשם הכרעה יהיו משחקים חוזרים בשבוע הבא גם כן באיצטדיון ברמת־גן.

כדורגלני שמשון תל־אביב זכו העונה כבר בגביע אחד — גביע הטוטו — החלו לדבר אתמול כי „מגיע" למועדון השמשוני תואר נוסף — גביע המדינה. לאחר החולשה השמשונית בשבת מול הפועל תל־אביב, יבצע המאמן יעקב גרונדמן מספר שינויים בהרכב לקראת המשחק היום. הבלם אורי כהן והמגן יפתח הלוי יחזרו להרכב הפותח. שמירה אישית תוצב על ניר לוין, תשומר יקיה אפרים שמעונוב. גם יוסי שושני יזכה לשמירה אישית.

● הרכב המשוער: הדר, עובדיה, ברדה, א. כהן, הלוי, שמעונוב, מזרחי, הלל, ארביב (רוחיי), דמתי (יוסי כהן), אוחיון.

מענק 6 נקודות ליגה

כדורגלני הפועל פתח־תקוה קיימו השבוע שני אימונים מהם נעדרו שני המצטיינים גיא לוי ו[illegible] המאמן שלא ישחקו היום. המאמן אברהם גרנט מתלבט רק בתפקיד אחד מי ישחק בתור דורון רבינוביץ או מני במון לצידו של ניר לוין.

לשחקני הקבוצה נאמר כי נצחון על שמשון תל־אביב יזכה כל שחקן בפרמיה של שש נקודות ליגה. האם תציב שמירה אישית על שחקני שמשון? נשאל המאמן. „למשחק גביע יש חוקים משלו והיינו לנצח. אולי אציב שמירה אישית על שחקן שמשוני אחד אבל ההוראות שיינתנו יהיו לשחק יותר קדימה במערך התקפי."

● הרכב המשוער: גרבי, ד. לוי, בודניק, אלון, קרשוויל, מרקוס, חזן, אליה, שושני, לוין, רבינוביץ (במון).

במכבי מדברים על מענקים

כדורגלני מכבי תל־אביב קיימו השבוע שני אימונים קלים כאשר המאמן דרור בר־נור עדיין לא מנקב בשמות 11 השחקנים שיופיעו היום במשחק מול הפועל באר־שבע.

„יש לנו שני מצעים — אדו לולו ואלי דריקס — ולכן אני עדיין מתלבט באשר להרכב," אמר בר־נור.

מה שברור כי מאמן מכבי תל־אביב יציב שמירה אישית הדוקה על שני חלוצי היריב ובעיקר על מאיר צרפתי, עושה המשחק של הפועל באר־שבע.

בתחילת השבוע הובטח לשחקנים מענק בגביע של אלפיים שקל במידה ויגיעו למשחק הגמר. השחקנים לא השלימו עם הסכום הנמוך לדבריהם ועד אמש עדיין לא ידעו השחקנים איזה סכום יקבלו אם יעברו את הפועל באר־שבע.

● הרכב המשוער: מרמלט, קרייס (ש. כהן), גולדברג, שמעונוב, מיקי כהן, לולו (אזולאי), א. נתן, אייזיר, גריאני, דריקס, טבק.

למאמן הפועל באר שבע יש בעיה בריאה שאותה יעדיף כל מאמן, לרשותו ניצבים 13 שחקנים המגלים לאחרונה יכולת גבוהה והבחירה לגבי ההרכב הראשון תהיה רק סמוך למועד המשחק.

בבאר שבע יש התעניינות רבה לקראת המשחק וצופים כי אלפיים מאוהדי הקבוצה יגיעו לאיצטדיון ברמת־גן. מה שברור כי נסים בכר, המאמן הבאר־שבעי, יציב שמירה אישית על אלי דריקס ובני טבק.

הבאר שבעים שבתקופה האחרונה מגלה התקפתם פוריות רבה ימשיכו גם היום לשחק במערך התקפי עם שני חלוצים ושני קשרים תוקפים שיהיו אלה מאיר עזרן ומאיר צרפתי.

„הכל תלוי רק בנו. אם ניתן משחק טוב של כל השחקנים אין לנו מה לחשוש ממכבי תל אביב ואנו בשקט מסוגלים להעפיל לשלב חצי הגמר," אמר שוער הקבוצה, גיורא אנטמן.

● הרכב המשוער: אנטמן, אוחן, דוידי, אילתה, ברדוגו (כהן), חזן, דוואן, עזרן, צרפתי, אוחנה (ביטון), ויצמן (אנטמן).

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6417 חלקה 175 ברחוב סוקולוב 28 המסווגת באזור מגורים ג' בקשר למתן אישור לשימוש חורג במבנה קיים, חד קומתי למספרה בפריות לתקופה של 5 שנים.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הקלה, במקום זה: רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. ורבין יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6598, חלקה 451, ברחוב נחשון, המסווגת באזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית מגורים קוטג'. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה לי"כ 2.45% בק"ק.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
מ. ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון
ת.ג. 4257

עזבון המנוח
אברהם בן ימין ז"ל
הזמנה לנושים

לפי סעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ח־1968, הח"מ עו"ד: חיים ולנר מרח' יהודה הלוי 49 ת"א, יעקב נגר מרח' אלנבי 100 ת"א ודוד שהרבני מרח' ביאליק 27 ר"ג, נתמנו לפי צו ביהמ"ש המחוזי בת"א־יפו בתיק עזבונות 6293/87 ביום 21/12/87 כמנהלי עזבון ומניו של המנוח אברהם בן ימין ז"ל ת.ז. 004616056 שנפטר ביום 12/6/87.
כל נושיו של העזבון מוזמנים בזה להודיע בכתב על תביעותיהם לחתומים מטה, זאת — תוך 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו. לאחר תום המועד הנ"ל, לא תתקבל כל תביעה.
(—) חיים ולנר, עו"ד
(—) יעקב נגר, עו"ד
(—) דוד שהרבני, עו"ד

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון

תיק בנין 811
הודעה על פי סעיף 140(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 1562 בגוש 6043 ברח' עמל מס' 24 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: הקמת מקלט עילי במקום תת קרקעי וביטול קומת עמודים.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.
אבי ריקטן, עמל 24, חולון

חוק תכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי:
המרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: תכנית מספר ממ/3005/2.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישובי נחלת יהודה, כל תחום המועצה המקומית נחלת יהודה.
עיקרי הוראות התכנית: קביעת סעיף בתקנון המתאר ממ/3005: — 11(ו). הועדה המקומית רשאית לדרוש יעוד של שטחים לצרכי ציבור בתכניות מפורטות עפ"י הצרכים.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך לפי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון

תיק בנין 491
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 152 בגוש 7163 ברח' נגארה מס' 9 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 0.7% משטח המגרש 394 מ"ר בקומה א' בלבד.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב' 1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי המרכז
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה המרכז הופקדה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מס' ממ/1001ג".
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב באר־יעקב, גוש 3785 חלקות 102, גוש 3785 ח"ח 5.
עיקרי הוראות התכנית: קביעת קו בנין לגבול דרומי לעמודים וגגון 0.8 מטר.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז המרכז 4.5.88

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי המרכז
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' ממ/351/3ג'".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 3831 ח' 99 (חלק), באר־יעקב.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד משטח לבנייני ציבור לאיזור ספורט לנטיעת בנית בריכת שחיה על מתקניה השונים ומגרש חניה, קביעת תכנית בינוי.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3305 התשמ"ו, עמ' 1456 ובעתון בוקר דבר מתאריך 17.2.86 ובעתון ערב חדשות מתאריך 17.2.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף המודיע מתאריך: 17.2.86 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז 1.5.88

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי מרכז
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' ממ/3014".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6189 חלקות 756, 757, 808, 812־814, 816־818, 821 רחוב נוה עציון.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: איחוד וחלוקה בחלקות 812, 813, 816, בהסכמה או שלא בהסכמת הבעלים, קביעת שטח ציבורי פתוח ברוחב 50 מ' מקביל לכביש גהה, איזורי מגורים ב', קווי בנין לבניה קיימת לפי הקיים, קביעת הוראות בניה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3494 תשמ"ח, עמ' 162 ובעתון בוקר הצופה מתאריך: 14.9.87 ובעתון ערב חדשות מתאריך 14.9.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף שער תאריך: 14.9.87 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז 28.4.88

טלוויזיה

(כב) כתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה 08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון משוט ד' ריצופים (כ). 08.40 ראשית הקריאה. כלי סורות: חולם 2. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 חשבון סימני התחלקות (בתרגום לערבית). 10.10 אנגלית ז'. 10.30 רחוב סומסום ירושלים. 11.00 צרפתית (על יסודי). 11.15 חשבון ה' מוטי כופל שברים. 11.30 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ: שלוש גבעות וכו. 12.00 גיאוגרפיה ו' ט' הנהרות באמריקה הצפונית. 12.25 ספרות (על יסודי) מוקדי הרוב. 13.00 מוסיקה (העשרה) צורות מוסיקליות: הפוגה. 13.30 מדעי הטבע ארי הים. 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע: גאוותו של העיצורים ב'. 15.35 יוצא מן הכלל מיון הזהב הנסתרות. 15.55 פרפר נחמד. 16.20 ערב חדש. 17.00 ערב חדש מנחה: רפי רשף. 17.30 "זנב לחדשות". 17.55 "המרובעים" סם הפרק: "גזוני שובר ת'כלים". 18.20 "קטנטן" סרט בהנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "דמויות ירושלמיות". 19.30 חדשות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 "1 יותר מדי" סדרת שעשועונים מנחה: חנן גולדבלט. 20.30 "כלבוטק" מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 "שלי ורק שלי" פרק חמישי: אן פגועה מן הידיעה שדאגלס איננו אביה האמיתי, ואינה בטוחה עוד, שהיא רוצה בילד. היא מגלה, שאולי בעלה נפגש עם אחרת. 23.10 "מסך אישי" אהוד מנור מארח הפעם את עודד קוטלר. 23.50 "פסוקו של מיקס" מבט אל "ירושלים עיר פרוזת" חדשות הלילה.

ערוץ 2

18:30 "קימבה האריה הלבן". 19.00 סרטון "מוטלי, צ'ילי, סנואי ואני". 19.50 "רגע לפני..." על אנשים, מקומות וחידושים. 20.00 סרט תעודי — "הלובר". 21.45 להיטים להוטים.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.08 בהאזנה נינוחה: פאיזילו: קונצ'רטו ברה מז'ור למנדולינה, כלי קשת וצ'מבלו; מוצרט: סרנדה מס. 11 במי במול מז'ור לכלי נשיפה; הוגו וולף: "סרנדה איטלקית"; ליסט: העיבוד ל"מוות מאהבה" של ואגנר לפסנתר; צ'ייקובסקי: פתיחה פנטסיה "רומיאו ויוליה"; סטרבינסקי: "ציפור האש". 09.00 קונצרט בוקר: ויוואלדי: קונצ'רטו ברה מז'ור לחליל ולתזמורת; מוצרט: סונטה בסי במול מז'ור ק. 281 לפסנתר; שרפנטייה: מוסיקה למחזה "קירקה"; בטהובן: קונצ'רטו מס. 4 לפסנתר ותז; ברוקנר: טה דאום. 11.57 פינת השיר, משירי גבריאל פרייל. 12.00 מן הסרטים. 13.05 בהאזנה נינוחה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו ותזמ. הקאמ. הישראלית/תלמיה, מוצרט: הקונצ'רטים הראשונים של וינה סמנתר ק. 413 (פ.), שמ'מובכר: ק. 414 (א. בראריא), ק. 415 (מ. פריינגר). 17.30 קולות, מקהלות נשים מרוסיה ומבולגריה ("מסתרי הקול הבולגרי"). 18.00 ממדף התקליטיה. 19.00 פניני אופרה, זמרת הסופרן בברלי סילס, בלקט מתוך: "הספר מסביליה" של רוסיני, "ריגולטו" מאת ורדי, "לואיז", מאת שרפנטייה ו"חייל השוקולד", מאת אוסקר שטראוס. 20.05 אינטרלודו. 20.27 פינת השיר. 20.30 קונצרט התז. הסימפ. רשות השידור, מנצח: חואן־פבלו איסקיירדו; באך־וובר: ריצ'רקאר מתוך "המנחה המוסיקלית"; קאגל: וריאציות; מוצרט: קונצ'רטו בסי־במול מז'ור לפסנתר ולתזמורת ק. 449 (בוריס ברמן); סטרווינסקי: קונצ'רטו לפסנתר ולכלי נשיפה (בוריס ברמן). 22.30 ג'ז קלאסי. 23.50 מחזורי יצירות.

רשת א'

07.30 רדיו־קל. 08.05 חוגה, עם בני הנדל. 09.05 סלודיה, שירות מידע למאזינים. 10.05 שידיקה, מהולות ושירים משלנו. 11.05 פניני בוקר, מגיש: גרשון הוד. 12.05 מעורב ים־תיכוני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער ובו תסכיתים, ספורים, שירים, חידונים, כתבות ושיחות על נושאים שונים. 15.30 האוניברסיטה המשודרת. יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני, ד"ר יאיר עברון. 16.05 מועדון שעון הזהב, מעולמו של האדם המבוגר. 17.10 צבעי הקשת: שירים ממזרח אירופה. 18.06 מיבחת ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד, עורך ומנחה: יובב כץ: "מחשבות ותאבדות", עם אבי ברמן, ואלי פלח, פסיכולוגים קליניים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין, עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.10 אלף־אלף ב'בית, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ומזמורים. 14.06 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, הווי והומור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראני ספר, קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם. 18.06 אצבע על הדופק, שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.46 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם חדש, מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות בכשתף, מזמור שיר. 22.05 שוטטות, עם דני אלדה. 00.15 להאזין בחלום, שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת, מבוא לתולדות המתמטיקה — חלק כ', הרחבת מושג המספר. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 מוקדים. 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 עשר, שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 די רה יומי. 13.55 40 לאחור עם דורי דיין. 14.05 פגישה יומית, עם יצחק בורנר. 15.05 שירים לתג, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מרינה. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 שיחות עם חיילים בשכם (ש"ח). 19.50 פינה חמה ללב. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב, צביקה פיק. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת, מבוא לתולדות המתמטיקה — חלק כ', הרחבת מושג המספר. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. 23.55 שיחת חצות עם הרצל בן־אשר, דיקן הסטודנטים במכללת תל־חי.

שידורי צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן. 20.05 צרי"ם, עם אברי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל גיל. 23.05 קול הגלאו הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר, להיטים ותיקים. 07.07 שיר כבוקר בבוקר, שירינכם עבריים. 09.05 גימלים, עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים, עם שמרה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע? 12.05 אהבה יומיומית, עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי. 14.06 לי ולך, שיר וברכה. 15.05 חדש, חריש ומחודש, עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית, עם יקיר אביב. 18.06 מקום בצמרת עם מנחם פרי. 21.05 אגן הים־התיכון, עם יוסי סיאס. שידור חי מה"סקנדלי" בבאר־שבע. 23.05 פניני ג'אז, עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
9.30, 7.15, 4.30
אסתר: המשימה ויטנאם — 5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח — 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי — 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה: יוסף של חווא — 7.15, 9.30
גת: שאלה של שפיות — 6.00, 9.00
גורדון: המאבק לבגרות — 7.00, 9.30
דקל: חשוד — 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: ברדוק — 7.45
סקס — 12.00
הוד: רב מכר — 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: עשבי פרא — 4.30, 7.15, 9.30
מיילת 1: ספטמבר — 7.25, 9.40
מיילת 2: שם המשחק — 7.20, 9.40
מיילת 3: מוכת ירח — 7.15, 9.30
פאר: מועדון לנערים — 5, 7.30, 9.30
פאריס: ליירי איב — 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: וול סטריט — 5, 7.30, 9.50
חן 2: אימפריית השמש — 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר — 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: מעקב צמוד — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: זר שומר עלי — 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: חנה סנש — 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ברדוק — 5, 7.15, 9.30
תכלת: הקיסר האחרון — 6.30, 9.35
לב:
לב 1: חופשה בכפר — 2, 5, 7, 10.00
לב 2: עסקי משפחה — 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: מלאכים בשמי ברלין — 2, 5, 8, 10.00
לב 4: המכבר הנסתר — 2, 5, 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות — 7.00, 9.00

רמת־גן
אואזיס: שאלה של שפיות — 4, 6.40, 9.30
ליליו: שם המשחק — 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: מעקב צמוד — 5, 7.20, 9.40
גן 2: ז'אן דה פלורט — 6, 9
גן 3: וול סטריט — 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיסר האחרון — 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: חנה סנש — 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: עיניים שחורות — 4.30, 9.15
רון: ארוני המנהל — 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
ג'יימס בונד — מונרייקר — 17.00
סיפור בזיג זג — 19.30
מונטי פייטון — בראזיל — 21.30
מציצים — 24.00
בשיר: מוכת ירח — 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: וול סטריט — 8.30
מיטשל: העולם ע"פ גארפ — 7.00, 9.15
סמדר: חופשה בכפר — 7.00, 9.15
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: ברדוק — 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים — 18.45, 21.45

חיפה
אורה: עשבי פרא — 7.00, 9.15
חן: המשימה ויטנאם — 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: ברדוק — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: חיזור גורלי — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: חנה סנש — 4.30, 7.00, 9.15
רון: מוכת ירח — 4, 6.30, 9.00
רב־אור:
רב־אור 1: מעקב צמוד — 6.45, 9.15
רב־אור 2: הקיסר האחרון — 6.00, 9.15
רב־אור 3: שאלה של שפיות — 6.30, 9.15
אורלי: ללא מוצא — 7.00, 9.15
קרן אור המחודש:
לאכר הבתולים — 4.30, 7.00, 9.15
פאר: וול סטריט — 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: ז'אן דה פלורט — 5, 7, 9.15

חולון
סביון: ברדוק — 5, 7.15, 9.30
מגדל: אי אפשר לקנות אהבה — 7.00, 9.00
ארמון: זאב בודלת — 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: ברדוק — 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: סגור — 7.15, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: חנה סנש — 6.00, 9.15
היכל 2: ברדוק — 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: הקיסר האחרון — 6.15, 9.30

עפולה
מגדלור: חיזור גורלי — 9.00

ראשון־לציון
רון 1: חנה סנש — 9.00
רון 2: מוכת ירח — 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 10.5
סאלח שבתי: 20.30
גן ריקי — בבימרתף: 20.30
מר מאני: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ג' 10.5 בשעה 20.30
רכוש נטוש

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייק 20
חולון
אהרון — הופיין 52
ירושלים
ק. משה — ק. משה 1
נתניה
מקסים — סולמון 2
פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר
רמת־גן
המגן — ביאליק 30
תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19
קופ"ח — אמסטרדם 7
חיפה
מכבור — מכבור 27

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
הדסה ע"כ - ילדים, א.א.ג.
בקור חולים - פנימית, נשים

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יפעל מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00
טלפונים: 03-433300, 03-433500

יד ביד - אוזן קשבת במצוקה
לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243558
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה
בימי ב' ו־ה' - טל. 282752
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 525566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052-52432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261118
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410.
ער"ן נתניה — טל' 053-335516.
ער"ן כפר־סבא — 052-913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 7781111 לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022 עפולה — טלפון 065-93334. טבריה — 101, טלפון 04-951401. נהריה — טל' 04-823333 בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03-330848.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תנועת "הלאה הכיבוש" תובעת:
„לבטל את האשמתה של מונירה דאוד סאלח ברצח תרצה פורת"
„לא מתירים לה להיפגש עם עו"ד, והעצירות האחרות מאיימות על חייה"

קובי מנדל

הוועד החיפאי של תנועת "הלאה הכיבוש" תובע לבטל את האשמתה של מונירה דאוד סלאח (22) ברצח תרצה פורת, ולשחררה לאלתר ממעצרה בבית המעצר קישון.
בגילוי דעת שפרסם אתמול בחיפה, טען הוועד, כי עד היום לא איפשרו לעורכת הדין של מונירה סלאח להתראות איתה, לבקרה או להביא לה בגדים ומצעים נקיים.
והיא סובלת מהתנכלויות של העצורות היהודיות, שהגיעו עד לאיום ברצח.
היא אינה יכולה לצאת לשירותים או למקלחת ללא הגנת סוהרים מאגף הגברים, מחשש להתנכלויות.
ומרבית הזמן היא סגורה בחדר שאיננו חדר מעצר. אין בו שירותים ומים, והיא איננה יכולה לצאת לחצר ולארוחות, ואפילו מונעים ממנה להניק את תינוקה.
אנשי הוועד מזהירים, כי לנוכח מותם של עצורים אחרים בבתי כלא, האיומים על חייה, האחריות לכל פגיעה בה תוטל על הנהלת בית המעצר. תנועת "הלאה הכיבוש" מתכוונת לארגן ביום שישי משמרת מחאה בתביעה לשחררה לאלתר.
דובר המחוז הצפוני של המשטרה פקד גדעון ארבל מסר בתגובה, כי העצורה הובאה על פי בקשתו לראיון אצל מפקד בית המעצר, וזה התרשם שאין לה שום בעיה מיוחדת. לדברי הדובר היא מתראה עם עורכת הדין, מקבלת פריטים אישיים ללא שום אפליה, ואיננה סובלת משום התנכלות. היה לה סכסוך עם עצורה אחת בלבד, וזו הועברה בינתיים לכלא אחר.

ועד הסטודנטים הערבים בטכניון: השעיית סטודנט שהפגין — שלא כדין

קובי מנדל

ועד הסטודנטים הערבים בטכניון החליט להגיש תביעה נגד הנהלת הטכניון לבית המשפט המחוזי בחיפה. לטענת הוועד, נדחה ערעורו של הסטודנט הערבי ראיף עומרי על הרחקתו מלימודים, בהליך משפטי לקוי. החלטת הוועד נעשתה בתיאום עם האגודה לזכויות האזרח.
הוועד טוען, כי הסטודנט שנה רביעית בפקולטה להנדסת חשמל, הורחק מלימודי הסמסטר השני בהתאם להחלטת בית הדין המשמעתי של הטכניון, לאחר שהשתתף בעצרת שארגן הוועד בטכניון בדצמבר. במחאה על הדיכוי בשטחים. הוועד פנה להנהלת הטכניון וביקש להעמידו לדין במקום את הסטודנט, כי הוא הגוף הייצוגי של הסטודנטים הערבים, והוא ארגן את האירוע.
"מטעמים גזעניים, של אי הכרת המוסד להשכלה גבוהה בכוחם של הסטודנטים הערבים לבחור גוף ייצוגי, החליטה ההנהלה להתנכל לפעילי הסטודנטים הערבים," טוען הוועד. עוד אומר הוועד, כי לאחר שהסטודנט הורחק מלימודים וערעורו על כך נדחה, סירבה ההנהלה למסור לו את פרוטוקול דיוני ועדת המשמעת, ואף פרסמה תקנות חדשות לפיהן נידון, שהתקבלו באופן לא
בתגובה מסרה דוברת הטכניון, מאירה שחם, כי הסטודנט הועמד לדיון על עצם העובדה שקיים הפגנה למרות שלא קיבל לכך אישור. לדבריה, ניתן לסטודנט לעיין בפרוטוקול הישיבה הראשונה של בית הדין, וגם פרוטוקול ועדת הערעורים פתוח לעיונו. הדוברת דחתה את הטענה כאילו פרסם הטכניון תקנות חדשות וציינה, כי התקנות לא שונו אלא ראו אור בפרסום מחודש. עומרי ביקש אישור לערוך הפגנה, אך למרות שנענה בשלילה, הוא לא ציית להחלטה. הנהלת הטכניון מחמירה כיום במתן אישורים לעריכת הפגנות לכל הגופים כאחד, ללא הבדל.

הרוח הביאה רגשות מעורבים לחיפה

ביקור ראשון בחיפה הישראלית של כוח צבאי גרמני. 223 איש הגיעו לנמל על אוניית הצי הגרמני "גורך פוק", וישהו בארץ עד יום שישי. אתמול נערכה קבלת פנים לסגל הבכיר של האוניה בלשכתו של ראש העיר אריה גוראל, שאמר, "ביקורכם כאן הוא לא דבר קל לנו. אמנם התרגלנו לקבל אורחים גרמנים, ולחיפה יחסים הדוקים ובריתות עם כמה ערים גרמניות, אך אם לומר בגילוי לב, קבלת נציגי הצבא הגרמני מעוררת בנו רגשות מעורבים. ייקח לנו זמן להתרגל. אנו מקבלים אתכם ברצון רב ובלבביות, ומקווים שהביקור יתן לכם הזדמנות להכיר אותנו כמו שאנו".
מפקד הספינה קפטן אימו פון שנורביין הודה על קבלת הפנים ואמר "אנו מבינים את רגשותיכם. כמפקד האונייה אני יכול להבטיח לכם שלנו זה כבוד גדול להיות אורחיכם. לא היינו באים לולא ידענו שתקבלו אותנו ברצון". הקפטן יערוך יחד עם מספר קצינים ביקור ב"יד ושם" ובכנסת.
"גורך פוק" היא אוניית מפרשים שנבנתה ב־1958.

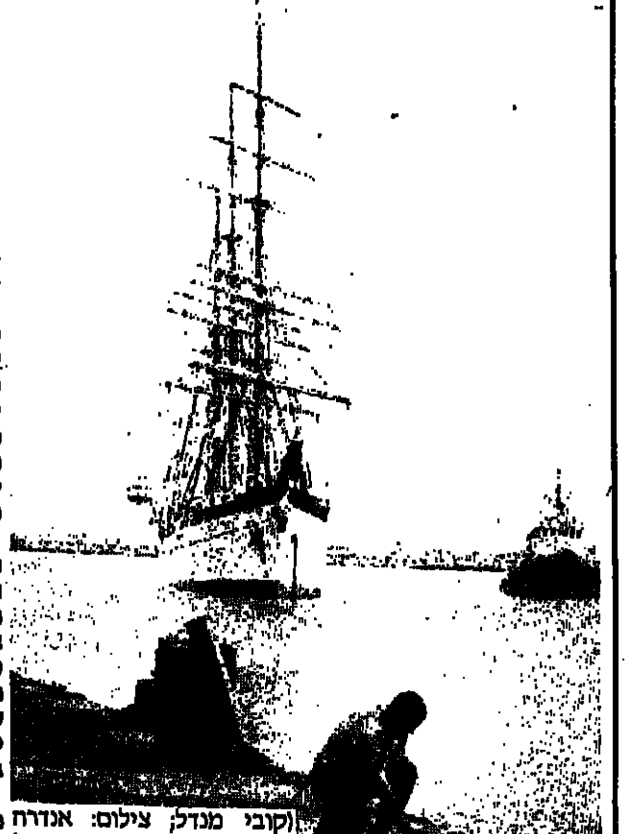
(קובי מנדל; צילום: אנדרה ברוטמן)

זמרת ישראלית תשיר במאטהאוזן ולדהיים לא הוזמן

חיה יוסף

ב־15 במאי יתקיים קונצרט לזכר אלפי הקורבנות במחנה הריכוז מאטהאוזן שבאוסטריה. את הקונצרט מארגן "איגוד הנוער הסוציאליסטי האוסטרי". מנצח ומנהל הקונצרט יהיה מיקיס תיאודוראקיס ושיאו יהיה שירת הבלדה ממאטהאוזן. שלוש זמרות ישירו את הבלדה: הזמרת היוונית מאריה פאראנדורי, הזמרת האוסטרית גיזלה מאי והזמרת הישראלית אלינוער מואב־יוניאדיס שהוזמנה במיוחד על ידי תיאודוראקיס. אלינוער כבר ביצעה את הבלדה בבנייני האומה בניצוחו של תיאודוראקיס.
לקונצרט במאטהאוזן הוזמנו אלפי ניצולי השואה, אמנים וראשי ממשלות, והוא יתקיים במעמד הקאנצלר האוסטרי. ולדהיים לא הוזמן.

פרופ' זיו: התחרות בתעשייה הביטחונית — מזיקה

יואב אביב

ראש הוועדה לתיכנון ותקצוב של המוסדות להשכלה גבוהה, פרופסור יעקב זיו, אומר כי מערכת המחקר ופיתוח של התעשייה הביטחונית נקלעה לכפילויות במחקרים ובפיתוח, ולבזבוז משאבים גדול. זיו דוחה את הטענה שתחרות בנושאי מחקר ופיתוח מועילה ואמר לביטאון עובדי המחקר של רפא"ל, כי בייצור גרביים ומוצרי מזון תחרות כזו עשויה להועיל, אך במיתוח מערכות נשק מתוחכמות היא בזבזנית.

„עד כאן" — תנועת סטודנטים חדשה — תיאבק למען השלום
האלוף יוסף גבע: גבולות בטוחים הם רק גבולות שיש שלום מאחוריהם

שלמה סלוצקי

באולם המשפטים של אוניברסיטת תל־אביב התקיים אמש כנס היסוד של תנועת סטודנטים בלתי מפלגתית "עד כאן", שתיאבק למען חתירה לשלום עם העם הפלשתיני, למען הדמוקרטיה ולמען הסדרי ביטחון שיבטיחו שלום בר־קיימא.
האלוף (מיל.) יוסף גבע, שדיבר בכנס בשם המועצה לשלום וביטחון, אמר, כי "מדיניות של אי־חתירה לשלום מגרה למלחמה. אם תהיה מלחמה, גם אם ננצח בה, כפי שאני מאמין, ייגרמו אבידות גדולות וכואבות והסדר לאחר מלחמה נוספת יהיה ללא ספק בתנאים גרועים וקשים יותר משנוכל להשיג היום".
סכנה נוספת היא שמלחמה נוספת תוציא את מצרים ממעגל השלום. "הסכנה לקיומה של מדינת ישראל אינה הטרור", אמר גבע, "אלא המלחמות. לכן יש לחפש כל דרך לשלום".
בתשובה לשאלות הקהל אמר גבע, כי איננו רואה צורך בקביעת אופי ההסכמים שיועלו ממזרחה לגבולותינו. הוא טען שיש צורך בהסדרי ביטחון, פירוז מגושש כבד, נקודות התרעה ועוד, וציין את הדוגמאות של אוסטריה ויפן כמדינות מפותחות למדי אשר חלות עליהן עד היום מגבלות ביטחון חלקיות.
"בעידן של כלי נשק חדישים ארוכי טווח, אין טעם לטעון שהשטחים הם ערובה לביטחונה של ישראל. גבולות בטוחים הם רק גבולות שיש שלום מאחוריהם", אמר גבע.
קבוצת "עד כאן" קמה על בסיס עצומה נגד הכיבוש ולמען הסדר שלום שעליה חתמו 2700 סטודנטים מאוניברסיטת תל־אביב ושבה תמכו בנוסחה "שטחים תמורת שלום". בעתיד מתכוננים חברי הקבוצה לערוך חוגי בית במסגרת הוועד המתאם של קבוצות המאבק נגד הכיבוש ולפעול בקרב הנוער.

חברי ניר עוז קוראים לשכניהם מעבר לגבול לשמור על אחוות חקלאים

שלי יחימוביץ'

"אנו כחקלאים, יודעים להעריך את עבודת השדה ואת היבולים, וכן אנו מבקשים מכם, שכנינו החקלאים, בתקופה זו, לפני קציר החיטה והשעורה, ולאור המקרים האחרונים שקרו — לפקוח עין ולא לתת לאנשים לא־אחראיים לשבש את מערכת היחסים בינינו".
זה תוכן הכרוז, הכתוב בערבית, שחילקו חיים פרי וחברים נוספים מקיבוץ ניר עוז לתושבי הכפר הערבי הסמוך, חזע.
הכרוז חולק אחרי שבשבוע שעבר הושלך מן הכפר בקבוק תבערה אל שדות ניר עוז, ומאתיים דונם שעורה עלו באש.
הקיבוצים לאורך הגבול עם הרצועה סבלו בשבועות האחרונים מפיגועים, לאחר שנים ארוכות של שקט. לפני שבועיים הוצתו גלילי טפטפות בקיבוץ עין השלושה; לפני ימים מספר היתה דליקה בכיסופים, וכעת הדליקה בניר־עוז.
במקום הדליקה בניר עוז — נמצא בקבוק התבערה, ובקבוקי דלק שנועדו לסייע להתפשטות הדליקה. משליכי הבקבוק לא נאלצו לעבור את הגבול, והשליכו אותו משטחם. מרכז המשק בניר עוז, אורי גרף, אומר כי הצער על אובדן היבול הוא גדול במיוחד, וכי נשרפו שטחי שלחין. נוסף להפסד זה, שטח נוסף שנגרם בו הפסד הוא שטחה של רצועה שחרש הקיבוץ לאורך הגדר, כדי להרחיק את השדות מטווח בקבוקי התבערה. "קשה להאמין שחקלאי ערבי שיש לו שדה חיטה מן העבר השני של הקו יעשה דבר כזה", אמר גרף.
"פעולות נקם? מובן שלא. זה אבסורד גמור. הרי אנחנו לא יודעים מי השליך את הבקבוק. גם תגבור השמירה לא יעזור. אנחנו ערוכים ברמה מסוימת, ומעבר לה אין לנו כוח אדם. אפשר לבנות חומה סינית, וגם אותה יעברו. הפיתרון חייב להיות פוליטי ומדיני. למרות שלא מכירים בנו ככאלה, אנחנו יישובי קו עימות".
חיים פרי, שכתב את הכרוז, אומר שההנחה היא שלא תושבי חזע השליכו את הבקבוק, משום שבין היישובים שוררים יחסי שכנות טובים, ולא פעם הוחלפו ביניהם זרעים, שקיים וכו'. הם מבקשים מתושבי חזע לפקוח עין ולמנוע פעולות כאלה מתחומם, כדי לשמור על יחסי שכנות טובה.

ערעורו של איוואן האיום בדצמבר, בפני 5 שופטים

עתי"ם

ערעורו של איוואן האיום על הרשעתו ועל גזר דין המוות שהוטל עליו יישמע בבית המשפט העליון בירושלים בדצמבר, בפני הרכב של חמישה שופטים.
את הערעור יש להגיש עד ל־10 ביוני, אך פרקליטו, עו"ד יורם שפטל, יוכל להגיש בקשה מנומקת להארכת המועד — כך קבע אתמול השופט שמואל צור, רשם בית המשפט העליון.
בתום ישיבה בלשכתו קבע השופט צור, כי הערעור יישמע בימים 5 עד 8 לדצמבר ומ־12 עד 15 לדצמבר, בישיבות רצופות בבוקר ואחר הצהרים. פרקליטות המדינה תשיב לערעור בימים 19 עד 22 בדצמבר ובימים 26 עד 29 בדצמבר. הדיונים יתקיימו באולם מס' 1 של בית המשפט העליון.
השופט החליט, כי לרשות הצדדים יועמדו שירותי תרגום סימולטאניים לאנגלית ולאוקראינית. הדיון יוקלט, ופרוטוקול מודפס יינתן לכל הצדדים בתוך 24 עד 48 שעות מתום כל ישיבה.

המטרופוליט הזמין את הרב הראשי של רומניה למוסקווה

עתי"ם

הרב הראשי של רומניה, משה דוד רוזן, הוזמן לברית־המועצות. נציג השגרירות הסובייטית הביא את ההזמנה אל הרב בבוקרשט. המטרופוליט של הכנסיה האורתודוכסית הזמין את הרב להשתתף בחגיגות למלאות אלף שנה לכנסיה הנוצרית ברוסיה, שיתקיימו במוסקווה ובלנינגראד בין ה־3 ל־18 ביוני.
הרב רוזן, השוהה עתה בישראל, מסר כי הוא ייפגש עם הקהילות היהודיות בשתי הערים. נציג השגרירות הסובייטית בבוקרשט אף ביקר אצל הרבנית ומסר לה את ההזמנה.
הרב רוזן לא הוזמן לאירועים דתיים במוסקווה זה כעשרים שנה, ככל הנראה בגלל עמדתו האוהדת לישראל, בהזמנה זו רואים שינוי לטובה ביחסה של מוסקווה.
יובל לפעילות הרבנית של הרב רוזן ברומניה יצוין בארץ באירוע בהשתתפות ראש הממשלה, יצחק שמיר וממלא מקומו, שמעון פרס, ב־19 ביוני. בתחילת יולי תציין יהדות רומניה את האירוע בבוקרשט, בהשתתפות ראשי השלטון שם.

פרס שר החינוך יאפשר ל־5 אמנים להקדיש שנה ליצירה

פרס שר החינוך והתרבות לציור ולפיסול לשנת תשמ"ח יוענק היום לחמישה אמנים ישראליים. את הענקת הפרס יזם השר יצחק נבון כדי לאפשר לאמנים להתפנות למשך שנה מעבודתם ולהקדיש את זמנם ליצירה אמנותית. כל אחד מהזוכים יקבל במשך שנה משכורת חודשית של כ־1,500 שקל נטו.
ועדת שופטים מיוחדת החליטה להעניק את הפרס לרגינה ברסט, צבי גולדשטיין, משה גרשוני, דוריה יעקבי וסרז' שפיצר.

נבון: הלהקות גינו, אבל הגיעו להופיע, וזה העיקר

יצחק שור

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, איננו מתכוון לבטל את הופעותיהם של תיאטרון השמש מצרפת ושל באלט בז'אר משוויץ בפסטיבל ישראל, למרות גילויי הדעת הפוליטיים שמסרו ערב בואם, בגנות מדיניות הממשלה בשטחים. השר דיבר במסיבת עיתונאים לקראת פתיחת הפסטיבל, בירושלים.
נבון לא הזכיר שמות, אך ברור היה, כי הוא משיב בשלילה להצעות של השר מודעי וח"כ לשעבר, זלמן שובל. לדעתו העיקר הוא המעשה: הלהקות הללו מקיימות מופעים בארץ, והוא מקווה שלא יהיו ביטולים.

טלקס

● דלדול באוכלוסיית הבז והעיט בצפון

ממצאי סקר דורסים של החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע שהסתיים בימים אלה מלמדים על צמצום דראסטי באוכלוסיית הבז האדום והעיט הנצי בצפון הארץ.

מתוך עשרות ציפורי העיט הנצי שנצפו בישראל בשנות ה־40, נצפו בסקר האחרון חמישה זוגות בלבד. עוד התברר, כי האזניה השחורה, עוף דורס נדיר שקינן בישראל בפעם האחרונה במאה ה־19, נצפה לראשונה בגולן אך לא אותר קינו. בסקר נצפו 88 זוגות נשרים, 70 מהם נראו מקננים.

בסך הכל נצפו בסקר כ־500 דורסים מקננים. (עתי"ם)

● מאות רופאים יגיעו ל„מדקס 88"

מאות רופאים וקניינים זרים יגיעו ארצה מאירופה וארה"ב לרגל „מדקס 88" — האירוע הרפואי הגדול ביותר בישראל, שיתקיים בירושלים בבנייני האומה ובמלון הילטון בין התאריכים 16 — 19.5.88, נמסר במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בתל־אביב.

שבוע הרפואה הבינלאומי ה־6 יכלול תערוכה מקצועית לציוד רפואי, מכשור ותרופות והוא מאורגן על־ידי צוות שטיר ובשיתוף עם ההסתדרות הרפואית בישראל, מכון היצוא ולשכת המסחר ת"א־יפו.

במסגרת „מדקס 88" יתקיימו 41 כינוסים מדעיים של איגודים רפואיים שונים, בהם ישתתפו למעלה מ־7500 רופאים מהארץ ומחו"ל, וכן יתקיים הקונגרס ה־14 של ההסתדרות הרפואית. לתערוכה יגיעו כ־150 קניינים מחו"ל ולראשונה ישתתפו בה מכון היצוא הבריטי ומכון היצוא הקנדי. (עתי"ם)

בג"ץ: בדיקת רקמות תקבע עתידה של התינוקת מברזיל

עתי"ם

בדיקת רקמות שתיערך בשבועיים הקרובים לרוסילדה קונסאלוס, לבעלה לואיס ואסקינסאלוס ולתינוקת בת 23 חודש, שהשניים טוענים כי היא בתם שנחטפה מהם ואומצה באופן בלתי־חוקי על־ידי בני זוג מישראל, היא שתקבע את עתידה של התינוקת.

על כך החליטו אתמול שלושת שופטי בג"ץ לאחר הדיון הראשון בעתירתה של רוסילדה, בה היא טוענת שבתה ברונה נחטפה ממנה בסוף 1986 על־ידי כנופיית סוחרי ילדים בברזיל, הועברה לפראגוואי ושם נמסרה לבני הזוג יעקב ושמחה תורג'מן, תושבי העיר לוד.

האם ביקשה בעתירתה לבג"ץ להחזיר לידיה את בתה הפעוטה.

במהלך הדיון שנערך בפני המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, פרופ' מנחם אלון, והשופטים משה בייסקי וחנוך אריאל, ביקש פרקליטם של בני הזוג תורג'מן, עו"ד גרשון שניידר, לחקור את העותרת הברזילאית. הוא טען, כי אין שום הוכחות לכך שבתם המאומצת של בני הזוג תורג'מן קרולין היא אכן בתה של העותרת. „ברור שחטפו ילדה. אבל אין שום הוכחה שזוהי הילדה הנמצאת בישראל. זו לא הילדה וזו גם לא אמה של הילדה הנמצאת בישראל. יש מסחר אדיר בילדים בברזיל, 400 ילדים מוצאים משם מדי חודש. אין כל הוכחה שהילדה שאנו דנים בה היום היא הילדה שנחטפה מהעותרת".

שניידר הציע שהפרשה תוכרע בשלב ראשון על־ידי ביצוע בדיקת רקמות. הוא אמר שמצבם של ההורים המאמצים איום ונורא בשל דאגתם לעתידה של בתם ושיש לבני הזוג תורג'מן אינטרס לא קטן לדעת את האמת בפרשה.

פרקליטיה של האם הברזילאית, עו"ד שמעון שובר ואלי כהן, הסכימו מיד לבקשה לביצוע בדיקת הרקמות.

השופטים העירו במהלך הדיון כי הבעיה המובאת בפניהם היא כה גדולה וטראגית שהם אינם מוכנים להיכנס להאשמות שבין הצדדים לעתידה כאילו בני הזוג תורג'מן ידעו שבתם המאומצת נחטפה.

השופטים המליצו שייעשה כל מאמץ כדי שלואיס ואסקינסאלוס יגיע לישראל כדי לבצע את בדיקת הרקמות. אך לאחר הדיון נודע לכתב עתי"ם שניתן יהיה לבצע לבעלה של העותרת את הבדיקות בברזיל ולשלוח את התוצאות לכאן כדי שרופאים ישוו אותן עם תוצאות הבדיקות של התינוקת והאם הברזילאית.

קצינים ושוטרים יועמדו לדין בשל בריחת האסיר איפרגן

יואב אביב

שני קציני משטרה וארבעה שוטרים המשרתים בבית המעצר קישון שליד חיפה יועמדו לדין בגין רשלנות שאיפשרה את בריחתו של האסיר המסוכן מאיר איפרגן מבית המעצר.

בדיקת האירועים שהובילה לבריחתו של האסיר, העומד לדין בפני בית־משפט המחוזי בחיפה באשמת רצח סוכן הספורטוטו אברהם ורסנו מטירת הכרמל, מצביעה על שורה של ליקויים שהביאו לבריחת האסיר.

מאיר איפרגן נמלט מבית המעצר ב־26 באפריל השנה. בריחתו היתה מתוכננת היטב. שבוע קודם לבריחתו נתפסו ברשותו על־ידי שוטר ליווי מפתחות לאזיקים וסכין. בבית־המשפט, בו הוא ייצג את עצמו, הוא השיג דחייה למועד שמיעת הסיכומים כדי להרוויח זמן.

מאיר איפרגן נמלט כבר לפני כשנה ונתפס וכל הסימנים האלה לא הדליקו נורית אדומה אצל האחראים למעצרו.

מבצע מתפרשים

בריחתו מתא המעצר נתגלתה רק 12 שעות לאחר שנמלט. שוטרים הישוו את בריחתו למבצעים הנראים על מסכי הקולנוע. הוא יצר דמות משמיכות והניח על מיטתו שבתא המעצר. לידיו הגיע משור בעזרתו ניסר את סורגי אחד החלונות ונמלט דרך מערכת האיוורור וצינורות החשמל של בית המעצר. הוא טיפס על חומת בית המעצר תוך הסתייעות בפיגום שהיה צמוד לחומה הנמצאת בשיפוץ.

איפרגן מוגדר כמסוכן מאוד לציבור ומיד לאחר בריחתו פתחה המשטרה בסריקות נרחבות. מפקד המחוז הצפוני, ניצב שלמה חרון, מינה קצין בודק שחקר את הפרשה וממצאיו מצביעים על כך ששני הקצינים וארבעת השוטרים התרשלו בביצוע הספירה ועריכת ביקורת העצורים.

גורמים במשטרה אמרו לכתבנו כי קשה להם להאמין שאיפרגן היה יכול לבצע את בריחתו ללא עזרה מתוך הכלא ויתכן גם של שוטר המשרת בבית המעצר.

דובר המחוז הצפוני של המשטרה פקד גדעון ארבל, אמר בתגובה, שחשדות אלה נחקרו אך אין בידי המשטרה הוכחות לכך. עוד אמר, כי אין בידי המשטרה תשובה לשאלה כיצד הגיעו לידיו של העצור המשור ושאר החפצים שסייעו לבריחתו.

ייקור המסובסדים פגע בחופשיות

אלחנן הורוביץ

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.07%. המניות החופשיות ירדו ב־0.2%, בעוד שמניות השחר עלו ברבע אחוז בממוצע. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־7.47% במניות חיפושי נפט וגז.

אתמול התחיל המסחר במניות במסחר הרב־צדדי לפני הצהריים ובשערים משתנים אחרי הצהריים במגמת ירידה, שנהפכה למגמה מעורבת על־ידי קרנות נאמנות בנקאיות שקלטו עודפי־היצע לרוב. ההיצעים במניות החופשיות הסתכמו ב־9.6 מיליון ש"ח והביקושים להן — ב־1.6 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 101, לעומת 160 שירדו ו־156 שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן עלה ל־11.7 מיליון ש"ח.

גלגלי הבורסה

עודפי־ההיצע הגדולים במניות התעשייה הוסברו בהודעת בנק ישראל על סימני מיתון במשק וגם בייקור המצרכים המסובסדים.

במניות השחר הסתכמו הביקושים ב־7.9 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־1.1 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 13, ירדו 3 ו־10 נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הגיע ל־4.7 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב הביא ייקור המצרכים המסובסדים לביקושים גדולים לצמודות למדד. אך במידה שעלו השערים, נסוגו הקונים בכוח. מדד השערים של כל אג"ח עלה בשליש אחוז.

חוק התיכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תיכנון מקומי כפר־סבא

הודעה בדבר אישור שינוי תוכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התיכנון והבניה, תשכ"ה כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תוכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תוכנית מפורטת מספר כס/337/3/ב/1".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התוכנית:
גוש 6439 חלקה 10, וחלקי חלקה 47.
גוש 6441 חלקה 165, 166, חלקי חלקה 168.

עיקרי הוראות שינוי התוכנית:
תיקון לתוכנית כס/337/3/ב' בחלקות הנ"ל בנושא גודל ומידות ש.צ.פ. וזכויות הבניה.

ההודעה על הפקדת שינוי התוכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים: מספר 3471 תשמ"ז עמוד 2217 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 25.6.87 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 26.6.87 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 13.7.87 בשפה העברית.

שינוי התוכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתיכנון ולבנייה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק הצהרות מוות 60/87

בענין חוק הצהרות מוות, התשל"ח—1978

ובענין הצהרת מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן, והמבקש עצמון מרדכי (פורליגר), מוריען 2, תל־אביב, ע"י ב"כ עו"ד יוסף ארנון, רחוב הלל 16, ירושלים.

הודעה

להווי ידוע כי המבקש פנה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן, שנעלמו ומשערים שהם מתו, וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 11.7.1988 בשעה 09.00.

וזה תיאור הנספים לפי הצהרת המבקש:

שם הנעדר: התעסקותו:
אברהם צמח פורליגר, נפחן
יעקב פורליגר, נפחן
מויבא פורליגר, עקרת בית
נעבא פורליגר, לא ידוע
ביילא מינדא, נפחן
עטיל (אתל) פורליגר, לא ידועה
ראובן פורליגר, נגרן
ישראל יצחק פורליגר, שרברבן
טויבא פורליגר, בת אברהם, נערה.

מקום לידתם: פולין.
תאריך לידתם: אינו ידוע.
מקום מגורים רגיל: לודז'.
אזרחות: פולנית.
תאריך אחרון שנראו בחיים והמקום שבו נמצאו אז: 1942, נלקחו למחנה השמדה אושויץ.

השמות והכתובות של בני משפחתם הקרובים ביותר:

עצמון (פורליגר) מרדכי, רחוב מוריען 2, תל־אביב — בן ודודן
פורליגר הלל, ארה"ב שיקגו — בן ודודן
קרלפלד שרה לבית פורליגר, ארה"ב, פלורידה — בת ודודה.
סימנים אחרים: אין.

כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט, בין בכתב עד ליום הדיון ובין בעל פה לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל, וכל אדם מעוניין הרוצה להתנגד להצהרת המוות, יתייצב לפני בית המשפט אם בעצמו ואם ע"י בא כוחו, וינמק את התנגדותו, או ימסור לבית המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידיו שבה פורטו טעמי ההתנגדות, או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו.

אליהו צ' בן־זימרה, רשם

בפלילים

פלאטו־שרון ועוזרו שוחררו בערבות

עתי"ם

בית־משפט השלום בתל־אביב הורה אתמול לשחרר בערבות של 250 אלף ש"ח את איש העסקים שמואל פלאטו־שרון, החשוד בקשירת קשר לביצוע פשע, קבלת דבר במירמה, זיוף תמונות והפצתן והברחת מעוקלים לחו"ל. השופטת שושנה גדות החליטה על הפקדת דרכונו של פלאטו במשטרה ועל עיכוב יציאתו מן הארץ.

עוזרו של פלאטו־שרון, יהודה אלכוים, החשוד בסחיטה באיומים ובהברחת מעוקלים לחו"ל, שוחרר בערבות של 30 אלף ש"ח, יציאתו מן הארץ עוכבה והוחלט על הפקדת דרכונו במשטרה.

השופטת הורתה עוד ששני החשודים יתייצבו בתחנת המשטרה בכל עת שבה יידרשו ובמידה ויוגשו נגדם כתבי אישום עליהם להתייצב למשפט.

בבקשת המשטרה להאריך את מעצרו של פלאטו־שרון בכ־10 ימים נוספים נאמר, כי מדי יום מתגלים נושאים חדשים וצוות החקירה תוגבר ו„עובד מסביב לשעון".

בהחלטתה על שחרורם של פלאטו־שרון ועוזרו קבעה השופטת, כי לא קיימת עילה להארכת המעצר והמשך החקירה יכול להתבצע גם כשהחשודים אינם נמצאים במעצר.

„לוויתן סמים" מת"א נעצר בקרית־שמונה

יהודה צור

בלשי משטרת מרחב הגליל תפסו אתמול „לוויתן סמים" ידוע מתל־אביב כשברשותו 1.5 ק"ג קוקאין בשווי 750 אלף דולר.

השוטרים הבחינו ברכבו שנסע בנסיבות מחשידות בתוך קריית־שמונה ומשאותתו לו לעצור הגביר את מהירותו ונמלט.

למקום הוזעקו תגבורות והוקמו מחסומים. הרכב החשוד פרץ מחסום ביציאה מקרית־שמונה ולמרות שנגרמו תקרים לגלגלים האחוריים המשיך לברוח.

בשלב מסויים נטש החשוד את מכוניתו ונמלט רגלי. הבלשים המשיכו לרוץ אחריו ולכדו אותו בחורשה מרוחקת כשני ק"מ מקריית־שמונה. ברשותו נמצאו, כאמור, 1.5 ק"ג קוקאין.

שלוש שנות מאסר לתוקפי קשישה בחיפה

יואב אביב

עונשי מאסר של שלוש וחצי שנים ושלוש שנים גזר אתמול השופט המחוזי החיפני חנוך שילוני על נתן בן־שיטרית ושמעון כיטון, שניהם בני 22 מחיפה, שהורשעו בשוד אלים של קשישה.

האשה, גניה קרבס בת 76, הותקפה בליל ה־26 לאוגוסט אשתקד כשהיתה בדרכה לביתה ברחוב אושה בהדר הכרמל. שני הנאשמים חיבלו בישישה וגרמו לה שבר בכתף וסדק בחוליית עמוד השדרה חטפו את תיקה שהכיל 800 ש"ח ונמלטו מהמקום.

השופט חנוך שילוני ציין, כי יש להחמיר בעונשם של עבריינים המתנכלים לקשישים חסרי ישע. הוא גזר על כל אחד מהם שלוש שנות מאסר בפועל ושנת מאסר על תנאי וכן הפעיל שישה חודשי מאסר על תנאי שהיו תלויים נגד נתן בן־שיטרית.

התביעה דורשת מאסר לרעיית הבאבא ברוך

שלי יחימוביץ'

התביעה במשפטה של ויוויאן אבו־חצירא, רעייתו של הבאבא ברוך מנתיבות ביקשה אתמול בבית־המשפט לתעבורה בבאר־שבע להטיל עליה עונש מאסר בפועל.

ויוויאן אבו־חצירא (44), הורשעה לפי הוראתה בגרימת מוות ברשלנות.

בכתב־האישום נאמר, כי לפני שלוש שנים גרמה בנהיגה רשלנית למותם של חמותה, הרבנית מרים אבו־חצירא, ונוסע נוסף שלום בן־חמו, בתאונת דרכים באשדוד. התאונה נגרמה לאחר שחצתה במהירות צומת בלי לציית לתמרורי עצור. רכבה פגע באוטובוס שבא מכיוון אחר ושני הנוסעים במכוניתה נהרגו.

הסניגוריה ביקשה להטיל עליה עונש לתועלת הציבור, אולם התובע ביקש למצות עימה את הדין ולהטיל עליה מאסר הולם בפועל, שלילת רישיון וקנס כספי.

תובעת פיצוי מגבר נשוי שחי על חשבונה

יואב אביב

תושבת חיפה תובעת מגבר נשוי עימו היה כשש שנים פיצוי בסך 16 אלף שקלים. לדבריה, עבר הגבר להתגורר עימה בדירתה לאחר שהודיע לה כי הוא עומד להתגרש מאשתו ולשאת אותה לאשה.

עוד טוענת הצעירה בתביעתה, כי שנה לאחר שעבר להתגורר עימה הפסיק הגבר את עבודתו וחי על חשבונה.

בכתב־הגנה שהוגש לבית־המשפט טוען הגבר, כי כל הכספים שהרוויח מקיוסק בו עבד הועברו לחשבונה של התובעת מחשש שאשתו תשים יד על הכספי.

לחברתנו אביבה קציר ובני ביתה

אנו משתתפים באבלכם הכבד במות

האח

קיבוץ שובל

השכבות החלשות יפוצו על ייקור המוצרים המסובסדים

נסים: לא ננהל כלכלת בחירות ● צעירי מפ"ם: המדיניות הכלכלית – התגלמות הרוע החברתי

כתבנו הכלכלי בירושלים, שלמה סלוצקי

שר־האוצר ושר־העבודה והרווחה החליטו אמש להעניק פיצוי לשכבות החלשות בעקבות התייקרות המסובסדים בשיעור גבוה. על גובה הפיצוי יחליטו השרים היום.

אתמול טענו גורמים כלכליים כי התייקרות הגבוהה בלחם, בביצים, ובעוף הקפוא תפגע בעיקר בשכבות החלשות, שאצלם מהווים מוצרים הללו חלק נכבד מסל הצריכה. גם ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, יעקב שמאי, אמר, כי העשירון התחתון נהנה מהסובסידיות למצרכי היסוד פי חמישה מהעשירון העליון.

בהופיעו אמש בכנס השנתי של החוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית בירושלים תקף שר־האוצר משה נסים את אלה שטענו כי העלאת מחיר מצרכים המסובסדים תביא שוב לעלייה ניכרת באינפלציה.

„תודה לאל, שכבר שכחו שלא מזמן היו לנו חודשים של 10־15 אחוז עליית מדד. צריכים להיות מאוזנים יותר. יש לקבל החלטות ולהתבונן בנתונים בלי שליפות ואין לשפוט נתונים על סמך חודש אחד בלבד", אמר השר שהבטיח כי לא ינהל כלכלת בחירות.

הפגנת צעירי מפ"ם

צעירי מפ"ם קיימו אתמול אחר הצהריים פעולת מחאה ראשונה בסדרה נגד העלאת המחירים המסובסדים בעשרות אחוזים.

17 מחברי הדור הצעיר של מפ"ם, בראשות אילן גילאון, רכז הדור הצעיר, נכנסו ל„היפר היפר" ביד אליהו בתל־אביב, מילאו עגלות במצרכי יסוד שמחיריהם הועלו, וביקשו לשלם במחיר הישן עבור הסחורה. תוך כדי המחאה שהתפתחה במקום חילקו הצעירים כרוז, בו הם מתנצלים בפני האורחים על „הבלגן" שגרמה ההפגנה ואומרים:

● למה שר האוצר מעלה את מחירי המצרכים המסובסדים — לחם, חלב, ביצים וכו', ובאותה שעה נותן מתנה של 400 מיליון ש"ח ל־2 אחוזים מהמפרנסים (והמשפחות העשירות ביותר) במסגרת „הרפורמה במס"?

● למה פותרים, שוב, את הבעיות הכלכליות על גבם של העובדים והשכירים?

● ממשלת האחדות הלאומית מעשירה את העשירים ו„דופקת" את העובדים והשכירים. רק מפ"ם מייצגת היום באמת את העובדים השכירים.

בתום ההפגנה אמר אילן גילאון ל„על המשמר", שהפעולה ביד אליהו היא ראשונה בסדרה ארוכה של פעולות מחאה שיקיימו כנגד המדיניות הכלכלית שהיא, לדבריו, „התגלמות הרוע החברתי".

גילאון אמר, שהדור הצעיר איננו שבע רצון מהתגובה הרפה של ההסתדרות והוא מקווה שבעקבות פעולה זו ואחרות יתעורר הציבור והנהגת ההסתדרות למאבק נגד הגזירות החדשות.

היום בשעות הבוקר המוקדמות יקיימו צעירי מפ"ם פעולה נוספת מול ביתו של שר־האוצר, משה נסים, וכן יקיימו הפגנה בחיפה.

צעירי מפ"ם מפגינים נגד העלאת המחירים ב„היפר היפר" ביד־אליהו

המפרק דחה את בקשת הברפלד לחדש הייצור במפעל „אליאנס"

אורי נחשון, יואב אביב

כונס הנכסים הרשמי, עמרם בלום, דחה אתמול את בקשתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, לחדש את הייצור במפעל „אליאנס" ולהמשיך במקביל במו"מ עם עובדי המפעל על תוכנית להבראתו.

כונס הנכסים הבהיר, כי הוא מתנגד לחידוש הייצור במפעל, כל עוד לא מובטחת הפעלתו המחודשת ללא הפסדים. בתנאים הקיימים, אמר בלום, ימשיך המפעל לצבור הפסדים כבדים.

אתמול אחר הצהריים, לאחר הפגישה של ראשי האגף לאיגוד מקצועי ו„כור" עם כונס הנכסים הרשמי, התחדשו המגעים בין ועד עובדי „אליאנס" וראשי האגף לאיגוד מקצועי על תוכנית ההבראה למפעל. שיחות אלה יימשכו גם היום.

בשערי „אליאנס" ניצבו גם אתמול משמרות של עובדים, שמנעו כניסה או יציאה משטח המפעל.

העובדים אמרו לכתבנו, כי ימשיכו להתבצר במפעל עד שיוכרע גורלו.

אמש התקיימה ישיבה בתל־אביב בה נטלו חלק גם נציגי מפעלים אחרים, ביניהם מספנות ישראל, שמונה להם כונס נכסים.

רופאי קופ"ח מחריפים השיבושים — סוגרים כל מכוני הצינתורים

ביום חמישי יושבתו כל בתי־החולים של קופ"ח ויופעלו במתכונת שבת

רונית מורגנשטרן, עתי"ם

רופאי קופת־חולים החליטו אמש להחריף את השיבושים בכל בתי־החולים של קופת־חולים. החל מהבוקר ייסגרו כל מכוני הצינתורים בבתי־החולים.

ביום חמישי תתקיים העבודה בכל בתי־החולים של קופת־חולים במתכונת שבת. יבוצעו רק ניתוחים להצלת חיים, מרפאות החוץ יהיו סגורות ובמחלקות והאישפוז יהיו רופאים תורניים בלבד.

הרופאים החליטו להחריף את הצעדים בעקבות הסחבת שנוקטת הנהלת הקופה במימוש ההסכם שנחתם עימם לפני חצי שנה על הפעלת משמרת שנייה בבתי־החולים.

בית הדין לעבודה בתל־אביב דחה למחר את הדיון המשמעתי בבקשתה של הנהלת קופת־חולים להוציא צווי מניעה נגד רופאי קופת־חולים המפעילים את המרפאות החלופיות במלון „פאלס" בתל־אביב.

בדיון מוזרז, שהתקיים אתמול אחר הצהריים במעמד צד אחד, הגיש את הבקשה עו"ד רן למידור בשם הנהלת קופת־חולים. השופט ציין, כי מאחר ואין מדובר בסכנה לחיי אדם, יידחה הדיון למחר ויתקיים במעמד שני הצדדים.

היום נפתח המו"מ בין ארגון רופאי המדינה והמרדימים למעסיקים.

תוקפן של תקנות החירום במערכת הבריאות פג היום ומעתה אפשר יהיה להוציא צווי ריתוק לעובדי מערכת הבריאות רק באמצעות חקיקה.

בבית־הדין הארצי לעבודה יידון היום עניינם של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים התובעים תשלום עבור שעות נוספות.

אי־בהירות ב„דובק" — ביום א' צריך לבחור יו"ר והמנכ"ל נעדר

אורי נחשון

אי־בהירות בדבר אופן ניהולה של חברת „דובק" שוררת, ערב כינוס ישיבת מועצת המנהלים של החברה ביום ראשון הקרוב.

דירקטוריון „דובק" אמור לבחור בשבוע הבא יו"ר חדש ולעדות שיפקח על הפעילות השוטפת של החברה. מנכ"ל החברה, רחו גהל, נעדר מהארץ זה כחודשיים וחצי, ולא ברור אם ומתי בכוונתו לשוב. מקורביו חזרו וטענו אתמול, כי גהל לא ברח ובכוונתו לשוב לארץ, אולם גם הם אינם יודעים לומר מתי ישוב.

המועמד לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של „דובק", משה זנבר (לשעבר נגיד בנק ישראל) אמר אתמול ל„על המשמר", כי ביקש מהנהלת החברה הבהרות עד סוף השבוע הזה, בעניין עתיד ניהול החברה, בהעדר מנכ"ל. לדבריו, צריך להפעיל את הדירקטוריון ונציגי משפחת גהל יצטרכו להבהיר איך זה ייעשה. זנבר אמר, כי רק לאחר שיקבל את ההבהרות, יחליט אם לקבל תפקיד של דירקטור ויו"ר הדירקטוריון בחברה.

בשבוע שעבר זימנו 90 חתימים שגהל מנצל כביכול כחותמו שהוצאה לזכותו, ואם ימשיך להיעדר מהארץ, צפוי כי גורמי האופוזיציה בחברה ידרשו למנות מנכ"ל חדש.

בתגובה לדרישת הבורסה, הודיעה אתמול הנהלת „דובק", כי מכירות החברה ירדו בכ־17 אחוז והחברה מאשימה את הממשלה, כי הורדת המיסוי על סיגריות מתוצרת חוץ, שהורידה את מחירן, עוררה לערבים שעוניים את המרינה להחרים סיגריות מתוצרת „דובק". הנהלת החברה גם ממשיכה לדרוש ממשרד־התעשייה והמסחר לאשר לה להעלות את מחירי הסיגריות. במכתב לבורסה מכחישה הנהלת החברה, כי הודיעה לספקים שהיא נאלצת להפסיק זמנית תשלומים עקב העדר מקורות מימון.

מסך ראשון — גיורא מנור

זיקיות

המופע של התיאטרון הקאמרי, „חקירה", הוא סלט מוזר ביותר. אלה שלושה מחזות בני מערכה אחת. הראשון „אחת לדרך", שאילו לא היה הדבר כתוב שחור על גבי לבן בתוכניה, לא הייתי מאמין שבאמת נכתב על־ידי הארולד פינטר. מה לעשות, לכל יוצר יש רגעים של חולשה.

אלה שלוש סצינות קצרות, כהן חוקר שטני בחליפה לבנה (מכרם ח'ורי) מנהל מונולוג די טפשי ודי מטורף עם אסיר מעונה (יונתן צ'רצ'י), אשתו שהקלגסים אנסו (סנדרה שדה) ובנם בן השבע. זהו אוסף כל הקלישאות המוכרות ממחזות אנטי־נאציים ואנטי־סובייטיים, על הצרפתים באלג'יר או אחד המשטרים הרודניים בדרום־אמריקה.

שני המערכונים הנוספים הם פרי עטה של דניאלה כרמי (שכתבה את המחזה שהוצג ב„תיאטרון לילדים ונוער", „הפיצוץ ברחוב אהלאן"). בראשון שבהם מקבל קצין בריאות נפש (שוב יונתן צ'רצ'י) ביקור לילי של חיילת קצת מטורללת ובעצם חביבה מאוד (סנדרה שדה). אני מניח, שיש איזה מסר או רעיון במערכון זה, אבל למרות משחקם הטוב של השניים לא הצלחתי לגלות מהו.

בחלק המסיים של הערב אנחנו בישראל של ימינו. פועל ערבי ממחנה פליטים נאסר, כי היה בקרבת איזה פיצוץ חבלני. מכרם ח'ורי מגלם את הזקן המסכן והחביב, יונתן הוא עמיתו הנוקשה והמעשי וסנדרה שדה רופאה יהודיה.

את כל המרקחת הזאת רקחה הבמאית גולה צילטון. הפן המהנה היחידי בערב המשונה הוא התענוג לראות את השחקנים משנים דמויות כזיקיות. השלושה לא רק נראים ונשמעים שונים מאוד בכל תפקיד, אלא מצליחים לשכנע שאלה אנשים אחרים והמשחק עמוס פרטים יפים כשלעצמם. וכזה כוחה של הבמאית.

ואני תוהה, איזו חגיגה בימתית יכלה להיוולד, לו הצוות הזה היה מקבל לידיו מחזה של ממש, של פינטר עצמו, למשל... אבל כך היתה רק תחושה של בזבוז כשרונות.

האיגודים המקצועיים האקדמיים פותחים במאבק

כתבנו לענייני עבודה

שלושת האיגודים המקצועיים האקדמיים החליטו לפתוח במאבק ארגוני נגד המעסיקים מראשית השבוע הבא, לאחר שלפני חודש הכריזו על סכסוך עבודה.

ראשי הסתדרויות המהנדסים, ההנדסאים והטכנאים וכן האקדמאים במדעי החברה והרוח גיבשו תוכנית פעולה הכוללת בשלב ראשון אסיפות מחאה בשעות העבודה. לאחר מכן בדעתם לנקוט עיצומים ולקראת סוף החודש לפתוח בשביתה כללית משותפת לשלושת האיגודים.

הסתדרויות המהנדסים, ההנדסאים והטכנאים והאקדמאים במדעי החברה, המייצגות יחד מעל מאה אלף עובדים, עומדות להוציא בימים הקרובים „עיתון מאבק" משותף, שבו יסבירו את העילה לצעדים הארגוניים שהחליטו לפתוח בהם.

שלושת האיגודים גיבשו תביעות להעלאת השכר של חבריהם בכ־20 אחוז, אך עד כה לא חלה שום התקדמות במגעיהם עם האוצר ולמעשה קיים נתק בין הצדדים.

יצויין, כי האיגודים הללו נמנעו מלהצטרף להסכם המסגרת משאשתקד, שהבטיח תוספת שכר של 75 ש"ח. עתה הם דורשים פיצוי על אי־התשלום של סכום זה.

אית"ם בראשות כהן־אורגד ממשיכה לצבור הפסדים

אורי נחשון

חברת אית"ם, שבראשה עומד ח"כ יגאל כהן־אורגד, לשעבר שר־האוצר, ממשיכה לצבור הפסדים. את 87 סיימה החברה בהפסד של כ־1.6 מיליון ש"ח ויתרת ההפסד שלה לסוף השנה מגיע לכ־6.2 מיליון ש"ח.

אית"ם, ארץ ישראל תעשיות מתקדמות, מחזיקה בשלוש השקעות עיקריות, ברמת־הגולן ובגדה, ובאוגוסט 87 גייסה הון בבורסה ורשמה את מניותיה למסחר. התמורה נטו שקיבלה החברה בגין המניות היתה 1.8 מיליון ש"ח ובסך הכל גייסה במהלך השנה שעברה 3.4 מיליון ש"ח.

בחברה הבת „אורליל", שבה שותפה התעשייה האווירית, הוחל בהרצת קו ייצור חדש של שופרות, והחברה מציינת כי תהליך זה היה מורכב מכפי שהוערך תחילה. בצד הוצאות הרצה כבדות, היתה תרומה שולית בצד ההכנסות. החברה הבת „דו קרן", העוסקת בציוד מדידה, הגדילה את הכנסות, אבל המשיכה לרשום הפסדים. גם לגבי החברה הבת השלישית, „מיקרושב", מודים בהנהלת אית"ם, כי קצב המכירות הנוכחי לא יוכל להביאה לאיזון בשנה הנוכחית.

עם זאת טוענים ראשי אית"ם, כי ברבעון הראשון של 88 השתפרה באופן משמעותי רווחיות החברות והבשילו מאמצי שיווק בארץ ובחו"ל.

שרת־הבריאות: דו"ח המבקר מאשר טענותינו נגד האוצר

רונית מורגנשטרן

שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, הביעה סיפוק רב מהתייחסות דו"ח מבקר המדינה למערכת הבריאות, בעיקר בשל ההיקף והטיפול של הדו"ח בלב הבעיה של מערכת הבריאות. שרת הבריאות אמרה, שהדו"ח מאשר למעשה את כל הטענות שהעלה משרד־הבריאות בשנה האחרונה, לפיהן משרד־האוצר מעכב כל סיכוי לרפורמה במערכת הבריאות.

אולי בעקבות דו"ח מבקר המדינה, אמרה, תתעורר הממשלה ותדון בנושא הבריאות.

הדו"ח אימת, לדבריה, את כל הנתונים שהוגשו על־ידי משרד הבריאות. „יש עוד הרבה מה לעשות במערכת הבריאות, אך קודם חובה להרגיע את מערכת יחסי העבודה, כי אי־אפשר לעסוק גם בכיבוי התבערה שמצית האוצר במערכת הבריאות וגם ביישום מדיניות כוללת שכל־כך נחוצה למערכת הבריאות בישראל".

בתגובה לטענת המבקר על פיצול וכפילויות במתן שירותים, במתקנים ובציוד רפואי, אמרה שרת־הבריאות, כי משרדה הגיש שתי הצעות חוק שהוצפו כתזכיר בין חברי הממשלה, לרשות אישפוז במערכת הבריאות הממשלתית וחוק ביטוח בריאות, ושתיהן נדחו על־ידי משרד־האוצר.

מזג אוויר

התחזית להיום: יוסיף להיות נאה עם טמפרטורות נוחות.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 11־24, רמת־הגולן 11־25, צפת 10־23, חיפה 15־24, טבריה 16־30, עפולה 15־27, שומרון 13־25, תל־אביב 15־25, לוד 14־25, יריחו 17־32, עזה 15־24, באר־שבע 14־29, אילת 19־38.